Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
2024-2029

Επιτροπή Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής

2026/0801(NLE)

16.2.2026

ΣΧΕΔΙΟ ΕΚΘΕΣΗΣ

σχετικά με τη σύσταση του Συμβουλίου που αφορά τον διορισμό του Αντιπροέδρου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας
(N10-0003/2026 – C10-0018/2026 – 2026/0801(NLE))

Επιτροπή Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής

Εισηγήτρια: Aurore Lalucq

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ 3

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΟΥ BORIS VUJČIĆ 1

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ BORIS VUJČIĆ ΣΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ 3

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΔΗΛΩΣΗ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ 44

ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη σύσταση του Συμβουλίου που αφορά τον διορισμό του Αντιπροέδρου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας
(N10-0003/2026 – C10-0018/2026 – 2026/0801(NLE))

(Διαβούλευση)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

– έχοντας υπόψη τη σύσταση του Συμβουλίου της 30ής Ιανουαρίου 2026 (N10-0003/2026)[1],

– έχοντας υπόψη το άρθρο 283 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με το οποίο κλήθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο να γνωμοδοτήσει (C10-0018/2026),

– έχοντας υπόψη το άρθρο 134 του Κανονισμού του,

– έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής (A10-0000/2026),

Α. λαμβάνοντας υπόψη ότι, με επιστολή της 30ής Ιουλίου 2019, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κάλεσε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να γνωμοδοτήσει σχετικά με τον διορισμό του Boris Vujčić ως Αντιπροέδρου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για θητεία οκτώ ετών, η οποία άρχεται την 1η Ιουνίου 2026·

Β. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Επιτροπή Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής του Κοινοβουλίου προέβη εν συνεχεία στην αξιολόγηση των προσόντων του Boris Vujčić, ιδίως από την άποψη των απαιτήσεων που ορίζονται στο άρθρο 283 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της ανάγκης για πλήρη ανεξαρτησία της ΕΚΤ όπως προκύπτει από το άρθρο 130 της εν λόγω Συνθήκης· λαμβάνοντας υπόψη ότι, στο πλαίσιο της αξιολόγησης αυτής, η επιτροπή έλαβε βιογραφικό σημείωμα του Boris Vujčić καθώς και τις απαντήσεις του στο γραπτό ερωτηματολόγιο που του εστάλη·

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η εν λόγω επιτροπή πραγματοποίησε εν συνεχεία, στις 25 Φεβρουαρίου 2026, ακρόαση του Boris Vujčić κατά την οποία ο υποψήφιος προέβη σε εναρκτήρια δήλωση και κατόπιν απάντησε σε ερωτήσεις των μελών της επιτροπής·

1. εκδίδει ***[ευνοϊκή/αρνητική]*** γνώμη ως προς τη σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με τον διορισμό του Boris Vujčić ως Αντιπροέδρου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (*και ζητεί από το Συμβούλιο να αποσύρει τη σύστασή του και να του υποβάλει νέα σύσταση*)·

2. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει την παρούσα απόφαση στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, στο Συμβούλιο, καθώς και στις κυβερνήσεις των κρατών μελών.

[1] ΕΕ C/2026/707, 28.01.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/707/oj.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΟΥ BORIS VUJČIĆ

Εθνική Τράπεζα της Κροατίας
Διοικητής

Ημερομηνία γέννησης: 2 Ιουνίου 1964

Εκπαίδευση:

1996: Διδακτορικό δίπλωμα, Σχολή Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο του Ζάγκρεμπ
1995-1996: Πιστοποιητικό, ενδοϋπηρεσιακή κατάρτιση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ΓΔ ΙΙ — Οικονομικά και Δημοσιονομικά Θέματα, Τμήμα Νομισματικών Θεμάτων, Βρυξέλλες
1994-1995: Προδιδακτορικός υπότροφος Fulbright, Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο της πολιτείας του Μίσιγκαν
1991: Μεταπτυχιακός τίτλος στα Οικονομικά, Σχολή Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο του Ζάγκρεμπ (1989): Πιστοποιητικό, CIHEAM, Πανεπιστήμιο του Μονπελιέ, Γαλλία (προηγμένη έρευνα στον τομέα της πληροφορικής στα οικονομικά, υποτροφία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής)
1988: Πτυχίο στα Οικονομικά, Σχολή Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο του Ζάγκρεμπ

Σταδιοδρομία:

1989: Επίκουρος καθηγητής, Πανεπιστήμιο του Ζάγκρεμπ, Σχολή Οικονομικών Επιστημών
1992: Επισκέπτης ερευνητής, Ινστιτούτο Αναπτυξιακών Μελετών — Πανεπιστήμιο του Σάσεξ, Μπράιτον
1993: Επισκέπτης λέκτορας, Πανεπιστήμιο του Φράιμπεργκ, Γερμανία
1994: Επισκέπτης ερευνητής, Πανεπιστήμιο του Κεντάκι, ΗΠΑ
1994-1995: Εξωτερικός συνεργάτης της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ) 1996: Σύμβουλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ΓΔ ΙΙ — Οικονομικά και Δημοσιονομικά Θέματα
1997-2000: Διευθυντής, Τμήμα Ερευνών, Εθνική Τράπεζα της Κροατίας
2000-2006: Υποδιοικητής, Εθνική Τράπεζα της Κροατίας
2006-2012: Υποδιοικητής – δεύτερη θητεία, Εθνική Τράπεζα της Κροατίας
2012-2018: Διοικητής, Εθνική Τράπεζα της Κροατίας
από το 2018: Διοικητής – δεύτερη θητεία, Εθνική Τράπεζα της Κροατίας από το 2024: Διοικητής – τρίτη θητεία, Εθνική Τράπεζα της Κροατίας

Επιλεγμένες επαγγελματικές δραστηριότητες

από το 2003: Καθηγητής, Πανεπιστήμιο του Ζάγκρεμπ, Σχολή Οικονομικών Επιστημών,
από το 2004: Επισκέπτης καθηγητής, Σχολή Μαθηματικών, Πανεπιστήμιο του Ζάγκρεμπ
2005-2012: Αναπληρωτής επικεφαλής των διαπραγματεύσεων με την Ευρωπαϊκή Ένωση στις ενταξιακές συνομιλίες της Κροατίας την περίοδο 2006-2012: Μέλος του διοικητικού συμβουλίου του Παγκόσμιου Δικτύου Ανάπτυξης από το 2013: Μέλος του γενικού συμβουλίου της ΕΚΤ
από το 2013: Μέλος του γενικού συμβουλίου της ΕΣΣΚ
από το 2016: Πρόεδρος της διευθύνουσας επιτροπής της Πρωτοβουλίας της Βιέννης 2016-2019: Μέλος της διευθύνουσας επιτροπής της ΕΣΣΚ
από το 2023: Μέλος του διοικητικού συμβουλίου της ΕΚΤ

Επιλεγμένες επαγγελματικές διακρίσεις:

2018: Καλύτερος διοικητής τράπεζας στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη, περιοδικό Emerging Markets, 2019: Καλύτερος διοικητής τράπεζας παγκοσμίως, περιοδικό The Banker (όμιλος Financial Times), 2019, 2021: Βραβείο Lamfalussy για τη συνολική προσφορά στον τομέα των χρηματοοικονομικών

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ BORIS VUJČIĆ ΣΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Ερωτήματα προς τον υποψήφιο για τη θέση του
Αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας

Α. Προσωπική και επαγγελματική διαδρομή

1. *Παρακαλούμε να επισημάνετε τα κύρια στοιχεία των επαγγελματικών σας δεξιοτήτων σε νομισματικά, οικονομικά και χρηματοοικονομικά θέματα, καθώς και τις κύριες πτυχές της ευρωπαϊκής και διεθνούς πείρας σας.*

Καθ' όλη τη διάρκεια της σταδιοδρομίας μου —η οποία είναι αφιερωμένη στον ρόλο του κεντρικού τραπεζίτη— εργάζομαι στη διεπαφή οικονομικής ανάλυσης, χάραξης νομισματικής πολιτικής, χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και χάραξης ευρωπαϊκής πολιτικής. Κατ' αυτόν τον τρόπο έχω αποκτήσει μια ευρεία και πρακτική κατανόηση της νομισματικής πολιτικής, των μακροοικονομικών εξελίξεων και της θεσμικής δυναμικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είμαι στην προνομιακή θέση να έχω εργαστεί και να εργάζομαι σε περιβάλλοντα όπου η οικονομική κριτική ανάλυση πρέπει να συνδυάζεται με επίγνωση της εκάστοτε πολιτικής κατάστασης, αναλυτική μεθοδικότητα και σαφήνεια στην επικοινωνία —δεξιότητες τις οποίες θεωρώ απαραίτητες για μια αποτελεσματική συμβολή στο έργο της ΕΚΤ.

Από όταν εντάχθηκα το 1996 στο δυναμικό της Εθνικής Τράπεζας της Κροατίας (Hrvatska narodna banka, HNB) ως διευθυντής του Τμήματος Ερευνών, η επαγγελματική μου πορεία έχει επικεντρωθεί σταθερά στην οικονομική και χρηματοπιστωτική πολιτική. Κατά τις θητείες μου ως υποδιοικητή (2000-2012), ανέπτυξα μαζί με τους συναδέλφους μου πρωτοποριακά μακροπροληπτικά εργαλεία και εργάστηκα αποφασιστικά για την εξυγίανση του τραπεζικού συστήματος στην Κροατία, η οποία βοήθησε τη χώρα να αντεπεξέλθει στην παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση χωρίς να χρειαστεί ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών (δηλαδή με μηδενικό κόστος για τον προϋπολογισμό και τους φορολογούμενους). Παράλληλα, διαδραμάτισα έναν από τους πλέον καθοριστικούς ρόλους κατά την προσχώρηση της Κροατίας στην ΕΕ, από τη θέση του αναπληρωτή επικεφαλής των διαπραγματεύσεων. Μετά τον διορισμό μου στη θέση του διοικητή το 2012 (αυτήν τη στιγμή υπηρετώ την τρίτη θητεία μου), η Κροατία εντάχθηκε επιτυχώς στην Τραπεζική Ένωση και στη ζώνη του ευρώ. Υποστηρίζω επίσης ενεργά και προωθώ τη διασυνοριακή τραπεζική συνεργασία, συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας των περιφερειακών εποπτικών αρχών και των διεθνών ομολόγων τους στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας της Βιέννης 2.0, της οποίας ασκώ την προεδρία από το 2016. Οι ρόλοι αυτοί απαιτούσαν εις βάθος γνώση των μακροχρηματοπιστωτικών διασυνδέσεων, της αλληλεπίδρασης μεταξύ αγορών και θεσμών, καθώς και των πρακτικών προκλήσεων του σχεδιασμού αποτελεσματικών πλαισίων πολιτικής.

Στο πλαίσιο αυτό, έχω αποκτήσει σημαντική διεθνή και ευρωπαϊκή πείρα. Έχω εκπροσωπήσει τον οργανισμό μου σε διαλόγους με τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, τα κράτη μέλη και τους διεθνείς εταίρους και έχω εργαστεί σε περιβάλλοντα στα οποία η ευθυγράμμιση των εθνικών προοπτικών με τις ευρωπαϊκές προτεραιότητες είναι ύψιστης σημασίας. Χάρη στις εμπειρίες αυτές, έχω βαθιά επίγνωση της πολυπλοκότητας που υπεισέρχεται στην επίτευξη συναίνεσης στους κόλπους της ΕΕ και της σημασίας που έχουν θεσμικά όργανα όπως η ΕΚΤ για τη διατήρηση της σταθερότητας, της προβλεψιμότητας και της εμπιστοσύνης σε ολόκληρη την Ένωση.

Επιτελώντας όλους αυτούς τους ρόλους, έμαθα ότι η αποτελεσματική χάραξη πολιτικής απαιτεί όχι μόνο ισχυρές αναλυτικές βάσεις, αλλά και την ικανότητα να ακούω, να εξηγώ με σαφήνεια σύνθετα ζητήματα και να γεφυρώνω διαφορετικές απόψεις. Αυτά είναι τα στοιχεία που θα συνεισφέρω στην ΕΚΤ, σε συνδυασμό με τη βαθιά αφοσίωσή μου στην Ευρώπη και στις αρχές που στηρίζουν τη νομισματική μας ένωση.

2. *Έχετε επιχειρηματικές ή χρηματοοικονομικές συμμετοχές ή οποιεσδήποτε άλλες δεσμεύσεις που ενδεχομένως θα συγκρούονταν με τα μελλοντικά σας καθήκοντα και υπάρχουν κάποιοι άλλοι σημαντικοί προσωπικοί ή άλλης φύσεως παράγοντες που θα έπρεπε να ληφθούν υπόψη από το Κοινοβούλιο σε σχέση με τον διορισμό σας;*

Όχι.

3. *Ποιους κατευθυντήριους στόχους θα επιδιώξετε κατά τη διάρκεια της θητείας στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα;*

Εάν μου ανατεθεί εντολή στην ΕΚΤ, ο στόχος που θα με καθοδηγεί θα είναι να συμβάλω σε μια νομισματική πολιτική στην υπηρεσία όλων των πολιτών της ζώνης του ευρώ. Ο στόχος αυτός αντικατοπτρίζεται στη διατήρηση μιας σαφούς και αταλάντευτης προσήλωσης στη σταθερότητα των τιμών —τον πρωταρχικό μας στόχο— και στη διαφύλαξη της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, η οποία είναι απαραίτητη για την αποτελεσματική μετάδοση της νομισματικής πολιτικής και για την ανθεκτικότητα των οικονομιών μας.

Το επαγγελματικό μου υπόβαθρο έχει διαμορφώσει αυτήν την πεποίθηση. Υπηρετώ ως διοικητής ή υποδιοικητής της Εθνικής Τράπεζας της Κροατίας αδιαλείπτως από τον Ιούλιο του 2000. Κατά τη διάρκεια αυτής της μακράς περιόδου, η Κροατία έχει βρεθεί αντιμέτωπη με αρκετούς σημαντικούς κλυδωνισμούς και κρίσεις που απείλησαν να αποσταθεροποιήσουν την οικονομία μας και το χρηματοπιστωτικό σύστημα. Παρά το μικρό μέγεθος και την εγγενή ευπάθεια της κροατικής οικονομίας, καταφέραμε να αντιμετωπίσουμε μόνοι μας όλους αυτούς τους κλυδωνισμούς, χωρίς να βασιζόμαστε σε εξωτερική χρηματοδοτική στήριξη. Στην επιτυχία μας στον τομέα αυτόν συνέβαλαν καθοριστικά η σαφής προσήλωση στους στόχους της κεντρικής τράπεζας και η άμεση ανάληψη δράσης με τα διαθέσιμα μέσα όταν οι στόχοι αυτοί απειλούνταν. Τα διδάγματα αυτά μπορούν να εφαρμοστούν άμεσα στο επίπεδο της ζώνης του ευρώ: ακόμη και σε μια πολύ μεγαλύτερη και πιο σύνθετη νομισματική ένωση, η σαφήνεια ως προς τον σκοπό παραμένει ο ακρογωνιαίος λίθος της αποτελεσματικής κεντρικής τραπεζικής.

Η ΕΚΤ το έχει αποδείξει επανειλημμένα από την ίδρυσή της. Έχει εδραιωθεί ως δυναμικός διαχειριστής κρίσεων, έχοντας διαδραματίσει καίριο ρόλο στην αντιμετώπιση σοβαρών κρίσεων, ιδίως της κρίσης δημόσιου χρέους της ζώνης του ευρώ και της πανδημικής κρίσης. Πρόσφατα, πέτυχε τον πρωταρχικό της στόχο όταν μείωσε με επιτυχία τον υψηλό πληθωρισμό με τη στροφή σε περιοριστική νομισματική πολιτική. Υπό την ιδιότητα του Αντιπροέδρου της ΕΚΤ, θα συνεργαστώ στενά με τους συναδέλφους μου στο διοικητικό συμβούλιο και στην εκτελεστική επιτροπή, ώστε να συνεχίσω το επιτυχημένο ιστορικό επιδόσεων της ΕΚΤ. Στο πλαίσιο αυτού του ρόλου, ιδιαίτερη μέριμνά μου θα αποτελεί η διαφύλαξη της ανεξαρτησίας της ΕΚΤ, ενώ παράλληλα θα τηρώ στο ακέραιο την υποχρέωση λογοδοσίας της έναντι του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Υπό την προϋπόθεση της επίτευξης του πρωταρχικού μας στόχου, θα πρέπει να στηρίξουμε ευρύτερες πολιτικές που αποσκοπούν στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της ανθεκτικότητας της ΕΕ. Ειδικότερα, οι τρέχουσες προσπάθειες για τη δημιουργία της Ένωσης Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων είναι εξαιρετικά επίκαιρες, καθώς κύριος στόχος τους είναι η σημαντική βελτίωση της διαθεσιμότητας χρηματοδότησης για καινοτόμες επιχειρήσεις, έναν τομέα στον οποίο η ΕΕ υστερεί σημαντικά σε σχέση με τους κύριους παγκόσμιους ανταγωνιστές της. Οι προσπάθειες αυτές θα συμβάλουν επίσης στην ομαλότερη μετάδοση της νομισματικής πολιτικής στη ζώνη του ευρώ. Όσον αφορά την ΕΚΤ, η ολοκλήρωση της τραπεζικής ένωσης είναι εξίσου σημαντική, καθώς θα μειώσει περαιτέρω τον κίνδυνο φαύλου κύκλου αρνητικών αλληλεπιδράσεων μεταξύ τραπεζών και κρατών, ο οποίος, όπως είδαμε στο παρελθόν, μπορεί να υπονομεύσει σοβαρά τη σταθερότητα της οικονομικής και νομισματικής ένωσης. Επιπλέον, η ΕΚΤ θα συνεχίσει τις προσπάθειές της για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος έναντι των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Τα τελευταία δύο χρόνια η ΕΚΤ έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο στον τομέα αυτόν, καθώς οι κίνδυνοι που σχετίζονται με το κλίμα και τη φύση έχουν ενσωματωθεί σε τακτικές δραστηριότητες στους τρεις κύριους τομείς αρμοδιότητας της ΕΚΤ, δηλαδή τη νομισματική πολιτική, τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα και την τραπεζική εποπτεία. Τέλος, η ΕΚΤ θα συμβάλει άμεσα στις συνεχιζόμενες προσπάθειες για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας και της στρατηγικής αυτονομίας της Ευρώπης με την ανάπτυξη του ψηφιακού ευρώ, το οποίο θα αποτελέσει σημαντική εναλλακτική λύση έναντι των ξένων παρόχων υπηρεσιών πληρωμών, οι οποίοι κυριαρχούν επί του παρόντος στην αγορά.

Ωστόσο, θα πρέπει να είμαστε προσεκτικοί ώστε οι πρωτοβουλίες για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ΕΕ να μην αποβούν εις βάρος της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας. Συγκεκριμένα, η χαλάρωση των κανόνων προληπτικής εποπτείας πιθανότατα δεν θα οδηγήσει σε τόνωση του τραπεζικού δανεισμού. Η έρευνα για τον τραπεζικό δανεισμό στη ζώνη του ευρώ δείχνει ότι οι κεφαλαιακοί περιορισμοί δεν αποτελούν σημαντικό παράγοντα για την αυστηροποίηση του τραπεζικού δανεισμού τα πρόσφατα έτη, δεδομένου ότι οι τράπεζες διαθέτουν επαρκή κεφαλαιοποίηση. Αντιθέτως, η ανοχή κινδύνου, οι αντιλήψεις περί κινδύνου και ο ανταγωνισμός των τραπεζών ήταν σημαντικοί καθοριστικοί παράγοντες. Ως εκ τούτου, η μείωση των κεφαλαιακών απαιτήσεων θα οδηγούσε απλώς σε υψηλότερη μόχλευση και λιγότερη ανθεκτικότητα, κάτι που δεν δικαιολογείται εάν επιθυμούμε υγιή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ικανά να χρηματοδοτούν την οικονομία, παραμένοντας παράλληλα ανθεκτικά σε κλυδωνισμούς.

4. *Αν διοριστείτε, θα είστε το πρώτο μέλος της εκτελεστικής επιτροπής της ΕΚΤ από την Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη. Πώς αξιολογείτε αυτήν την εξέλιξη και ποιες νέες προοπτικές ή προσεγγίσεις πιστεύετε ότι μπορεί να προσφέρει αυτό το υπόβαθρο στο έργο της εκτελεστικής επιτροπής;*

Θεωρώ ότι είναι σημαντικό η εκτελεστική επιτροπή της ΕΚΤ να αντικατοπτρίζει την πολυμορφία του Ευρωσυστήματος —τις ικανότητες, τις εμπειρίες, τις δεξιότητες, τη γεωγραφική ισορροπία και τα φύλα. Η πολυμορφία αυτή εμπλουτίζει τις διαβουλεύσεις της εκτελεστικής επιτροπής και ενισχύει τη νομιμότητα της ΕΚΤ στα μάτια όλων των Ευρωπαίων.

Τις τελευταίες δύο δεκαετίες παρατηρείται επέκταση της ζώνης του ευρώ προς τις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης (Σλοβενία 2007, Σλοβακία 2009, Εσθονία 2011, Λετονία 2014, Λιθουανία 2015, Κροατία 2023 και Βουλγαρία 2026), οι οποίες αντιπροσωπεύουν πλέον περίπου το 6,7 % του πληθυσμού της ζώνης του ευρώ και το 3,6 % του ΑΕΠ της ζώνης του

ευρώ. Επομένως, θα έλεγα ότι δεν προκαλεί έκπληξη το γεγονός ότι υπάρχει πολιτική βούληση να συμμετάσχει στην εκτελεστική επιτροπή κάποιος από τις μικρότερες χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης (που εντάχθηκαν στη ζώνη του ευρώ μετά το 1999). Πιστεύω ότι η επιλογή ενός μέλους από μια μικρότερη χώρα της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης ενισχύει τη σημασία της συνεκτίμησης απόψεων και προοπτικών από τη σκοπιά μιας μικρής ανοικτής οικονομίας. Οι χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης θεωρούνται ενίοτε ότι βρίσκονται στην περιφέρεια των ευρωπαϊκών διαδικασιών λήψης αποφάσεων και τα συμφέροντά τους ορισμένες φορές δεν εκπροσωπούνται πλήρως στα θεσμικά όργανα της ΕΕ. Η συμμετοχή ενός μέλους από τις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης είναι πιθανό να συμβάλει στη γεφύρωση αυτού του χάσματος, ενισχύοντας την εμπιστοσύνη των χωρών αυτών στις πολιτικές της ΕΚΤ. Θα μπορούσε επίσης να συμβάλει στην ενίσχυση της αξιοπιστίας της ΕΚΤ σε περιφέρειες που μπορεί να αισθάνονται ότι οι ευρύτερες αποφάσεις για τη ζώνη του ευρώ δεν λαμβάνουν επαρκώς υπόψη τους προβληματισμούς τους.

Όπως είναι κοινώς γνωστό, η περιοχή της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης έχει το δικό της μοναδικό οικονομικό πλαίσιο σε σύγκριση με τη Δυτική Ευρώπη. Πολλές χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης βρίσκονται επί δεκαετίες σε στάδιο μετάβασης από κεντρικά σχεδιασμένες οικονομίες σε οικονομίες της αγοράς. Η περιοχή γνώρισε ταχεία ανάπτυξη τα τελευταία χρόνια, αλλά εξακολουθεί να αντιμετωπίζει προκλήσεις όπως οι εισοδηματικές ανισότητες, τα αποκλίνοντα επίπεδα οικονομικής ανάπτυξης και οι διακριτές νομισματικές και δημοσιονομικές ανάγκες. Η μεταφορά της οπτικής της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης θα εισαγάγει μια πιο διαφοροποιημένη κατανόηση της δυναμικής της οικονομικής ανάπτυξης στις αναδυόμενες οικονομίες.

Επιπλέον, καθώς έχω εργαστεί για μεγάλο χρονικό διάστημα σε εποπτικό περιβάλλον «χώρας υποδοχής» —μια πραγματικότητα για πολλά μικρότερα μέλη της ζώνης του ευρώ—, γνωρίζω στην πράξη τον τρόπο με τον οποίο οι κίνδυνοι για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα μπορούν να συσσωρευτούν σε μικρά συστήματα που κυριαρχούνται από τον τραπεζικό τομέα και τον τρόπο με τον οποίο η στενή συνεργασία μεταξύ των εθνικών και των ευρωπαϊκών αρχών μπορεί να μετριάσει αυτούς τους κινδύνους. Η προσέγγιση αυτή συμπληρώνει τις οπτικές των συναδέλφων που προέρχονται από μεγαλύτερα χρηματοπιστωτικά συστήματα τα οποία βασίζονται περισσότερο στην αγορά.

Γενικότερα, είμαι πεπεισμένος ότι η παρουσία στην εκτελεστική επιτροπή ενός μέλους με μακρόχρονη πείρα στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη μπορεί να συμβάλει στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης στις πολιτικές της ΕΚΤ σε ολόκληρη την Ένωση και να δείξει ότι όλα τα κράτη μέλη —μεγάλα ή μικρά, παλαιότερα ή νεότερα— συμμετέχουν πλήρως στη διαδικασία λήψης αποφάσεων της ζώνης του ευρώ. Στέλνει επίσης ένα θετικό μήνυμα στις χώρες που βρίσκονται σε πορεία υιοθέτησης του ευρώ ότι οι οπτικές τους γίνονται κατανοητές και λαμβάνονται σοβαρά υπόψη.

Ταυτόχρονα, δεν θεωρώ ότι εκπροσωπώ κάποια συγκεκριμένη περιοχή. Τα μέλη της εκτελεστικής επιτροπής πρέπει να ενεργούν προς το συμφέρον της ζώνης του ευρώ στο σύνολό της. Στόχος μου θα είναι να συμβάλω εποικοδομητικά στο συλλογικό έργο της εκτελεστικής επιτροπής με αναλυτική μεθοδικότητα, θετική στάση απέναντι σε διαφορετικές απόψεις και βαθιά προσήλωση στους κοινούς θεσμούς και στις αξίες της Ευρώπης.

Συνολικά, πιστεύω ότι η προσθήκη στην εκτελεστική επιτροπή ενός μέλους από χώρα της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης θα μπορούσε να εμπλουτίσει το έργο της ΕΚΤ παρέχοντας μια ευρύτερη και πιο συμπεριληπτική οπτική όσον αφορά την οικονομική πολιτική και τις

περιφερειακές προκλήσεις. Κάτι τέτοιο θα μπορούσε να οδηγήσει σε καλύτερα στοχευμένες πολιτικές που προωθούν τη συνολική ευρωπαϊκή σταθερότητα και ανάπτυξη, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις ιδιαιτερότητες των διαφορετικών οικονομιών εντός της ζώνης του ευρώ.

Β. Νομισματική πολιτική της ΕΚΤ και οικονομικές εξελίξεις

5. *Η ΕΚΤ επιβεβαίωσε εκ νέου έναν συμμετρικό ορισμό της σταθερότητας των τιμών σε μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα. Πώς θα πρέπει η δέσμευση αυτή να εφαρμόζεται και να αξιολογείται στην πράξη όταν ο πληθωρισμός αποκλίνει σταθερά από τον μεσοπρόθεσμο στόχο; Ποιος είναι ο ορισμός σας για τον «μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα»;*

Είναι σημαντικό να αναγνωριστεί ότι ο ορισμός της «σταθερότητας των τιμών» αποτελεί βασική αρμοδιότητα της ΕΚΤ. Κατά την επανεξέταση της στρατηγικής της ΕΚΤ το 2003 ο στόχος για τον πληθωρισμό ορίστηκε ως «κάτω αλλά πλησίον του 2 %», κάτι το οποίο συνιστά μικρή βελτίωση του αρχικού στόχου του 1998 για πληθωρισμό «κάτω του 2 %». Η επακόλουθη επανεξέταση της στρατηγικής το 2021 υπαγορεύθηκε από τον επίμονα χαμηλό πληθωρισμό και οδήγησε σε νέα αναδιατύπωση του ορισμού. Η ΕΚΤ, έχοντας αντιληφθεί ότι η διατύπωση «κάτω αλλά πλησίον του 2 %» μπορούσε να υποδηλώνει ότι το 2 % αποτελεί ανώτατο όριο και ότι, ως εκ τούτου, δημιουργούσε τον κίνδυνο να αποσταθεροποιηθούν καθοδικά οι μακροπρόθεσμες προσδοκίες για τον πληθωρισμό, επαναπροσδιόρισε τον στόχο της για τη σταθερότητα των τιμών ως συμμετρικό στόχο για πληθωρισμό 2 % σε μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα.

Αυτή η νέα διατύπωση είναι απλή και εύληπτη —η συμμετρία του στόχου αφήνει να εννοηθεί ότι οι αρνητικές και θετικές αποκλίσεις από τον στόχο είναι εξίσου ανεπιθύμητες. Στην πιο πρόσφατη αξιολόγηση της στρατηγικής το 2025 επιβεβαιώθηκε αυτός ο συμμετρικός στόχος και παράλληλα διαπιστώθηκε ότι οι συνθήκες αναμένεται να είναι ολοένα πιο ευμετάβλητες στο μέλλον.

Κάθε μεγάλη και επίμονη απόκλιση του πληθωρισμού από τον στόχο σε οποιαδήποτε από τις δύο κατευθύνσεις πρέπει να αντιμετωπίζεται δυναμικά, ώστε να αποτρέπεται η παγίωση τέτοιων αποκλίσεων μέσω της αποσταθεροποίησης των προσδοκιών για τον πληθωρισμό. Οι αυξημένες προσδοκίες για τον πληθωρισμό σε ένα πληθωριστικό περιβάλλον λειτουργούν φιλοκυκλικά, δημιουργώντας πρόσθετες πληθωριστικές πιέσεις —τα χαμηλότερα πραγματικά επιτόκια δίνουν κίνητρο στα νοικοκυριά να αυξήσουν τις δαπάνες τους (μειώνοντας την αποταμίευση) και στις επιχειρήσεις να επενδύσουν περισσότερο, στους εργαζόμενους να απαιτήσουν υψηλότερους μισθούς και, γενικότερα, στις επιχειρήσεις να αυξήσουν τις τιμές τους. Κατά συνέπεια, για την αποτροπή της αποσταθεροποίησης των προσδοκιών για τον πληθωρισμό και τον μετριασμό πιθανών δευτερογενών επιπτώσεων απαιτείται ισχυρή και εμπροσθοβαρής αρχική αντίδραση σε επίπεδο πολιτικής και η κατάλληλη προσαρμογή στη συνέχεια, ώστε να διατηρηθεί η αξιοπιστία της ΕΚΤ.

Η εσκεμμένη απουσία επακριβούς ορισμού του «μεσοπρόθεσμου χρονικού ορίζοντα» —ο οποίος αποτελεί σημαντική συνιστώσα του στόχου της σταθερότητας των τιμών— αντικατοπτρίζει την προτίμηση της ΕΚΤ να διατηρήσει την αναγκαία στρατηγική ευελιξία.

Η άσκηση νομισματικής πολιτικής διεξάγεται υπό συνθήκες σημαντικής και αυξανόμενης αβεβαιότητας, και η κατάλληλη αντίδραση σε επίπεδο πολιτικής εξαρτάται από τον συνδυασμό των διαταραχών που προκαλούν την απόκλιση του πληθωρισμού από τον στόχο —δηλαδή αν

οι διαταραχές αυτές είναι τοπικές ή κοινές, ζήτησης ή προσφοράς, μόνιμες ή παροδικές και μεγάλης ή μικρής κλίμακας. Στη μετάδοση των πολιτικών υπεισέρχονται επίσης σημαντικές και μεταβλητές χρονικές υστερήσεις και αβεβαιότητες, κάτι το οποίο καθιστά αντιπαραγωγικούς τους υπερβολικά άκαμπτους ορισμούς. Δίνοντας έμφαση στη σταθερότητα των τιμών μεσοπρόθεσμα χωρίς να καθορίζει επακριβή χρονικά πλαίσια, η ΕΚΤ διατηρεί την ευελιξία να προσαρμόζει την αντίδρασή της στις επικρατούσες συνθήκες και να αποφεύγει την υπερβολική μεταβλητότητα της οικονομικής δραστηριότητας και του πληθωρισμού που προκαλείται από τη χάραξη πολιτικής. Ωστόσο, η ευελιξία αυτή δεν πρέπει να χρησιμοποιείται καταχρηστικά ή να επεκτείνεται υπερβολικά —κάθε συμπεριφορά κεντρικής τράπεζας που εκλαμβάνεται ως εγκατάλειψη της δέσμευσης για σταθερότητα των τιμών θα μπορούσε να υπονομεύσει τη σταθεροποίηση των προσδοκιών για τον πληθωρισμό.

Όσον αφορά τον ορισμό του «μεσοπρόθεσμου χρονικού ορίζοντα», αυτός δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστεί όρους ημερολογιακού χρόνου. Εξαρτάται από τη διαταραχή με την οποία βρίσκεται αντιμέτωπη η κεντρική τράπεζα. Ένας αποδεκτός ορισμός του «μεσοπρόθεσμου» χρονικού ορίζοντα θα προϋπέθετε ότι είναι αρκετά βραχύς ώστε να συμπίπτει με τον ελάχιστο χρόνο που απαιτείται για να ασκήσει η νομισματική πολιτική σημαντική επίδραση στον πληθωρισμό. Ωστόσο, θα μπορούσε να διαρκέσει περισσότερο εάν η κεντρική τράπεζα αντιμετωπίσει παροδικές διαταραχές από την πλευρά της προσφοράς, οι οποίες δεν είναι πιθανό να επηρεάσουν τις προσδοκίες για τον πληθωρισμό. Στην περίπτωση αυτή, η κεντρική τράπεζα μπορεί να αντιδράσει πιο υπομονετικά, ακόμη και σε πληθωριστικούς κλυδωνισμούς, προκειμένου να μην προκληθεί υπερβολική μεταβλητότητα στην ανάπτυξη και την ανεργία. Συνεπώς, ο ορισμός εξαρτάται απαραιτήτως από το πλαίσιο, κάτι το οποίο συνηγορεί υπέρ της τρέχουσας ευέλικτης προσέγγισης.

6. *Κατά την άποψή σας, πώς θα πρέπει να αντιδρά η ΕΚΤ σε εξάρσεις του πληθωρισμού που οφείλονται σε διαταραχές της προσφοράς; Ποια διδάγματα αντλείτε από την αντίδραση της ΕΚΤ στην έξαρση του πληθωρισμού μετά την πανδημία και την ενεργειακή κρίση; Πώς θα διαμορφώσουν τα διδάγματα αυτά την προσέγγισή σας για το μέλλον;*

Είναι πάντα σημαντικό για μια κεντρική τράπεζα να κατανοεί το είδος των διαταραχών που προκαλούν τον πληθωρισμό και να καθορίζει αναλόγως μια κατάλληλη αντίδραση σε επίπεδο πολιτικής.

Ορισμένες διαταραχές, όπως οι διαταραχές στην ενέργεια (που συχνά ταξινομούνται ως «διαταραχές της προσφοράς»), αναμένεται να έχουν σχετικά βραχύβιες επιπτώσεις στον πληθωρισμό. Στις περιπτώσεις αυτές, είναι σκόπιμο να «προσπερνάμε» αυτές διαταραχές, υπό την προϋπόθεση ότι δεν αναμένεται να αποσταθεροποιήσουν τις προσδοκίες για τον πληθωρισμό. Η νομισματική πολιτική επηρεάζει την οικονομία με μακρές και μεταβλητές χρονικές υστερήσεις, επομένως μια δυναμική αντίδραση σε παροδικές διαταραχές είναι αδικαιολόγητη —η επίδραση της διαταραχής θα έχει εξασθενήσει προτού τα μέτρα πολιτικής μπορέσουν να επηρεάσουν τον πληθωρισμό και την παραγωγή. Ως εκ τούτου, η δυναμική αντίδραση σε αυτούς τους παροδικούς κλυδωνισμούς από την πλευρά της προσφοράς θα προκαλούσε περιττή αστάθεια στην οικονομική δραστηριότητα, θα έβλαπτε υπερβολικά την ανάπτυξη και θα αύξανε επίσης τη μεταβλητότητα του πληθωρισμού.

Το έργο ενός κεντρικού τραπεζίτη θα ήταν απλό αν γνωρίζαμε ποιο είδος διαταραχής πρόκειται να πλήξει την οικονομία ή αν μπορούσαμε να προβλέψουμε μελλοντικές διαταραχές —αλλά αυτές εμπεριέχουν, εξ ορισμού, το στοιχείο του αιφνιδιασμού και, κατ' επέκταση, της

έκπληξης, με συχνά αβέβαιη δυναμική μετάδοσης. Επομένως, ο προσδιορισμός των ειδών διαταραχής σε πραγματικό χρόνο είναι συχνά δύσκολος. Επιπλέον, ακόμη και οι παροδικές διαταραχές της προσφοράς, όπως οι διαταραχές των τιμών της ενέργειας, ενδέχεται να πλήξουν την οικονομία κατά κύματα. Εάν ο αυξημένος πληθωρισμός που οφείλεται στην προσφορά επιμείνει για αρκετά μεγάλο χρονικό διάστημα, μπορεί να επηρεάσει τις προσδοκίες για τον πληθωρισμό και να προκαλέσει δευτερογενείς επιπτώσεις, οπότε απαιτείται αντίδραση από την κεντρική τράπεζα.

Χαρακτηριστικό σχετικό παράδειγμα αποτελεί το σχετικά πρόσφατο πληθωριστικό επεισόδιο (η έξαρση του πληθωρισμού μετά την πανδημία). Αρχικά, η σταδιακή αύξηση του πληθωρισμού θεωρήθηκε παροδική, αλλά οι διαταραχές αποδείχθηκαν πιο επίμονες και ευρείες από ό,τι αναμενόταν. Τελικά, ο πληθωρισμός από την πλευρά της προσφοράς δημιούργησε δυνητικά προβλήματα στη ζήτηση μέσω της πιθανότητας δημιουργίας κύκλων αλληλεπίδρασης,
καθώς δεν υπήρξε επαρκώς δυναμική αντίδραση σε επίπεδο νομισματικής πολιτικής. Τελικά, χρειάστηκε να ληφθούν δραστικά μέτρα πολιτικής για να συμβαδίσει εκ νέου ο πληθωρισμός με τους στόχους και να περιοριστούν οι κίνδυνοι ανοδικής αποσταθεροποίησης των προσδοκιών για τον πληθωρισμό. Η εμπειρία αυτή δείχνει ότι η ερμηνεία της προσέγγισης «παράβλεψης» των διαταραχών εξαρτάται από το εκάστοτε πλαίσιο.

Αναγνωρίζουμε πλέον ότι η νομισματική πολιτική λειτουργεί σε έναν πιο ευμετάβλητο κόσμο, όπου οι διαταραχές του εφοδιασμού θα είναι πιθανότατα συχνότερες λόγω του γεωπολιτικού κατακερματισμού, της κλιματικής αλλαγής και των μεταβαλλόμενων αλυσίδων εφοδιασμού. Το παραδοσιακό δόγμα της «παράβλεψης» των διαταραχών της προσφοράς πρέπει, επομένως, να εφαρμόζεται με μεγαλύτερη προσοχή.

Εν κατακλείδι, εάν οι μακροπρόθεσμες προσδοκίες για τον πληθωρισμό παραμείνουν σταθεροποιημένες μετά από διαταραχές της προσφοράς, η παράβλεψή τους μπορεί να παραμείνει βιώσιμη. Εάν, αντιθέτως, προκύψει διαταραχή ή σειρά διαταραχών της προσφοράς και προκληθούν δευτερογενείς επιπτώσεις ή επηρεαστούν οι προσδοκίες για τον πληθωρισμό, απαιτείται δυναμική αντίδραση ανεξάρτητα από το είδος της διαταραχής —δεδομένου ιδίως του πρωταρχικού στόχου της ΕΚΤ. Εξυπακούεται ότι, για να αξιολογήσουμε τη φύση μιας διαταραχής και να κατανοήσουμε με ακρίβεια τον μηχανισμό διάδοσής της, πρέπει να επικαιροποιούμε συνεχώς τα προγνωστικά και αναλυτικά μας πλαίσια.

7. *Σε περιόδους υψηλών επιπέδων δημόσιου χρέους, η ΕΚΤ θα μπορούσε να δεχθεί πιέσεις ώστε να συγκρατήσει τα επιτόκια ή να συνεχίσει τις μαζικές αγορές ομολόγων για να βοηθήσει τα υπερχρεωμένα κράτη μέλη. Πώς αντιμετωπίζετε αυτές τις ανησυχίες περί «φορολογικής κυριαρχίας»;*

Η νομισματική πολιτική της ΕΚΤ καθοδηγείται από την εντολή της για σταθερότητα των τιμών και η ανεξαρτησία από τις δημοσιονομικές αρχές αποτελεί βασικό θεσμικό χαρακτηριστικό που έχει σχεδιαστεί για την αποτροπή καταστάσεων στις οποίες η νομισματική πολιτική υπαγορεύεται από ανάγκες δημοσιονομικής χρηματοδότησης. Η δημοσιονομική πολιτική αποτελεί αρμοδιότητα των κρατών μελών. Μια άμεση αντίδραση στις ανησυχίες περί δημοσιονομικής βιωσιμότητας θα καθιστούσε ασαφή αυτόν τον θεσμικό διαχωρισμό και θα ενείχε τον κίνδυνο υπονόμευσης της ανεξαρτησίας της ΕΚΤ. Η εικοτολογία ότι η ΕΚΤ προσαρμόζει την πολιτική της για να εξυπηρετήσει υπερχρεωμένες κυβερνήσεις θα αποδυνάμωνε τα κίνητρα για υγιείς δημοσιονομικές πολιτικές και μεταρρυθμίσεις, πιθανόν θα

έβλαπτε τις προσδοκίες για τον πληθωρισμό και θα ενείχε τον κίνδυνο να εγκλωβίσει τη νομισματική πολιτική στις ανάγκες κρατικής χρηματοδότησης —δηλαδή θα οδηγούσε ακριβώς σε αυτό που η ανεξαρτησία της κεντρικής τράπεζας επιδιώκει να αποτρέψει. Η ΕΚΤ έχει επανειλημμένα τονίσει στις ανακοινώσεις της ότι η νομισματική πολιτική δεν μπορεί να υποκαταστήσει τη βιώσιμη δημοσιονομική πολιτική.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, η ΕΚΤ έχει θεσπίσει έκτακτα μέσα, συμπεριλαμβανομένων αγορών κρατικών ομολόγων μεγάλης κλίμακας στο πλαίσιο διαφόρων προγραμμάτων. Αν και ορισμένοι παρατηρητές τις ερμήνευσαν ως αντιδράσεις στις ανάγκες κρατικής χρηματοδότησης, οι αγορές αυτές υπαγορεύτηκαν από την ανάγκη να διατηρηθεί η σταθερότητα των τιμών και να διασφαλιστεί η ομαλή μετάδοση της νομισματικής πολιτικής σε περιόδους χαμηλού πληθωρισμού μετά τη χρηματοπιστωτική κρίση ή έκτακτων διαταραχών, όπως η πανδημία. Με άλλα λόγια, η ΕΚΤ αντιδρά σε απειλές για τους στόχους και τη μετάδοση της νομισματικής πολιτικής της και όχι σε δημοσιονομικά προβλήματα —ακόμη και όταν οι απειλές αυτές προέρχονται από αγορές κρατικών ομολόγων. Για παράδειγμα, με τη θέσπιση του μέσου για την προστασία της μετάδοσης (TPI) το 2022, η ΕΚΤ διευκρίνισε ότι δεν θα αντιδράσει στις αυξήσεις των αποδόσεων των κρατικών ομολόγων που δικαιολογούνται από τα θεμελιώδη μακροοικονομικά μεγέθη, αλλά μόνο σε αδικαιολόγητη, άτακτη δυναμική που θέτει απειλές για τη μετάδοση της νομισματικής πολιτικής. Η εφαρμογή του TPI θα υπόκειται σε σαφώς καθορισμένα κριτήρια, συμπεριλαμβανομένης της συμμόρφωσης των κρατών μελών με το δημοσιονομικό πλαίσιο της ΕΕ.

Εν ολίγοις, η βασική εντολή και η θεσμική ανεξαρτησία της ΕΚΤ έχουν σχεδιαστεί ειδικά για να προστατεύουν έναντι της δημοσιονομικής κυριαρχίας και να διαφυλάσσουν την αξιοπιστία της νομισματικής πολιτικής, ακόμη και σε περιόδους αυξημένου δημόσιου χρέους.

8. *Εάν βρεθείτε αντιμέτωπος με ένα σενάριο όπου ο πληθωρισμός μειώνεται σταθερά κάτω από τον στόχο, ενώ αυξάνονται οι κίνδυνοι για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, ποια θα ήταν η πρότασή σας για την αντιμετώπιση αυτού του συμβιβασμού πολιτικών;*

Η αναθεωρημένη στρατηγική νομισματικής πολιτικής αναγνωρίζει ρητά ότι η χρηματοπιστωτική σταθερότητα αποτελεί προϋπόθεση για τη σταθερότητα των τιμών και θεσπίζει ένα σαφές εννοιολογικό πλαίσιο για την ενσωμάτωση παραμέτρων χρηματοπιστωτικής σταθερότητας στις συζητήσεις για τη νομισματική πολιτική. Ως εκ τούτου, η διασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας δεν αποτελεί δευτερεύοντα στόχο, αλλά αναπόσπαστο στοιχείο για την επίτευξη βιώσιμης σταθερότητας των τιμών. Ένα ανθεκτικό χρηματοπιστωτικό σύστημα επιτρέπει την επαρκή μετάδοση της νομισματικής πολιτικής όταν χρειάζεται, καθιστώντας τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα όχι περιορισμό για τη σταθερότητα των τιμών, αλλά προϋπόθεση για μια αποτελεσματική νομισματική πολιτική. Ως εκ τούτου, η καλύτερη διαχείριση των πιθανών συμβιβασμών επιτυγχάνεται με τη συμπληρωματική χρήση μακροπροληπτικών μέσων και μέσων νομισματικής πολιτικής και όχι με το να δίνεται προτεραιότητα σε έναν στόχο εις βάρος του άλλου.

Στο σενάριο που περιγράφηκε, θα ακολουθούσα την αρχή του «διαχωρισμού με συντονισμό»: θα διατηρούσα μια σαφή αντίληψη των διακριτών ρόλων κάθε τομέα πολιτικής, έχοντας παράλληλα πλήρη επίγνωση του πόσο στενά συνδέονται μεταξύ τους οι δύο προκλήσεις. Από την πλευρά της νομισματικής πολιτικής, το σημείο εκκίνησης θα ήταν να παραμείνει σταθερά επικεντρωμένη στη βασική εντολή της ΕΚΤ για την επίτευξη σταθερότητας των τιμών μεσοπρόθεσμα. Ο παρατεταμένος πληθωρισμός κάτω από τον στόχο δεν είναι θετική εξέλιξη —δημιουργεί τον κίνδυνο εξασθένισης των προσδοκιών για τον πληθωρισμό και καθιστά την

επίτευξη του στόχου όλο και πιο δύσκολη. Κάτι τέτοιο θα συνηγορούσε υπέρ της επιδίωξης διευκολυντικής νομισματικής πολιτικής με βάση τα εκάστοτε διαθέσιμα στοιχεία και με προσεκτική στάθμιση. Ταυτόχρονα, η στήριξη αυτή θα πρέπει να διέπεται από σαφείς προϋποθέσεις και να είναι αναλογική, ώστε να αποκλειστεί η εντύπωση μιας απεριόριστης χαλάρωσης που θα ενθάρρυνε την υπερβολική ανάληψη κινδύνων ή τη διόγκωση των τιμών των στοιχείων ενεργητικού.

Παράλληλα, η μακροπροληπτική πολιτική θα πρέπει να επωμιστεί το κύριο βάρος της αντιμετώπισης των χρηματοπιστωτικών ευπαθειών. Οι αυξανόμενοι κίνδυνοι για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα δεν θα πρέπει να επιφέρουν αυτομάτως μεταβολή της κατεύθυνσης της νομισματικής πολιτικής και των συνολικών χρηματοπιστωτικών συνθηκών. Απεναντίας, οι κίνδυνοι αυτοί περιορίζονται αποτελεσματικότερα μέσω της έγκαιρης εφαρμογής στοχευμένων μακροπροληπτικών και εποπτικών εργαλείων, τα οποία συνδυάζονται και σταθμίζονται ανάλογα με την πηγή και την ένταση των κινδύνων. Η έγκαιρη δημιουργία μακροπροληπτικού χώρου είναι ιδιαίτερα πολύτιμη. Ενισχύει την ανθεκτικότητα των τραπεζών και διαφυλάσσει τον δίαυλο τραπεζικού δανεισμού του μέσου για την προστασία της μετάδοσης, διατηρώντας έτσι τα περιθώρια ελιγμών της νομισματικής πολιτικής και επιτρέποντάς της να επιδιώκει τη σταθερότητα των τιμών χωρίς να περιορίζεται από κινδύνους για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα.

Επιπλέον, η μακροπροληπτική πολιτική ενδείκνυται ιδιαιτέρως για την αντιμετώπιση της συσσώρευσης κινδύνων συγκεκριμένα ανά χώρα και για την κατάλληλη αντίδραση σε εθνικό επίπεδο, όταν χρειάζεται. Κατά την άποψή μου, για να διασφαλιστεί ότι τα εργαλεία αυτά λειτουργούν προς την επιθυμητή κατεύθυνση, είναι σημαντικό να δοθεί η δυνατότητα στις εθνικές αρχές να τα εφαρμόζουν αποτελεσματικά, ενώ η ΕΚΤ στηρίζει τη διαδικασία αυτή μέσω του διαλόγου, του συντονισμού και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των χωρών. Στο πλαίσιο αυτό, είναι σημαντικό να συνεχιστούν οι προσπάθειες της ΕΚΤ για την ολοκλήρωση του μακροπροληπτικού πλαισίου στη ζώνη του ευρώ, ιδίως για να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότερη ρύθμιση και εποπτεία των μη τραπεζικών χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών.

Η διατήρηση ισχυρής μακροπροληπτικής επαγρύπνησης είναι, επομένως, κρίσιμης σημασίας. Η χώρα καταγωγής μου, η Κροατία, αποτελεί σχετικό παράδειγμα: Η Κροατία υπήρξε πρωτοπόρος μεταξύ των εθνικών κεντρικών τραπεζών όσον αφορά τη θέσπιση μακροπροληπτικών μέτρων, δημιουργώντας ενεργά κεφαλαιακά αποθέματα ασφαλείας και εφαρμόζοντας συνετή διαχείριση των κινδύνων.

Οι προσπάθειες αυτές ενίσχυσαν την ανθεκτικότητα του τραπεζικού της τομέα ακόμη και σε περιόδους έντονης αναταραχής. Χάρη στην προσωπική μου συμμετοχή σε αυτές τις πρωτοβουλίες αποκόμισα πρακτικές γνώσεις σχετικά με το τι καθιστά αποτελεσματικές τις μακροπροληπτικές πολιτικές —από την προσεκτική στάθμιση και την έγκαιρη δράση έως τη σαφή επικοινωνία και τον στενό συντονισμό με τη νομισματική πολιτική και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη.

Είναι επίσης σημαντικό να ληφθεί υπόψη ότι, στον σημερινό κόσμο, η σαφής και συνεπής επικοινωνία είναι απαραίτητη. Εξηγεί το σκεπτικό στο οποίο βασίζεται κάθε δέσμη μέτρων και υπογραμμίζει ότι οι πολιτικές δεν λειτουργούν σε αντικρουόμενες κατευθύνσεις. Αντιθέτως, είναι σκοπίμως συμπληρωματικές: η νομισματική πολιτική σταθεροποιεί τις τιμές μεσοπρόθεσμα, ενώ η μακροπροληπτική πολιτική διασφαλίζει ότι το χρηματοπιστωτικό σύστημα παραμένει αρκετά ανθεκτικό ώστε να μεταδίδει αποτελεσματικά τη νομισματική

πολιτική και να στηρίζει τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη. Η συμπληρωματικότητα αυτή ενισχύεται περαιτέρω από το γεγονός ότι ένας εύρωστος χρηματοπιστωτικός τομέας επιτρέπει στη νομισματική πολιτική να επιδιώκει τη σταθερότητα των τιμών με συνέπεια, χωρίς να θέτει σε κίνδυνο τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα.

9. *Πώς αξιολογείτε την επικοινωνιακή στρατηγική της ΕΚΤ; Υπάρχει περιθώριο για περαιτέρω βελτίωση, συμπεριλαμβανομένης της ενσωμάτωσης πιο συναφών χρηματοοικονομικών δεικτών και δεικτών σταθερότητας των τιμών και της ενισχυμένης ανάλυσης σεναρίων στις δηλώσεις σχετικά με τη νομισματική πολιτικής της;*

Η επικοινωνιακή στρατηγική της ΕΚΤ έχει εξελιχθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια και, κατά τη γνώμη μου, βασίζεται πλέον σε μια πολύ πιο σαφή και πιο διαφανή αρχιτεκτονική. Μετά την επανεξέταση της στρατηγικής, η δήλωση νομισματικής πολιτικής, η συνέντευξη Τύπου, το Οικονομικό Δελτίο και οι αναφορές νομισματικής πολιτικής παρέχουν από κοινού ένα συνεκτικό και πολυεπίπεδο πλαίσιο επικοινωνίας. Αυτή η προσέγγιση έχει βελτιώσει τη σαφήνεια για το εξειδικευμένο κοινό, καθιστώντας ταυτόχρονα τα κύρια μηνύματα πιο προσιτά στο ευρύ κοινό. Εκτιμώ ιδιαίτερα τις προσπάθειες να απλουστευθεί η δήλωση νομισματική πολιτικής και να πραγματοποιηθεί μια πιο δομημένη παρουσίαση σχετικά με τις οικονομικές προοπτικές, τους κινδύνους και το σκεπτικό της πολιτικής. Επίσης, η καθιέρωση του απλού στόχου της σταθερότητας των τιμών στο πλαίσιο της επανεξέτασης της στρατηγικής την περίοδο 2021-22 συνέβαλε στη βελτίωση της επικοινωνίας. Στην αξιολόγηση της στρατηγικής νομισματικής πολιτικής του 2025, η ΕΚΤ επιβεβαίωσε εκ νέου τη σημασία της σαφούς επικοινωνίας και τόνισε ότι θα συνεχίσει να προσαρμόζει την προσέγγισή της ανταποκρινόμενη στο εξελισσόμενο επικοινωνιακό τοπίο.

Το περιβάλλον εντός του οποίου ασκείται η νομισματική πολιτική έχει καταστεί πιο αβέβαιο με αποτέλεσμα να αποδίδεται ιδιαίτερη αξία στη σαφή, έγκαιρη και συνεπή επικοινωνία. Ως εκ τούτου, οι αναλύσεις σεναρίων και ευαισθησίας αποκτούν όλο και μεγαλύτερη σημασία για την επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η ΕΚΤ αντιδρά στους κινδύνους που περιβάλλουν τις βασικές προοπτικές. Η ανάδειξη αυτών των σεναρίων —ιδίως όταν υπάρχει αυξημένη αβεβαιότητα— βοηθά τους συμμετέχοντες στην αγορά και τους πολίτες να κατανοήσουν καλύτερα την εξάρτηση των αποφάσεων πολιτικής από συγκεκριμένες συνθήκες και ενισχύει τη λογοδοσία της ΕΚΤ. Πιστεύω ότι η συνέχιση της ενσωμάτωσης της ανάλυσης σεναρίων στη δήλωση νομισματικής πολιτικής, όταν αυτό κρίνεται σκόπιμο, μπορεί να στηρίξει περαιτέρω αυτόν τον στόχο.

Υπάρχει επίσης περιθώριο για περαιτέρω βελτίωση της κοινοποίησης των δεικτών που έχουν σημασία για την αξιολόγηση του διοικητικού συμβουλίου, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που σχετίζονται με τις χρηματοπιστωτικές συνθήκες, τη μετάδοση της νομισματικής πολιτικής και την κατανομή των κινδύνων. Κατά την άποψή μου, το να δοθεί στους δείκτες μια πιο προβεβλημένη θέση στο τακτικό υλικό επικοινωνίας —χωρίς να επιβαρύνεται το κοινό με υπερβολικό όγκο πληροφοριών— θα βοηθούσε να εξηγηθεί ο τρόπος με τον οποίο το διοικητικό συμβούλιο σταθμίζει τα εισερχόμενα στοιχεία και ο τρόπος με τον οποίο η αβεβαιότητα διαμορφώνει τις αποφάσεις του. Κατ' αυτόν τον τρόπο θα ενισχυθεί επίσης η σημαντική σχέση μεταξύ διαφάνειας και αξιοπιστίας.

Τέλος, η επικοινωνία παραμένει αμφίδρομη διαδικασία. Ακούγοντας προσεκτικά τα ενδιαφερόμενα μέρη —συμπεριλαμβανομένων των πολιτών, των κοινωνικών εταίρων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου—, η ΕΚΤ θα έχει τη δυνατότητα να προσαρμόσει τα μηνύματά της

και να βελτιώσει την κατανόηση του πλαισίου νομισματικής πολιτικής. Η συνέχιση των επενδύσεων σε απλά, συναφή και οπτικά εργαλεία επικοινωνίας θα είναι ουσιαστικής σημασίας για τη διατήρηση της εμπιστοσύνης και τη σταθεροποίηση των προσδοκιών. Καθώς εξελίσσεται το τοπίο των μέσων ενημέρωσης, είναι σημαντικό να συνεχιστεί η διερεύνηση επιλογών για τη βελτίωση της επικοινωνίας, με ιδιαίτερη έμφαση στο ευρύ κοινό, όπου φαίνεται να υπάρχουν περιθώρια περαιτέρω προόδου. Σε περίπτωση διορισμού μου, θα στηρίξω σθεναρά τις προσπάθειες αυτές και θα παραμείνω προσηλωμένος στην ανοικτή και εποικοδομητική συμμετοχή σε όλα τα πλαίσια λογοδοσίας.

10. *Πώς αξιολογείτε την τρέχουσα δέσμη μέσων νομισματικής πολιτικής που έχει στη διάθεσή της η ΕΚΤ, συμπεριλαμβανομένων των μη συμβατικών μέτρων που θεσπίστηκαν τα τελευταία χρόνια; Κατά την άποψή σας, πώς μπορεί η χρήση τέτοιων μέσων να ενσωματωθεί σε ένα πλαίσιο διακυβέρνησης που διασφαλίζει τη λογοδοσία προς τους δημοκρατικούς θεσμούς χωρίς να περιορίζει την ικανότητα της ΕΚΤ να ενεργεί ανεξάρτητα;*

Παράλληλα με τα επιτόκια πολιτικής της ΕΚΤ, τα οποία αποτελούν το κύριο μέσο νομισματικής πολιτικής για την επίτευξη σταθερότητας των τιμών, η ΕΚΤ έχει αναπτύξει με την πάροδο του χρόνου διάφορα άλλα μέσα νομισματικής πολιτικής. Τα μέσα αυτά εξυπηρετούν έναν ή και τους δύο από τους ακόλουθους σκοπούς: δίνουν την κατεύθυνση της νομισματικής πολιτικής όταν τα επιτόκια πολιτικής προσεγγίζουν το κατώτατο όριο και/ή διατηρούν την ομαλότητα της μετάδοσης της νομισματικής πολιτικής. Τα μέσα αυτά περιλαμβάνουν πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης, αγορές στοιχείων ενεργητικού, αρνητικά επιτόκια και παροχή ενδείξεων για τη μελλοντική κατεύθυνση της νομισματικής πολιτικής. Καθένα από τα μέσα αυτά σχεδιάστηκε για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων περιστάσεων υπό τις οποίες οι προσαρμογές των επιτοκίων σε θετικό έδαφος δεν θα επαρκούσαν για τη διατήρηση της σταθερότητας των τιμών.

Η χρήση αυτών των μη συμβατικών μέτρων επανεξετάστηκε προσεκτικά στην πρόσφατη αξιολόγηση της στρατηγικής της ΕΚΤ, λαμβανομένων υπόψη όχι μόνο των διδαγμάτων από την περίοδο χαμηλού πληθωρισμού, αλλά και της έξαρσης του πληθωρισμού μετά την πανδημία. Κατά τη γνώμη μου, η εν λόγω αξιολόγηση επιβεβαίωσε τη σημασία μιας διαφοροποιημένης και ευέλικτης εργαλειοθήκης. Σε περίπτωση μεγάλων, διαρκών αποκλίσεων του πληθωρισμού είτε πάνω είτε κάτω από τον στόχο, είναι σημαντικό να λαμβάνονται δεόντως σθεναρά ή επίμονα μέτρα νομισματικής πολιτικής με σκοπό την αποτροπή της αποσταθεροποίησης των προσδοκιών για τον πληθωρισμό. Παρόλο που τα επιτόκια πολιτικής αποτελούν την πρώτη γραμμή αντίδρασης, κατά περιόδους ενδέχεται να είναι αναγκαία η λήψη άλλων μέτρων για τη διασφάλιση της σταθερότητας των τιμών μεσοπρόθεσμα. Ως εκ τούτου, τα μέσα αυτά θα πρέπει να παραμείνουν μέρος της εργαλειοθήκης της ΕΚΤ.

Τούτων λεχθέντων, η χρήση μη συμβατικών μέτρων πρέπει πάντα να είναι αναλογική, δεδομένων των δυνητικά πιο εκτεταμένων παρενεργειών τους σε σύγκριση με τη συμβατική πολιτική επιτοκίων. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η ΕΚΤ εφαρμόζει ολοκληρωμένη αξιολόγηση της αναλογικότητας, η οποία συνεπάγεται την αξιολόγηση των οφελών και των πιθανών παρενεργειών των μέτρων νομισματικής πολιτικής, της αλληλεπίδρασής τους και της ισορροπίας τους με την πάροδο του χρόνου. Υποστηρίζω πλήρως την προσέγγιση αυτή, καθώς διασφαλίζει την αποτελεσματικότητα της νομισματικής πολιτικής, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι τα εργαλεία χρησιμοποιούνται με λελογισμένο και υπεύθυνο τρόπο.

Η διαφάνεια και η λογοδοσία αποτελούν ουσιώδη συμπληρωματικά στοιχεία αυτής της ευελιξίας. Η ΕΚΤ έχει καταβάλει σημαντικές προσπάθειες για να εξηγήσει τον σχεδιασμό και τις παραμέτρους των προγραμμάτων της, δημοσιεύοντας εκτενείς αναλύσεις σχετικά με τις λεπτομέρειες εφαρμογής και την αποτελεσματικότητά τους και διασφαλίζοντας την πρόσβαση του κοινού σε λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τον ισολογισμό της. Ταυτόχρονα, ορισμένα επιχειρησιακά στοιχεία δεν μπορούν να δημοσιοποιηθούν χωρίς να υπονομευθεί η αποτελεσματικότητά των εργαλείων. Η διατήρηση αυτής της ισορροπίας —μεταξύ της διαφάνειας και της προστασίας της ακεραιότητας της νομισματικής πολιτικής— είναι σημαντική. Τέλος, αυτό που έχει μεγαλύτερη σημασία είναι να συνεχίσει η ΕΚΤ να λογοδοτεί πλήρως στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο ευρύ κοινό, διατηρώντας παράλληλα την ανεξαρτησία που απαιτείται για την εκπλήρωση της εντολής της.

11. *Η ΕΚΤ δίνει ολοένα μεγαλύτερη έμφαση στην επικοινωνία ως εργαλείο πολιτικής. Ποιο είναι το ενδεδειγμένο επίπεδο αβεβαιότητας που πρέπει να δημοσιοποιεί ρητά μια κεντρική τράπεζα χωρίς να υπονομεύεται η αξιοπιστία ή η λογοδοσία της;*

Η αβεβαιότητα ήταν ασυνήθιστα αυξημένη τα τελευταία χρόνια, γεγονός το οποίο αντικατοπτρίζει την πανδημία, την αύξηση του πληθωρισμού και τις συνεχιζόμενες γεωπολιτικές εντάσεις. Η αξιολόγηση της στρατηγικής του 2025 αναγνωρίζει ότι οι συνεχιζόμενες διαρθρωτικές αλλαγές σε σχέση με τις γεωπολιτικές εξελίξεις, τον ψηφιακό μετασχηματισμό, την τεχνητή νοημοσύνη, τις δημογραφικές εξελίξεις, την απειλή για την περιβαλλοντική βιωσιμότητα και τις μεταβολές στο διεθνές χρηματοπιστωτικό σύστημα υποδηλώνουν ότι οι συνθήκες που επηρεάζουν τον πληθωρισμό θα παραμείνουν αβέβαιες και δυνητικά πιο ευμετάβλητες. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε μεγαλύτερες αποκλίσεις από τον στόχο και προς τις δύο κατευθύνσεις, θέτοντας προκλήσεις για την άσκηση της νομισματικής πολιτικής. Αναγνωρίζοντας τη διαρθρωτικά αυξημένη αβεβαιότητα, η ΕΚΤ λαμβάνει υπόψη όχι μόνο την πιθανότερη πορεία του πληθωρισμού και της οικονομίας, αλλά και τους σχετικούς κινδύνους και παράγοντες αβεβαιότητας, μεταξύ άλλων με την κατάλληλη χρήση αναλύσεων σεναρίων και ευαισθησίας.

Αυτός είναι επίσης ο λόγος για τον οποίο η ΕΚΤ έχει στραφεί προς μια προσέγγιση που βασίζεται στα εκάστοτε διαθέσιμα στοιχεία και στη λήψη αποφάσεων από συνεδρίαση σε συνεδρίαση για να καθορίσει την κατάλληλη κατεύθυνση της νομισματικής πολιτικής. Οι αποφάσεις για τα επιτόκια βασίζονται ιδίως στην αξιολόγηση για τις προοπτικές του πληθωρισμού και τους κινδύνους που τις περιβάλλουν, υπό το πρίσμα των εισερχόμενων οικονομικών και χρηματοπιστωτικών στοιχείων, καθώς και για τη δυναμική του υποκείμενου πληθωρισμού και την ένταση με την οποία μεταδίδεται η νομισματική πολιτική.

Κατά τη γνώμη μου, η ρητή δημοσιοποίηση της αβεβαιότητας αποτελεί ουσιώδη πτυχή της σύγχρονης κεντρικής τραπεζικής. Δεδομένου ότι τόσο η επιμονή του πληθωρισμού όσο και η ένταση μετάδοσης της νομισματικής πολιτικής αποτελούν καθοριστικούς παράγοντες που επηρεάζουν τη διαμόρφωση της πορείας των επιτοκίων, η έμφαση που δίνεται σε αυτούς τους παράγοντες στην επικοινωνία της ΕΚΤ έχει βοηθήσει τους συμμετέχοντες στην αγορά να κατανοήσουν πώς λειτουργεί η αντίδρασή μας. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα η αξιοπιστία και η αποτελεσματικότητα της ΕΚΤ να μην πληγούν από το αβέβαιο περιβάλλον.

Τέλος, η κοινοποίηση της αβεβαιότητας αποτελεί επίσης αναπόσπαστο μέρος της λογοδοσίας. Η ΕΚΤ πρέπει να δημοσιοποιεί όχι μόνο το αποτέλεσμα των διαβουλεύσεών της, αλλά και τους παράγοντες που έχει λάβει υπόψη κατά τη λήψη των αποφάσεών της, συμπεριλαμβανομένης

της εκτίμησης κινδύνου που διενεργεί. Ως εκ τούτου, η διαφάνεια και η λογοδοσία συμβαδίζουν και αλληλοενισχύονται.

12. *Οι γεωπολιτικές και εμπορικές εξελίξεις επηρεάζουν ολοένα περισσότερο τη δυναμική του πληθωρισμού. Πώς θα πρέπει η ΕΚΤ να συνεκτιμά αυτές τις εξελίξεις στις αποφάσεις της για τη νομισματική πολιτική;*

Οι γεωπολιτικές εντάσεις και οι διαταραχές στο διεθνές εμπόριο μπορούν να αποτελέσουν σημαντικές πηγές οικονομικών κλυδωνισμών και αβεβαιότητας, με σοβαρές επιπτώσεις στην οικονομία και τη σταθερότητα των τιμών. Για τον λόγο αυτόν, η ΕΚΤ παρακολουθεί στενά και συνεχώς τις παγκόσμιες γεωπολιτικές εξελίξεις, το εμπόριο και τους διαύλους μέσω των οποίων επηρεάζουν την οικονομία και τον πληθωρισμό της ζώνης του ευρώ. Οι προβολές των εμπειρογνωμόνων του Ευρωσυστήματος ενσωματώνουν την πιθανότερη πορεία της παγκόσμιας οικονομίας με βάση σαφώς καθορισμένες παραδοχές, συμπεριλαμβανομένων των προσδοκιών της αγοράς για τα επιτόκια και τις τιμές της ενέργειας, όπως του πετρελαίου και του φυσικού αερίου. Λαμβάνονται επίσης υπόψη οι πραγματικοί δασμολογικοί συντελεστές που ισχύουν κατά τη χρονική στιγμή ολοκλήρωσης των προβολών.

Δεδομένης της πολυπλοκότητας και του απρόβλεπτου χαρακτήρα του σημερινού γεωπολιτικού περιβάλλοντος, είναι απαραίτητο να παρακολουθούνται και να αξιολογούνται επίσης η αβεβαιότητα και οι κίνδυνοι που αυτό συνεπάγεται για τις βασικές προβολές. Η ΕΚΤ συμπληρώνει ολοένα περισσότερο τις βασικές προβολές της με εκτιμήσεις κινδύνου, αναλύσεις ευαισθησίας και αναλύσεις σεναρίων. Για παράδειγμα, οι πρόσφατες προβολές περιλάμβαναν ειδικές αξιολογήσεις των πιθανών επιπτώσεων των μεταβολών στη δασμολογική πολιτική των ΗΠΑ και των αυξημένων γεωπολιτικών εντάσεων στη Μέση Ανατολή. Τα εργαλεία αυτά είναι απαραίτητα για την κατανόηση όχι μόνο της αναμενόμενης κεντρικής πορείας της οικονομίας, αλλά και του φάσματος των πιθανών εναλλακτικών εκβάσεων. Πρόκειται για έναν σημαντικό παράγοντα διαμόρφωσης της νομισματικής πολιτικής σε περιόδους αυξημένης αβεβαιότητας.

Οι γεωπολιτικές και εμπορικές εξελίξεις μπορούν επίσης να επηρεάσουν τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, μεταξύ άλλων μέσω των αγορών βασικών αγαθών, του παγκόσμιου κλίματος κινδύνου και των διασυνοριακών χρηματοοικονομικών ροών. Η ΕΚΤ αξιολογεί τακτικά αυτούς τους κινδύνους, μεταξύ άλλων στην έκθεσή της για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, προκειμένου να διασφαλίσει ότι οι αποφάσεις για τη νομισματική πολιτική βασίζονται σε ευρεία αξιολόγηση του μακροχρηματοπιστωτικού περιβάλλοντος.

Κατά τη γνώμη μου, αυτός ο συνδυασμός στενής παρακολούθησης, διαρθρωμένης εκτίμησης κινδύνου και ανάλυσης σεναρίων παρέχει στην ΕΚΤ τη δυνατότητα να συνεκτιμά τις γεωπολιτικές και εμπορικές εξελίξεις στις αποφάσεις της για τη νομισματική πολιτική με διαφανή και συνεπή τρόπο και με προσανατολισμό προς το μέλλον. Δεδομένου ότι η αβεβαιότητα στην παγκόσμια οικονομία ενδέχεται να παραμείνει υψηλή για κάποιο χρονικό διάστημα, η διατήρηση αυτής της ολοκληρωμένης προσέγγισης θα είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση της σταθερότητας των τιμών στη ζώνη του ευρώ.

13. *Η κλιματική αλλαγή και οι κίνδυνοι που σχετίζονται με τη φύση ενδέχεται να έχουν αντίκτυπο στη δυναμική του πληθωρισμού και στην οικονομική αβεβαιότητα. Πώς αξιολογείτε τον ρόλο που αποδίδεται επί του παρόντος στους εν λόγω κινδύνους στην*

ανάλυση νομισματικής πολιτικής και στη λήψη αποφάσεων της ΕΚΤ και πώς θα πρέπει η ΕΚΤ να τους ενσωματώσει στην εργαλειοθήκη της; Θα πρέπει η ΕΚΤ να επανεξετάσει το πλαίσιο παρακολούθησης της σταθερότητας των τιμών για να λάβει καλύτερα υπόψη αυτούς τους κινδύνους; Πώς σταθμίζετε τις παρεμβάσεις με την αρχή της «ουδετερότητας της αγοράς»;

Η κλιματική αλλαγή και η υποβάθμιση της φύσης διαμορφώνουν το οικονομικό περιβάλλον εντός του οποίου λειτουργεί η νομισματική πολιτική. Η αυξημένη συχνότητα και σφοδρότητα των κλιματικών φαινομένων μπορεί να οδηγήσει σε συνδυασμό διαταραχών της προσφοράς και της ζήτησης, επηρεάζοντας την παραγωγή και αυξάνοντας τη μεταβλητότητα του πληθωρισμού και την αβεβαιότητα. Σε πιο μακροπρόθεσμο ορίζοντα, οι αυξημένοι φυσικοί κίνδυνοι μπορεί επίσης να έχουν διαρθρωτικές επιδράσεις στη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη και στα μακροπρόθεσμα επιτόκια. Κατά την άποψή μου, η ΕΚΤ έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο όσον αφορά την ενσωμάτωση αυτών των κινδύνων στην ανάλυσή της για τη νομισματική πολιτική, αλλά ο εξελισσόμενος χαρακτήρας της κλιματικής αλλαγής απαιτεί συνεχή επανεξέταση αυτού του έργου.

Πέρα από την ανάλυση της νομισματικής πολιτικής, η ΕΚΤ μερίμνησε επίσης για την ενσωμάτωση αυτών των κινδύνων στην εργαλειοθήκη εφαρμογής της νομισματικής πολιτικής. Το πλαίσιο του Ευρωσυστήματος για επιλεκτική κατεύθυνση των επενδύσεων διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στον μετριασμό των κινδύνων και στη μείωση των εκπομπών που συνδέονται με τα χαρτοφυλάκια εταιρικών ομολόγων στο πλαίσιο της νομισματικής πολιτικής. Από το 2023 η ΕΚΤ και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες του Ευρωσυστήματος δημοσιεύουν ετησίως χρηματοοικονομικά στοιχεία σχετικά με το κλιματικό αποτύπωμα των χαρτοφυλακίων της νομισματικής και των χαρτοφυλακίων που δεν σχετίζονται με τη νομισματική πολιτική, τα οποία μετά την τελευταία έκδοση περιλαμβάνουν έναν νέο δείκτη για τις εξαρτήσεις που σχετίζονται με τη φύση. Το 2025 θεσπίστηκαν ενδιάμεσοι στόχοι απανθρακοποίησης για την παρακολούθηση της τροχιάς μείωσης των εκπομπών των χαρτοφυλακίων εταιρικών ομολόγων σε μια πορεία που στηρίζει τους στόχους της Συμφωνίας των Παρισίων. Πιο πρόσφατα, η ΕΚΤ αποφάσισε να προσαρμόσει το πλαίσιο εξασφαλίσεών της εισάγοντας έναν κλιματικό παράγοντα που θα αντιμετωπίζει τις μελλοντικές αβεβαιότητες που σχετίζονται με το κλίμα, ενισχύοντας την ανθεκτικότητα της εφαρμογής της νομισματικής πολιτικής. Τέλος, ο σχεδιασμός του επιχειρησιακού πλαισίου θα έχει ως στόχο την ενσωμάτωση σχετικών με την κλιματική αλλαγή παραμέτρων στις διαρθρωτικές πράξεις νομισματικής πολιτικής.

Παρότι η κύρια ευθύνη για τη λήψη των κατάλληλων μέτρων αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής ανήκει στις κυβερνήσεις, η ΕΚΤ, στο πλαίσιο της εντολής της, λαμβάνει υπόψη τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και της υποβάθμισης της φύσης στη νομισματική πολιτική και στην κεντρική τραπεζική. Τα εργαλεία που χρησιμοποιεί η ΕΚΤ στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνουν μια προσέγγιση βάσει μοντέλων για την ανάλυση της μετάδοσης των στρατηγικών απανθρακοποίησης, όπως οι φόροι άνθρακα, το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της ΕΕ (ΣΕΔΕ της ΕΕ) και τα σενάρια μείγματος πολιτικής για την τεκμηρίωση των μακροοικονομικών προβολών, τα οποία χρησιμοποιούνται ως υποθέσεις εργασίας που πλαισιώνουν το βασικό σενάριο των προβολών. Οι προσπάθειες αυτές συμβάλλουν στο να διασφαλιστεί ότι οι αποφάσεις νομισματικής πολιτικής λαμβάνονται με βάση την καλύτερη κατανόηση του τρόπου με τον οποίο οι κλιματικές εξελίξεις διαμορφώνουν τη δυναμική του πληθωρισμού και τη μετάδοση. Καθώς οι κλιματικές διαταραχές είναι πιθανό να γίνουν συχνότερες, πιστεύω ότι θα παραμείνει σημαντικό να αντικατοπτρίζονται αυτοί οι κίνδυνοι στις αναλύσεις σεναρίων.

Όσον αφορά την ουδετερότητα της αγοράς, πρόκειται για επιχειρησιακό εργαλείο και όχι για νομική απαίτηση. Η ουδετερότητα της αγοράς μπορεί να συμβάλει στο να διασφαλιστεί ότι οι παρεμβάσεις της ΕΚΤ στην αγορά συνάδουν με την αρχή της ανοικτής οικονομίας της αγοράς. Ωστόσο, η ΕΚΤ μπορεί δικαιολογημένα να παρεκκλίνει από την αρχή της ουδετερότητας της αγοράς προκειμένου να επιτυγχάνει τους στόχους της και να συμμορφώνεται με τις αρχές των Συνθηκών. Η ύπαρξη κλιματικών εξωτερικοτήτων απαιτεί επανεξέταση της έννοιας της ουδετερότητας της αγοράς. Αυτό συνέβη, για παράδειγμα, όταν η ΕΚΤ κατηύθυνε τις αγορές στο πλαίσιο του προγράμματος αγοράς ομολόγων του επιχειρηματικού τομέα προς εκδότες με καλύτερες κλιματικές επιδόσεις.

14. *Ποιες είναι οι απόψεις σας σχετικά με το τρέχον επίπεδο συντονισμού μεταξύ των κυριότερων κεντρικών τραπεζών σε διεθνές επίπεδο; Πώς βλέπετε αυτό να αλλάζει μετά τις επιθέσεις κατά της ανεξαρτησίας της κεντρικής τράπεζας σε τρίτες χώρες;*

Οι κυριότερες κεντρικές τράπεζες συνεργάζονται σήμερα στο πλαίσιο ενός πυκνού και δοκιμασμένου δικτύου διεθνών φόρουμ, που ποικίλλουν από την Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών, το Συμβούλιο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και το ΔΝΤ έως πιο εξειδικευμένους ομίλους που επικεντρώνονται στις πληρωμές, στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα και στα ρυθμιστικά πρότυπα. Η συνεργασία αυτή έχει αποδείξει επανειλημμένα την αξία της σε περιόδους παγκόσμιας πίεσης, όπως είδαμε κατά τη διάρκεια της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης και, πιο πρόσφατα, κατά την πανδημία και τις διαταραχές των τιμών της ενέργειας μετά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία. Παρόλο που κάθε κεντρική τράπεζα λαμβάνει τελικά αποφάσεις σύμφωνα με την εγχώρια εντολή και το θεσμικό της πλαίσιο, υπάρχει η κοινή παραδοχή ότι η διαφανής επικοινωνία, οι τακτικές επαφές, η ανταλλαγή αναλύσεων και —κατά περίπτωση— οι κοινές δράσεις πολιτικής μπορούν να συμβάλουν στην αποφυγή αρνητικών δευτερογενών επιπτώσεων και στην παγκόσμια νομισματική και χρηματοπιστωτική σταθερότητα.

Ως εκ τούτου, οι επιθέσεις κατά της ανεξαρτησίας των κεντρικών τραπεζών σε τρίτες χώρες αποτελούν πηγή ανησυχίας. Όταν η νομισματική πολιτική υφίσταται βραχυπρόθεσμες πολιτικές πιέσεις —είτε για την κάλυψη των δημοσιονομικών αναγκών είτε για τη διατήρηση των επιτοκίων σε τεχνητά χαμηλά επίπεδα—, πλήττεται η αξιοπιστία, οι προσδοκίες για τον πληθωρισμό κινδυνεύουν να παραμείνουν αποσταθεροποιημένες και οι χρηματοπιστωτικές αγορές ενδέχεται να απαιτήσουν υψηλότερο ασφάλιστρο κινδύνου.

Υπό τέτοιες συνθήκες, φρονώ ότι η αντίδραση πρέπει να είναι να επιβεβαιωθούν και να αναδειχθούν έμπρακτα τα οφέλη που κομίζουν οι ανεξάρτητες κεντρικές τράπεζες. Στο πλαίσιο αυτό, υποστηρίζω πλήρως την κοινή δήλωση που εξέδωσε η Πρόεδρος της ΕΚΤ, κ. Lagarde, εξ ονόματος του διοικητικού συμβουλίου, μαζί με άλλους διεθνείς κεντρικούς τραπεζίτες στις 13 Ιανουαρίου 2026. Ταυτόχρονα, η ΕΚΤ έχει κάθε συμφέρον να υποστηρίζει τα θεσμικά όργανα και τα φόρουμ που προωθούν τη μακροοικονομική και χρηματοπιστωτική σταθερότητα και οφείλει να συμβάλλει στη διατήρηση της εύρυθμης λειτουργίας και της ισχύος τους. Η διατήρηση σταθερών και εποικοδομητικών σχέσεων συνεργασίας με όλους τους ομολόγους των κεντρικών τραπεζών παραμένει ουσιαστικής σημασίας για τη διατήρηση ενός σταθερού παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού συστήματος —ακόμη και σε ένα περιβάλλον όπου οι πολιτικές πιέσεις ενδέχεται να διαφέρουν μεταξύ των δικαιοδοσιών.

15. *Το πλαίσιο ασφαλειών της ΕΚΤ δεν βασίζεται μηχανιστικά σε εξωτερικές αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας και περιλαμβάνει εσωτερική κρίση σε σημαντικό βαθμό. Πώς*

θα πρέπει να διασφαλίζεται η λογοδοσία για αυτές τις επιλογές διαχείρισης κινδύνου, ιδίως υπό το πρίσμα των δυνητικών οικονομικών, διανεμητικών και πολιτικών συνεπειών τους;

Οι απαιτήσεις για εξασφαλίσεις αποτελούν σημαντικό πυλώνα κάθε πιστοδοτικής πράξης της ΕΚΤ, προκειμένου να προστατεύεται η ΕΚΤ από τον χρηματοοικονομικό κίνδυνο που συνδέεται με τις πράξεις αυτές. Το άρθρο 18.1 του καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) και της ΕΚΤ ορίζει ότι ο δανεισμός προς τράπεζες μέσω πράξεων αναχρηματοδότησης μπορεί να παρέχεται μόνο έναντι επαρκούς εξασφάλισης. Για να διασφαλιστεί ότι οι εξασφαλίσεις είναι επαρκείς, το Ευρωσύστημα εφαρμόζει κριτήρια καταλληλότητας που περιλαμβάνουν ένα καλά εδραιωμένο πλαίσιο αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας, το οποίο αντλεί πληροφορίες από πολλαπλές πηγές και περιλαμβάνει εσωτερική κρίση, η οποία είναι απαραίτητη, καθώς η μηχανική εξάρτηση από εξωτερικές πιστοληπτικές διαβαθμίσεις —ιδίως για τα κρατικά ομόλογα— μπορεί να θέσει σε κίνδυνο την ομαλή εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής και ενέχει τον κίνδυνο πρόκλησης απότομων «φαινομένων κατακρήμνισης».

Στην πράξη, η διακριτική ευχέρεια του διοικητικού συμβουλίου μπορεί να ασκηθεί μετά από ενδελεχή στάθμιση των συμβιβασμών μεταξύ των παραμέτρων πολιτικής (π.χ. διασφάλιση της επάρκειας των εξασφαλίσεων σύμφωνα με την επικρατούσα κατεύθυνση της νομισματικής πολιτικής) και των παραμέτρων διαχείρισης κινδύνου.

Στο πλαίσιο των μέτρων της ΕΚΤ που σχετίζονται με την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση, την επακόλουθη κρίση δημόσιου χρέους της ζώνης του ευρώ και, πιο πρόσφατα, την πανδημική κρίση, θεσπίστηκαν προσωρινά μέτρα διακριτικής ευχέρειας με τη μορφή ειδικών παρεκκλίσεων για συγκεκριμένες χώρες. Αυτά ήταν συνδεδεμένα με την ύπαρξη προγράμματος χρηματοδοτικής συνδρομής υπό τον όρο, μεταξύ άλλων, της επίτευξης των δημοσιονομικών στόχων, καθώς και με παραμέτρους λειτουργίας της αγοράς και διαχείρισης κινδύνων. Ταυτόχρονα, όταν η συνεχιζόμενη αποδοχή ορισμένων κρατικών ομολόγων θεωρήθηκε ότι παραβιάζει την καταστατική υποχρέωσή της να δέχεται μόνο επαρκείς εξασφαλίσεις, τα εν λόγω στοιχεία ενεργητικού έπαυσαν να γίνονται δεκτά.

Για κάθε προσωρινή παρέκκλιση, η ΕΚΤ ενήργησε με διαφάνεια και εξήγησε τις αποφάσεις της στους πολίτες της ΕΕ και στους εκλεγμένους αντιπροσώπους τους, τους βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, σύμφωνα με την αρχιτεκτονική λογοδοσίας. Επιπλέον, δεδομένου του καίριου ρόλου των αξιολογήσεων δημόσιου χρέους στο χρηματοπιστωτικό σύστημα και στο πλαίσιό του για τις εξασφαλίσεις, το Ευρωσύστημα διενεργεί τακτικά διεξοδικό έλεγχο δέουσας επιμέλειας για όλες τις αξιολογήσεις που παρέχονται από αποδεκτούς οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας.

Κατά την άποψή μου, το ισχύον πλαίσιο επιτυγχάνει καλή ισορροπία: διασφαλίζει άρτια διαχείριση κινδύνου, ενώ παράλληλα παρέχει στην ΕΚΤ επαρκή ευελιξία για τη διασφάλιση της μετάδοσης της νομισματικής πολιτικής σε εξαιρετικές περιπτώσεις.

16. *Η ΕΚΤ έχει δώσει έμφαση σε μια προσέγγιση λήψης αποφάσεων νομισματικής πολιτικής «από συνεδρίαση σε συνεδρίαση». Τι πιστεύετε για τη χρησιμότητα της παροχής ενδείξεων για τη μελλοντική κατεύθυνση της νομισματικής πολιτικής ως εργαλείου νομισματικής πολιτικής;*

Καθώς η νομισματική πολιτική ασκείται σε ένα ολοένα πιο αβέβαιο και μεταβαλλόμενο οικονομικό περιβάλλον, ο τρόπος με τον οποίο ανακοινώνουμε τις τρέχουσες και μελλοντικές μας δράσεις προσαρμόζεται επίσης αναλόγως. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα εφάρμοσε την παροχή ενδείξεων για τη μελλοντική κατεύθυνση της νομισματικής πολιτικής για πρώτη φορά το 2013, υπό συνθήκες χαμηλού πληθωρισμού (και σχεδόν μηδενικού επιτοκίου πολιτικής), ως εργαλείο για να δηλώσει ότι τα επιτόκια θα παραμείνουν χαμηλά για παρατεταμένο χρονικό διάστημα με σκοπό τη στήριξη της ανάπτυξης και του πληθωρισμού. Όταν μονόπλευρες και επίμονες διαταραχές ωθούν την οικονομία προς το κατώτατο δυνατό επίπεδο των επιτοκίων, η παροχή ενδείξεων για τη μελλοντική κατεύθυνση της νομισματικής πολιτικής μπορεί πράγματι να ενισχύσει την εμπιστοσύνη ότι η πολιτική θα παραμείνει επαρκώς διευκολυντική ώστε να αντισταθμίσει αυτές τις πιέσεις. Ωστόσο, η αποτελεσματικότητα της παροχής ενδείξεων για τη μελλοντική κατεύθυνση της νομισματικής πολιτικής μειώνεται όταν η κεντρική τράπεζα αντιμετωπίζει αμφίπλευρους κινδύνους και η αβεβαιότητα σχετικά με την επιμονή των πληθωριστικών διαταραχών είναι αυξημένη, καθώς η πιθανότητα καθυστερημένης έναρξης της ανόδου των επιτοκίων μπορεί να αυξηθεί γρήγορα υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες. Σε ένα περιβάλλον αμφίπλευρων κινδύνων και αβεβαιότητας, μια τέτοια εκ των προτέρων δέσμευση μπορεί να είναι υπερβολικά περιοριστική για την κεντρική τράπεζα και, ως εκ τούτου, να αποδειχθεί αντιπαραγωγική. Σε ένα τέτοιο περιβάλλον, οι κεντρικές τράπεζες χρειάζονται την ευελιξία να ενεργούν με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, λαμβάνοντας υπόψη ένα ταχέως μεταβαλλόμενο περιβάλλον και υιοθετώντας μια προσέγγιση λήψης αποφάσεων από συνεδρίαση σε συνεδρίαση.

Η πληθωριστική έξαρση έδειξε ότι η πρόβλεψη του πληθωρισμού σε περιόδους μεγάλων και πολυάριθμων διαταραχών είναι εγγενώς δύσκολη. Μια τέτοια περίπτωση είναι η φάση μετά την πανδημία COVID. Καθώς τα σφάλματα στις προβλέψεις διευρύνθηκαν και η αυξημένη αβεβαιότητα οδήγησε σε συχνές αναθεωρήσεις των προοπτικών, η ΕΚΤ υιοθέτησε τον Ιούλιο του 2022 μια προσέγγιση λήψης αποφάσεων «από συνεδρίαση σε συνεδρίαση», τονίζοντας τον ρόλο των εισερχόμενων δεδομένων στην τεκμηρίωση των αποφάσεων νομισματικής πολιτικής. Είναι σημαντικό ότι το πλαίσιο αυτό δεν περιλαμβάνει παρελθοντοστρεφή προσανατολισμό· η εστίαση παραμένει σταθερά στον μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα. Επίσης, η εξάρτηση από τα δεδομένα δεν θα πρέπει να συγχέεται με την εξάρτηση από μεμονωμένα δεδομένα, δεδομένου ότι η υποκείμενη κατάσταση της οικονομίας αντικατοπτρίζει την αλληλεπίδραση πλήθους παραγόντων. Αν και η παροχή μελλοντικών ενδείξεων για τα επιτόκια ανεστάλη κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου λόγω των ταχέως μεταβαλλόμενων συνθηκών και της εξαιρετικής αβεβαιότητας, η ΕΚΤ συνέχισε να ενεργεί με διαφάνεια όσον αφορά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Τον Μάρτιο του 2023 αποσαφήνισε τον τρόπο λειτουργίας της αντίδρασής της μέσω ενός πλαισίου τριών στοιχείων: των προοπτικών για τον πληθωρισμό, της δυναμικής του υποκείμενου πληθωρισμού και της έντασης της μετάδοσης της νομισματικής πολιτικής. Μετά την αξιολόγηση της στρατηγικής του 2025, ενσωματώθηκαν επίσημα οι κίνδυνοι που περιβάλλουν τις προοπτικές, ώστε να υπογραμμιστεί ο ρόλος της αβεβαιότητας στη χάραξη πολιτικής. Η προσέγγιση λήψης αποφάσεων από συνεδρίαση σε συνεδρίαση με βάση τα εκάστοτε διαθέσιμα στοιχεία μάς βοήθησε να επαναφέρουμε τον πληθωρισμό στον στόχο, δίνοντάς μας τη δυνατότητα να αντιδράσουμε γρήγορα σε ένα ταχέως μεταβαλλόμενο περιβάλλον και να διατηρήσουμε πλήρη ευχέρεια επιλογών στις αποφάσεις μας σχετικά με τις μεταβολές των επιτοκίων.

Εν κατακλείδι, η επιλογή, ο σχεδιασμός και η ανάπτυξη μέσων πολιτικής θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις συνεχώς εξελισσόμενες μακροοικονομικές συνθήκες, διατηρώντας παράλληλα την ευελιξία που απαιτείται για την ταχεία αντιμετώπιση νέων διαταραχών.

17. *Δεδομένων των επίμονων διακρατικών διαφορών στη δυναμική του πληθωρισμού εντός της ζώνης του ευρώ, πώς θα πρέπει η ΕΚΤ να ερμηνεύει τη διασπορά του πληθωρισμού κατά τη διαμόρφωση της πολιτικής της; Επίσης, θεωρείτε ότι μια μελλοντική διεύρυνση της ζώνης του ευρώ θα προσέθετε σημαντική πολυπλοκότητα στη διατήρηση μιας συνεκτικής ενιαίας νομισματικής κατεύθυνσης;*

Η νομισματική πολιτική της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας επικεντρώνεται στη ζώνη του ευρώ στο σύνολό της και όχι σε μεμονωμένα κράτη μέλη. Αυτός ο προσανατολισμός σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ αντικατοπτρίζει τόσο το θεσμικό πλαίσιο της νομισματικής ένωσης όσο και τους πρακτικούς περιορισμούς που συνεπάγεται η εφαρμογή ενιαίας νομισματικής πολιτικής σε διάφορες οικονομίες. Ως εκ τούτου, ένας βαθμός ετερογένειας μεταξύ των χωρών είναι όχι μόνο αναπόφευκτος, αλλά και αποδεκτός στο πλαίσιο αυτό, ιδίως όταν αυτή προκύπτει από δυναμικές σύγκλισης εντός της Ένωσης. Είναι σημαντικό ότι τα στοιχεία δεν υποδηλώνουν ότι η ετερογένεια του πληθωρισμού ή η δυναμική των διακυμάνσεων του οικονομικού κύκλου μεταξύ των χωρών έχει φθάσει σε επίπεδα που θα καθιστούσαν το κοινό νόμισμα ακατάλληλο για οποιοδήποτε κράτος μέλος ή που θα προκαλούσαν θεμελιώδεις εντάσεις μεταξύ των χωρών όσον αφορά την ενδεδειγμένη κατεύθυνση της νομισματικής πολιτικής.

Όσον αφορά τη σημασία των ασύμμετρων διαταραχών που συνδέονται με τη διεύρυνση της ζώνης του ευρώ, εσωτερικές αναλύσεις που διενεργήθηκαν από την Εθνική Τράπεζα της Κροατίας δείχνουν ότι τα νέα κράτη μέλη έχουν γενικά ενσωματωθεί ικανοποιητικά στην οικονομία της ζώνης του ευρώ πριν από την υιοθέτηση του ευρώ, με κύκλους οικονομικής δραστηριότητας που ευθυγραμμίζονται στενά με εκείνους των υφιστάμενων μελών της ζώνης του ευρώ. Επιπλέον, η νομισματική πολιτική και οι ρυθμίσεις συναλλαγματικών ισοτιμιών πριν από την υιοθέτηση του ευρώ, όπως τα καθεστώτα νομισματικού συμβουλίου ή οι στενά ελεγχόμενες διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών, τονίζουν περαιτέρω ότι οι νεοεισερχόμενοι είναι φυσικά μέλη της ζώνης του ενιαίου νομίσματος. Γι' αυτά τα νεότερα μέλη, η σχετική σημασία των συμμετρικών διαταραχών σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ —οι οποίες αναμένεται να ευθυγραμμίσουν τους κύκλους οικονομικής δραστηριότητας και τις εξελίξεις του πληθωρισμού μεταξύ των χωρών—, είναι μεγάλη, αυξάνεται με την πάροδο του χρόνου και είναι σε γενικές γραμμές συγκρίσιμη με εκείνη που παρατηρείται σε άλλα μικρά κράτη μέλη. Το μοτίβο αυτό συμβαδίζει με την υπόθεση της ενδογένειας στο πλαίσιο της θεωρίας της άριστης νομισματικής περιοχής, σύμφωνα με την οποία η σχετική σημασία των συμμετρικών διαταραχών μπορεί να αυξηθεί μετά την υιοθέτηση του κοινού νομίσματος από μια χώρα. Ο υποκείμενος μηχανισμός είναι ότι η νομισματική ολοκλήρωση τείνει να ενισχύει τους εμπορικούς δεσμούς και να προωθεί τις διασυνοριακές επενδυτικές ροές, βαθαίνοντας έτσι τους οικονομικούς δεσμούς με την πάροδο του χρόνου. Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι τα πρόσφατα νέα μέλη, συμπεριλαμβανομένων της Βουλγαρίας και της Κροατίας ως των πλέον πρόσφατων μελών, είναι σχετικά μικρές οικονομίες με περιορισμένη επιρροή στα μεγέθη για το σύνολο της ζώνης του ευρώ που καθοδηγούν τις αποφάσεις νομισματικής πολιτικής.

Παρά τις γενικές αυτές εξελίξεις, οι διαφορές πληθωρισμού μεταξύ των χωρών της ζώνης του ευρώ παρουσίασαν κάποια αξιοσημείωτη διακύμανση τα τελευταία χρόνια. Οι διαφορές αυτές ήταν ιδιαίτερα έντονες κατά την κορύφωση του πρόσφατου πληθωριστικού επεισοδίου, κυρίως λόγω των αποκλίσεων του πληθωρισμού όσον αφορά την ενέργεια, αλλά και τα τρόφιμα και τις υπηρεσίες. Πιο πρόσφατα, ωστόσο, οι διαφορές αυτές εξομαλύνθηκαν σε μεγάλο βαθμό, γεγονός που υποδηλώνει ότι μεγάλο μέρος της παρατηρούμενης απόκλισης είχε κυκλικό χαρακτήρα και ότι η συνοχή των κύκλων οικονομικής δραστηριότητας παραμένει σημαντικός

παράγοντας για τον προσδιορισμό των αποτελεσμάτων του πληθωρισμού σε ολόκληρη τη ζώνη. Οι κυκλικές οικονομικές επιδόσεις διαδραματίζουν επίσης ρόλο: η Κροατία, η Σλοβακία ή η Ισπανία, για παράδειγμα, κατέγραψαν κατά την πρόσφατη περίοδο πληθωρισμό άνω του μέσου όρου παράλληλα με αύξηση του ΑΕΠ άνω του μέσου όρου. Οι τρέχουσες διαφορές πληθωρισμού παραμένουν κάπως υψηλότερες από τους ιστορικούς μέσους όρους, γεγονός που υποδηλώνει ότι ορισμένες διαρθρωτικές διαφορές μεταξύ των χωρών ενδέχεται να διαδραματίζουν κάποιον ρόλο —για παράδειγμα, διαφορές στις συνθήκες της αγοράς εργασίας, διαφορετικοί βαθμοί έκθεσης στον ενεργειακό εφοδιασμό από τη Ρωσία (όπως παρατηρείται, για παράδειγμα, στις χώρες της Βαλτικής) ή διαφορές στη σύνθεση των τομέων μεταξύ των οικονομιών.

Οι διαφορές πληθωρισμού δεν είναι εγγενώς προβληματικές εντός μιας νομισματικής ένωσης, υπό την προϋπόθεση ότι παραμένουν μέτριες σε μέγεθος. Πράγματι, τέτοιες διαφορές πρέπει να αναμένονται όταν προκύπτουν από προσωρινές προσαρμογές σε οικονομικές διαταραχές ή από τη φυσική διαδικασία πραγματικής σύγκλισης μεταξύ των κρατών μελών. Ωστόσο, οι μεγάλες και επίμονες αποκλίσεις στον πληθωρισμό θα αποτελούσαν πηγή ανησυχίας, καθώς ενδέχεται να παρεμποδίσουν την ομοιόμορφη μετάδοση της νομισματικής πολιτικής σε ολόκληρη τη ζώνη. Μια σημαντική δημοσιονομική επέκταση σε μια συγκεκριμένη χώρα, για παράδειγμα, θα μπορούσε να προκαλέσει εγχώριες πιέσεις στις τιμές, τις οποίες δεν μπορεί να αντιμετωπίσει άμεσα η ενιαία νομισματική πολιτική. Ομοίως, οι παρατεταμένες διαφορές στη δυναμική του υποκείμενου κόστους ή η παρουσία διαρθρωτικών δυσκαμψιών μπορεί να οδηγήσουν σε πιο επίμονες αποκλίσεις στις πορείες του πληθωρισμού.

Για τους λόγους αυτούς, οι διαφορές πληθωρισμού απαιτούν συνεχή παρακολούθηση και ανάλυση. Ωστόσο, πρέπει να αναγνωριστεί ότι τα περιθώρια που έχει η νομισματική πολιτική ώστε να αντιμετωπίσει άμεσα τις αποκλίσεις του πληθωρισμού μεταξύ των χωρών παραμένουν περιορισμένα. Η πρωταρχική ευθύνη για τη διαχείριση των εξελίξεων σε εθνικό επίπεδο ανήκει στις εθνικές πολιτικές, οι οποίες πρέπει να λειτουργούν συμπληρωματικά προς τον προσανατολισμό της νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ για το σύνολο της ζώνης του ευρώ.

18. *Η Ευρώπη αντιμετωπίζει μια δομικά ασθενή αύξηση της παραγωγικότητας. Πώς μπορεί η ΕΚΤ να συμβάλει σε ένα μακροοικονομικό περιβάλλον που στηρίζει τις επενδύσεις και τον σχηματισμό κεφαλαίου χωρίς να υπερβαίνει την εντολή της;*

Κύριος στόχος της ΕΚΤ είναι η διατήρηση της σταθερότητας των τιμών στη ζώνη του ευρώ. Η σταθερότητα των τιμών αποτελεί προαπαιτούμενο για την οικονομική και χρηματοπιστωτική σταθερότητα, η οποία με τη σειρά της είναι απαραίτητη για ένα περιβάλλον που ευνοεί τις μακροπρόθεσμες επενδύσεις και την οικονομική ευημερία.

Ο υψηλός πληθωρισμός διαβρώνει τον πλούτο, το εισόδημα από την εργασία και την πραγματική απόδοση του κεφαλαίου, αποθαρρύνοντας έτσι τις καταναλωτικές και τις επενδυτικές δαπάνες των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων. Από την άλλη πλευρά, ο υπερβολικά χαμηλός πληθωρισμός μπορεί να αποτελεί ένδειξη μια υποτονικής οικονομίας και, ως εκ τούτου, να βλάπτει επίσης τα κίνητρα για επενδύσεις. Η σταθερότητα των τιμών μειώνει αυτήν την αβεβαιότητα σχετικά με τη μελλοντική αγοραστική δύναμη, βοηθώντας τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά να λαμβάνουν αποφάσεις για επενδύσεις και κατανάλωση με πιο μακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα. Η σταθερότητα των τιμών στηρίζει επίσης την αποτελεσματική κατανομή των πόρων, επιτρέποντας στα σήματα των σχετικών τιμών να λειτουργούν με μεγαλύτερη σαφήνεια και αποτρέποντας τις στρεβλώσεις που συνδέονται με τον υψηλό ή ευμετάβλητο πληθωρισμό.

Με την επιφύλαξη του στόχου της για σταθερότητα των τιμών, η ΕΚΤ στηρίζει τις γενικές οικονομικές πολιτικές στην Ευρωπαϊκή Ένωση, προκειμένου να συμβάλει στην υλοποίηση των στόχων της Ένωσης, που ορίζονται στο άρθρο 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ως εκ τούτου, στο πλαίσιο της εντολής της, η ΕΚΤ μπορεί να στηρίζει πρωτοβουλίες της ΕΕ που αποσκοπούν στην προώθηση των επενδύσεων, για παράδειγμα με το να μοιράζεται την εμπειρογνωσία της σχετικά με τις χρηματοπιστωτικές αγορές και την ολοκλήρωσή τους. Η ΕΚΤ το πράττει αυτό τακτικά στις δημοσιεύσεις της και σε συναντήσεις με άλλα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα και κράτη μέλη στο πλαίσιο των φόρουμ της ΕΕ.

Η ΕΚΤ παρακολουθεί επίσης στενά τις εξελίξεις της παραγωγικότητας στο πλαίσιο της οικονομικής της ανάλυσης. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό στην παρούσα συγκυρία, δεδομένου ότι οι πρόσφατες τεχνολογικές εξελίξεις που σχετίζονται με την ψηφιοποίηση και την τεχνητή νοημοσύνη έχουν τη δυνατότητα να στηρίξουν την παραγωγικότητα και να αυξήσουν τη σημασία του άυλου κεφαλαίου — καθώς και της εργασίας υψηλής ειδίκευσης και των συναφών μισθών- σε σχέση με το υλικό κεφάλαιο.

Γ. Χρηματοπιστωτική σταθερότητα και εποπτεία

19. *Ποιες θεωρείτε ότι είναι οι σημαντικότερες προκλήσεις στον τομέα της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας στη ζώνη του ευρώ; Πώς θα μπορούσε η ΕΚΤ να στηρίξει αποτελεσματικότερα την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων;*

Οι κίνδυνοι για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα στη ζώνη του ευρώ σήμερα απορρέουν από τον συνδυασμό υψηλής αβεβαιότητας και υποκείμενων διαρθρωτικών ευπαθειών.

Πρώτον, οι γεωπολιτικές εντάσεις και ο αυξανόμενος γεωοικονομικός κατακερματισμός αποτελούν τις βασικές πηγές κινδύνου, καθώς μπορούν να επηρεάσουν αρνητικά τη μελλοντική ανάπτυξη, να αυξήσουν τη μεταβλητότητα των αγορών και να αυστηροποιήσουν τους όρους χρηματοδότησης.

Δεύτερον, οι δημοσιονομικές προκλήσεις σε ορισμένα κράτη μέλη εξακολουθούν να αποτελούν βασική πηγή ανησυχίας. Τα αυξημένα επίπεδα χρέους, οι αναμενόμενες αυξήσεις των κοινωνικών δαπανών και των δαπανών στους τομείς της άμυνας και των υποδομών, σε συνδυασμό με τα περιορισμένα δημοσιονομικά περιθώρια, θα μπορούσαν να δοκιμάσουν την εμπιστοσύνη των επενδυτών και να ασκήσουν ανοδική πίεση στο κόστος χρηματοδότησης του δημόσιου χρέους. Δεδομένων των ισχυρών δεσμών μεταξύ κρατών, τραπεζών και της πραγματικής οικονομίας, οι ευπάθειες αυτές θα μπορούσαν να δημιουργήσουν φαύλους κύκλους αρνητικής αλληλεπίδρασης εάν εκδηλωθούν ταυτόχρονα.

Τρίτον, οι χρηματοπιστωτικές αγορές είναι ευάλωτες σε απότομες διορθώσεις. Παρά την αυξημένη αβεβαιότητα σε επίπεδο γεωπολιτικής και πολιτικής, η διάθεση ανάληψης κινδύνου παρέμεινε ισχυρή και οι αποτιμήσεις των στοιχείων ενεργητικού (ιδίως στις αγορές μετοχών) φαίνονται υπερτιμημένες και ολοένα και πιο συγκεντρωμένες, ειδικά γύρω από εταιρείες που σχετίζονται με την τεχνητή νοημοσύνη (ΤΝ). Αυτό δημιουργεί τον κίνδυνο αιφνίδιων διορθώσεων της αγοράς, ο οποίος θα μπορούσε να επιταθεί από τις αναντιστοιχίες ρευστότητας και τη μόχλευση στον τομέα της μη τραπεζικής χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης (NBFI). Οι εξελίξεις στην αγορά ιδιωτικών πιστώσεων των ΗΠΑ και η φύση της έκρηξης της ΤΝ, η οποία απαιτεί εξαιρετικά υψηλή ένταση κεφαλαίου, επισημαίνουν επίσης κινδύνους που

σχετίζονται με την έλλειψη διαφάνειας, τη χαλάρωση των προτύπων έγκρισης πιστώσεων και τους στενότερους δεσμούς μεταξύ τραπεζών και μη τραπεζικών ιδρυμάτων. Σε περίπτωση διάψευσης των προσδοκιών που σχετίζονται με την ΤΝ, μια απότομη διόρθωση στις αγορές των ΗΠΑ θα μπορούσε να διαχυθεί στη ζώνη του ευρώ μέσω διασυνοριακών ανοιγμάτων, διαύλων της αγοράς και διασυνδέσεων μεταξύ των τραπεζών και του τομέα της μη τραπεζικής χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης. Για να ανταποκριθούν στα αιτήματα κάλυψης περιθωρίων ή να διατηρήσουν τη ρευστότητά τους, οι μη τραπεζικοί φορείς χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης με σημαντικά ανοίγματα στην αγορά των ΗΠΑ μπορούν να κάνουν χρήση πιστωτικών ορίων που παρέχονται από τις τράπεζες ή να ρευστοποιούν περιουσιακά στοιχεία, ασκώντας πίεση στους ισολογισμούς των τραπεζών μέσω του αυξημένου πιστωτικού κινδύνου, της υψηλότερης ζήτησης για χρηματοδότηση και πιθανών ζημιών από την αποτίμηση σε τρέχουσες τιμές αγοράς. Επιπλέον, τα πιστωτικά περιθώρια παραμένουν συμπιεσμένα, αντικατοπτρίζοντας τα ασφάλιστρα κινδύνου που παραμένουν χαμηλά τόσο για το δημόσιο όσο και για το εταιρικό χρέος, κάτι το οποίο θα μπορούσε να επιτείνει τις ευπάθειες σε οικονομίες ή τομείς με υψηλά επίπεδα χρέους, σε περίπτωση μεταβολής των συνθηκών της αγοράς.

Εκτός από τους κυκλικούς κινδύνους, η χρηματοπιστωτική σταθερότητα βρίσκεται αντιμέτωπη με διάφορες διαρθρωτικές προκλήσεις, όπως μεταξύ άλλων οι κυβερνοκίνδυνοι, οι φυσικοί κίνδυνοι και οι κίνδυνοι μετάβασης που σχετίζονται με το κλίμα, οι δημογραφικές πιέσεις και οι επιπτώσεις της ψηφιοποίησης και των τεχνολογικών καινοτομιών, όπως η ΤΝ.

Η ΕΚΤ μπορεί να αντιμετωπίσει αυτές τις προκλήσεις με τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο, ενισχύοντας την ανθεκτικότητα του χρηματοπιστωτικού τομέα μέσω του αναλυτικού, εποπτικού και μακροπροληπτικού της ρόλου. Η ΕΚΤ παρέχει ολοκληρωμένη ανάλυση κινδύνων, εκπονώντας έγκαιρες εκτιμήσεις των κινδύνων και των ευπαθειών, οι οποίες συμβάλλουν στη λήψη κατάλληλων αποφάσεων πολιτικής. Η ανάλυση αυτή περιλαμβάνει τη στενή παρακολούθηση των κινδύνων εντός και εκτός του τραπεζικού τομέα και, στο πλαίσιο της εντολής της ΕΚΤ, την ενεργοποίηση εποπτικών μέτρων και, όπου κρίνεται απαραίτητο, την ενίσχυση των εθνικών μακροπροληπτικών μέτρων για τη θωράκιση της ανθεκτικότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος της ζώνης του ευρώ σε ένα ολοένα πιο αβέβαιο παγκόσμιο περιβάλλον.

Η στενή συνεργασία με άλλες αρχές, τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και σε επίπεδο κρατών μελών, είναι απαραίτητη για να διασφαλιστεί ότι οι αναδυόμενοι συστημικοί κίνδυνοι εντοπίζονται σε πρώιμο στάδιο και μετριάζονται αποτελεσματικά, για παράδειγμα με την έγκαιρη συσσώρευση επαρκών αποθεμάτων ασφαλείας για την απορρόφηση πιθανών διαταραχών. Στο πλαίσιο αυτό, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου (ΕΣΣΚ) διαδραματίζει κεντρικό ρόλο ως η πανευρωπαϊκή πλατφόρμα που συγκεντρώνει όλα τα κράτη μέλη και τις Ευρωπαϊκές Εποπτικές Αρχές (ΕΕΑ), προκειμένου να διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών, την εκτίμηση κινδύνου και τις συντονισμένες μακροπροληπτικές αντιδράσεις. Μέσω της ενεργού συμμετοχής της στο ΕΣΣΚ, η ΕΚΤ μπορεί να ενισχύσει περαιτέρω τη συνεργασία και τον συντονισμό μεταξύ των αρχών, να προωθήσει την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και διδαγμάτων και να συμβάλει στη διασφάλιση της έγκαιρης, συνεπούς και αποτελεσματικής εφαρμογής των μακροπροληπτικών μέσων σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τέλος, η σαφής και συνεπής επικοινωνία είναι εξίσου σημαντική για τη μείωση της αβεβαιότητας, την σταθεροποίηση των προσδοκιών της αγοράς και την επεξήγηση του σκεπτικού στο οποίο βασίζονται οι δράσεις πολιτικής. Με τις γνωμοδοτήσεις και τις συστάσεις της σχετικά με κανονιστικές αλλαγές, η ΕΚΤ συμβάλλει στη διαμόρφωση ενός πλαισίου που

αντιμετωπίζει τις διαρθρωτικές ευπάθειες και ενισχύει τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ.

Ως εκ τούτου, βασική προτεραιότητα είναι να παραμείνουμε προσανατολισμένοι στο μέλλον. Επειδή οι κίνδυνοι για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα προκύπτουν συχνά από την πολυσύνθετη αλληλεπίδραση διαρθρωτικών αδυναμιών και κυκλικών διαταραχών, ο ρόλος της ΕΚΤ δεν είναι μόνο να αντιδρά στις πιέσεις, αλλά και να αναπτύσσει εκ των προτέρων ανθεκτικότητα, διασφαλίζοντας ότι το χρηματοπιστωτικό σύστημα της ζώνης του ευρώ εξακολουθεί να στηρίζει τη βιώσιμη ανάπτυξη σε ένα εξαιρετικά αβέβαιο παγκόσμιο περιβάλλον.

20. *Ποια είναι η άποψή σας για τις προτεραιότητες της ΕΚΤ όσον αφορά την εφαρμογή των συστάσεων από τις εκθέσεις Draghi και Letta, μεταξύ άλλων σχετικά με την Ένωση Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων (SIU); Πώς μπορεί η ΕΚΤ, στο πλαίσιο της εντολής της, να στηρίξει ενεργά την ανάπτυξη μιας πραγματικής Ένωσης Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων;*

Οι εκθέσεις Draghi και Letta συμβάλλουν με εμβληματικό τρόπο στην ευρωπαϊκή συζήτηση σχετικά με την εμβάθυνση της οικονομικής και χρηματοπιστωτικής ολοκλήρωσης στην ΕΕ και την προώθηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, της ανάπτυξης, της ανταγωνιστικότητας και της ανθεκτικότητας. Μολονότι το πεδίο που καλύπτουν είναι πολύ ευρύτερο, οι εκθέσεις περιλαμβάνουν επίσης βασικές συστάσεις σχετικά με τραπεζικά και χρηματοπιστωτικά ζητήματα, και συγκεκριμένα την Τραπεζική Ένωση και την Ένωση Κεφαλαιαγορών, οι οποίες εντάσσονται στον συνοπτικό τίτλο Ένωση Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων.

Κατά τη γνώμη μου, απαιτείται επειγόντως μια ολοκληρωμένη Ένωση Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων. Η ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης, η ανοικτή στρατηγική αυτονομία της και η ικανότητά της να χρηματοδοτεί την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση εξαρτώνται από μια βαθύτερα και καλύτερα ολοκληρωμένη κεφαλαιαγορά. Παρότι έχει παρέλθει σχεδόν μια δεκαετία συζητήσεων από το πρώτο σχέδιο δράσης της Επιτροπής για την Ένωση Κεφαλαιαγορών το 2015, η πρόοδος είναι αργή. Το ταχέως εξελισσόμενο γεωπολιτικό περιβάλλον απλώς αύξησε την επείγουσα ανάγκη για κινητοποίηση των ευρωπαϊκών αποταμιεύσεων προς παραγωγικές επενδύσεις και για μείωση της διαρθρωτικής εξάρτησης της Ευρώπης από χρηματοπιστωτικές υποδομές εκτός ΕΕ. Από τη σκοπιά αυτή, οι πρόσφατες πρωτοβουλίες της Επιτροπής — σχετικά με την τιτλοποίηση, τους λογαριασμούς αποταμίευσης και επενδύσεων, τις επικουρικές συντάξεις και την ολοκλήρωση και εποπτεία της κεφαλαιαγοράς— είναι ιδιαίτερα ευπρόσδεκτες.

Η ΕΚΤ έχει έντονο ενδιαφέρον —και σημαντικό ρόλο να διαδραματίσει— για την προώθηση της Ένωσης Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων: πρώτον, η μετάδοση της νομισματικής πολιτικής θα ωφεληθεί από τη βαθύτερη ολοκλήρωση των κεφαλαιαγορών· δεύτερον, τα καθήκοντα της ΕΚΤ όσον αφορά τη διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας του συστήματος πληρωμών και της υποδομής των χρηματοπιστωτικών αγορών θα ωφεληθούν από τις βελτιώσεις που θα επιφέρουν οι προτάσεις της Επιτροπής σε αυτούς τους τομείς· τρίτον, οι αρμοδιότητες της ΕΚΤ όσον αφορά την τραπεζική εποπτεία θα ωφεληθούν από μια ισχυρότερη και πιο ολοκληρωμένη εποπτική αρχιτεκτονική για τις κεφαλαιαγορές, δεδομένων επίσης των στενών διασυνδέσεων μεταξύ τραπεζών και παραγόντων της κεφαλαιαγοράς.

Συνολικά, πιστεύω ότι η ΕΚΤ θα πρέπει να συνεχίσει να συμβάλλει ενεργά και εποικοδομητικά στην ανάπτυξη της Ένωσης Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων. Στο πλαίσιο της εντολής της,

μπορεί να συμβάλει ενεργά στις συζητήσεις με βάση τις αρμοδιότητές της και την τεχνογνωσία της, με σκοπό την υποστήριξη των τεχνικών εργασιών και την επίτευξη απτής προόδου το συντομότερο δυνατόν. Η ΕΚΤ θα πρέπει ιδίως να παρέχει την εμπειρογνωσία της όσον αφορά την ολοκλήρωση των μετασυναλλακτικών υποδομών της ΕΕ και τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου συστήματος εποπτείας των κεφαλαιαγορών της ΕΕ, αξιοποιώντας την εμπειρία του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (ΕΕΜ).

21. *Ποιες είναι οι απόψεις σας σχετικά με την ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης και την ανάγκη για διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις;*

Το σημαντικότερο βήμα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της ανθεκτικότητας του ευρωπαϊκού τραπεζικού τομέα είναι να δοθεί στις ευρωπαϊκές τράπεζες η δυνατότητα να αξιοποιήσουν πλήρως τα οφέλη της ενιαίας αγοράς μας. Για τον σκοπό αυτόν είναι αναγκαία η ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης. Μια ολοκληρωμένη Τραπεζική Ένωση θα αυξήσει επίσης την ανθεκτικότητα και θα συμβάλει στη θωράκιση έναντι γεωπολιτικών κλυδωνισμών, του κατακερματισμού της αγοράς και άλλων απειλών για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, ενισχύοντας παράλληλα την εμπιστοσύνη στο χρηματοπιστωτικό σύστημα της ζώνης του ευρώ στο σύνολό του.

Έχοντας προκύψει από τα διδάγματα από την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση και την επακόλουθη ευρωπαϊκή κρίση χρέους, το όραμα για την Τραπεζική Ένωση βασίστηκε σε τρεις πυλώνες: κοινή εποπτεία, κοινή εξυγίανση και κοινό σύστημα ασφάλισης καταθέσεων. Οι δύο πρώτοι πυλώνες θεσπίστηκαν σε χρόνο ρεκόρ με τη δημιουργία του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού και του Ενιαίου Μηχανισμού Εξυγίανσης. Θα τους περιέγραφα ως επιτυχημένα παραδείγματα, τα οποία διαδραμάτισαν καθοριστικό ρόλο στη διατήρηση της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού μας συστήματος κατά τη διάρκεια πιο πρόσφατων επεισοδίων κρίσης, όπως η τραπεζική αναταραχή του 2023.

Ωστόσο, η πρόοδος στον τρίτο πυλώνα, το Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασφάλισης Καταθέσεων (ΕΣΑΚ), έχει παραμείνει στάσιμη εδώ και πάνω από μια δεκαετία. Κατά την άποψή μου, το κενό αυτό θα πρέπει να καλυφθεί άμεσα, καθώς το ΕΣΑΚ θα συνέβαλε σε μια πραγματικά ενιαία τραπεζική αγορά στην Ευρώπη. Το ΕΣΑΚ έχει πολύ μεγάλη σημασία ώστε να διασφαλίζεται ότι ένα ευρώ που κατατίθεται σε τράπεζα σε ένα κράτος μέλος απολαμβάνει το ίδιο επίπεδο πραγματικής προστασίας με ένα ευρώ που κατατίθεται σε τράπεζα σε άλλο κράτος μέλος. Παρά την εναρμόνιση του επιπέδου κάλυψης και των κανόνων για τα εθνικά συστήματα εγγύησης των καταθέσεων (ΣΕΚ), τόσο η πραγματική όσο και η προσδοκώμενη προστασία των καταθέσεων εξακολουθούν να συναρτώνται με τη δημοσιονομική ισχύ του εκάστοτε κράτους μέλους.

Οι διαθέσιμοι πόροι των ΣΕΚ αποτελούν μικρό κλάσμα των ασφαλισμένων καταθέσεων σε ένα τραπεζικό σύστημα και μπορούν να εξαντληθούν γρήγορα. Το ΕΣΑΚ θα μπορούσε να καταστήσει δυνατή τη συγκέντρωση πόρων σε ευρωπαϊκό επίπεδο, μειώνοντας τον κίνδυνο να μην υπάρχουν διαθέσιμα κεφάλαια όταν παρίσταται ανάγκη. Το ΕΣΑΚ θα μπορούσε επίσης να συμβάλει στον μετριασμό του ισχυρού δεσμού μεταξύ τραπεζών και κρατών, αποτρέποντας τον κίνδυνο ένα εθνικό ΣΕΚ να πρέπει να στρέφεται για βοήθεια στο κράτος μέλος του. Όπως προκύπτει από την ανάλυση εμπειρογνωμόνων της ΕΚΤ το 2018, το ΕΣΑΚ θα αποφέρει αυτά τα οφέλη χωρίς ουσιαστικό κίνδυνο συστηματικών αδικαιολόγητων διεπιδοτήσεων μεταξύ των κρατών μελών, κάτι το οποίο σημαίνει ότι υπάρχει περιορισμένος κίνδυνος ορισμένες χώρες να καταλήξουν να πληρώνουν το κόστος για τραπεζικές κρίσεις σε άλλες χώρες της Τραπεζικής

Ένωσης.

Η συμφωνία που επιτεύχθηκε το 2025 από τους συννομοθέτες σχετικά με τη μεταρρύθμιση του πλαισίου για τη διαχείριση κρίσεων και την ασφάλιση καταθέσεων (CMDI) αποτελεί ευπρόσδεκτη εξέλιξη, ιδίως για τη βελτίωση της διαχείρισης κρίσεων των μικρών και μεσαίων τραπεζών, ωστόσο η μεταρρύθμιση αυτή δεν αναιρεί τον επείγοντα χαρακτήρα της ολοκλήρωσης της Τραπεζικής Ένωσης με τη θέσπιση ΕΣΑΚ. Ως εκ τούτου, πρέπει να επιτύχουμε συναίνεση σχετικά με το χρονοδιάγραμμα και τις προϋποθέσεις για το ΕΣΑΚ και να θέσουμε τη νομοθετική του πρόταση σε πορεία ταχείας διαδικασίας.

Απαιτούνται επίσης περαιτέρω στοιχεία για την ενίσχυση της αξιοπιστίας του πλαισίου εξυγίανσης των τραπεζών. Εξακολουθούν να λείπουν δύο βασικοί μηχανισμοί στήριξης: ένας κοινός μηχανισμός στήριξης του Ενιαίου Ταμείου Εξυγίανσης και ένας αποτελεσματικός και επαρκώς μεγάλο δημόσιος μηχανισμός στήριξης της ρευστότητας για τις τράπεζες υπό εξυγίανση. Ελπίζω ότι σύντομα θα επιτευχθεί πρόοδος όσον αφορά τους εν λόγω μηχανισμούς στήριξης.

Πέραν από την Τραπεζική Ένωση, η προώθηση μιας ενιαίας αγοράς για τον τραπεζικό τομέα θα συμβάλει στη στήριξη της ανταγωνιστικότητας του χρηματοπιστωτικού μας συστήματος και προσβλέπω στις προσπάθειες της Επιτροπής για τον σκοπό αυτόν. Η Ενιαία Αγορά αποτελεί έναν κρίσιμο μοχλό που έχει στη διάθεσή της η ΕΕ.

22. *Ποιες προτεραιότητες θα θέτατε για την αντιμετώπιση των μακροπρόθεσμων διαρθρωτικών κινδύνων (όπως η δημογραφική γήρανση, η κλιματική μετάβαση και η ψηφιοποίηση) που επηρεάζουν τη δυναμική των τιμών και τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα;*

Οι συνεχιζόμενες διαρθρωτικές αλλαγές που σχετίζονται με τη δημογραφία, την κλιματική αλλαγή, την ψηφιοποίηση και τη γεωπολιτική συμβάλλουν σε ένα αβέβαιο και δυνητικά πιο ευμετάβλητο περιβάλλον πληθωρισμού. Θα μπορούσαν επίσης να επηρεάσουν την τάση του πληθωρισμού, τη διαμόρφωση των τιμών και τις σχετικές τιμές των διαφόρων προϊόντων. Στην πραγματική οικονομία, είναι πολύ νωρίς για να διαπιστωθεί αν, τελικά, αυτές οι διαρθρωτικές αλλαγές θα επηρεάσουν θετικά ή αρνητικά την παραγωγικότητα. Κατά τη γνώμη μου, οι εξελίξεις αυτές πρέπει να συνεκτιμώνται συστηματικά στη νομισματική πολιτική. Ως εκ τούτου, η ενίσχυση της αναλυτικής ικανότητας της ΕΚΤ σε αυτούς τους τομείς είναι θεμελιώδους σημασίας.

Από την άποψη της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, η τελευταία έκθεση της ΕΚΤ για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα (Νοέμβριος 2025) επισημαίνει τρεις κύριες ευπάθειες, οι οποίες επηρεάζονται επίσης από τις διαρθρωτικές αλλαγές και την αβεβαιότητα σχετικά με τις γεωοικονομικές τάσεις και τις επιπτώσεις των δασμών: τις αυξημένες αποτιμήσεις στοιχείων ενεργητικού που ενέχουν τον κίνδυνο απότομων και συσχετισμένων διορθώσεων, τις δημοσιονομικές προκλήσεις, που ενδεχομένως δοκιμάζουν την εμπιστοσύνη των επενδυτών, καθώς τα ανοίγματα των τραπεζών σε τομείς ευαίσθητους στους δασμούς και τους εντεινόμενους δεσμούς τους με τον μη τραπεζικό τομέα.

Σε αυτό το εξελισσόμενο περιβάλλον, η εμβάθυνση της ενιαίας αγοράς μέσω της Ένωσης Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων και, κατ' επέκταση, η ολοκλήρωση της κεφαλαιαγοράς, είναι καίριας σημασίας για την ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα. Η εδραίωση της νομισματικής μας κυριαρχίας με τη διαφύλαξη του ρόλου του ευρώ στην ψηφιακή εποχή θα είναι επίσης

ουσιαστικής σημασίας. Ως εκ τούτου, η εισαγωγή ενός ψηφιακού ευρώ και οι προσπάθειες της ΕΚΤ ώστε να καταστεί δυνατός ο διακανονισμός συναλλαγών τεχνολογίας κατανεμημένου καθολικού (DLT) σε χρήμα κεντρικής τράπεζας μέσω προσέγγισης δύο κατευθύνσεων (Pontes και Appia) αποτελούν βασικές προτεραιότητες πολιτικής. Συνολικά, αυτές οι ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες έχουν τη δυνατότητα να ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητα και την ανθεκτικότητα της ζώνης του ευρώ, ιδίως με τη μείωση του κανονιστικού κατακερματισμού, την απελευθέρωση επιχειρηματικών κεφαλαίων και την ενίσχυση της στρατηγικής αυτονομίας.

Επιπλέον, απαιτούνται υγιείς διαρθρωτικές πολιτικές για την τόνωση της καινοτομίας και της παραγωγικότητας. Ειδικότερα, η κανονιστική απλούστευση και η βελτίωση των συνθηκών για τις νεοφυείς επιχειρήσεις θα μπορούσαν να λειτουργήσουν ως καταλύτης για τον δυναμισμό των επιχειρήσεων. Οι ενισχυμένες πολιτικές εκπαίδευσης και κατάρτισης, σε συνδυασμό με τα αυξημένα κίνητρα για εργασία, θα μπορούσαν να συμβάλουν στο να ετοιμαστούν οι αγορές εργασίας της ζώνης του ευρώ για την εποχή της τεχνητής νοημοσύνης.

23. *Πώς αξιολογείτε τις εξαρτήσεις του ευρωπαϊκού χρηματοπιστωτικού συστήματος από παρόχους ψηφιακών υπηρεσιών εκτός ΕΕ και πώς προτίθεται η ΕΚΤ να αντιμετωπίσει αυτές τις εξαρτήσεις;*

Το ευρωπαϊκό χρηματοπιστωτικό σύστημα βασίζεται σε παρόχους ψηφιακών υπηρεσιών εκτός ΕΕ σε διάφορους τομείς, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους, των λειτουργικών συστημάτων ή των κοινών υποδομών. Η ΕΕ έκανε ένα σημαντικό βήμα προόδου με την έναρξη ισχύος του κανονισμού σχετικά με την ψηφιακή επιχειρησιακή ανθεκτικότητα του χρηματοοικονομικού τομέα (DORA), η οποία θα ενισχύσει την ψηφιακή ανθεκτικότητα των χρηματοπιστωτικών οντοτήτων, διασφαλίζοντας ότι μπορούν να αντεπεξέλθουν, να αντιδράσουν και να ανακάμψουν από διαταραχές των ΤΠΕ (τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών), όπως κυβερνοεπιθέσεις ή αστοχίες του συστήματος, αλλά και συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης κινδύνων από τρίτους.

Από τη σκοπιά της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, η ΕΚΤ δίνει ιδιαίτερη προσοχή στους κινδύνους που απορρέουν από αυτές τις εξαρτήσεις. Οι κυβερνοκίνδυνοι, ειδικότερα, έχουν αυξηθεί σημαντικά, επηρεάζοντας όχι μόνο τις τράπεζες αλλά και τις ασφαλιστικές εταιρείες, τα συνταξιοδοτικά ταμεία και τις υποδομές της αγοράς, λόγω των γεωπολιτικών εντάσεων και των αυξανόμενων ψηφιακών αλληλεξαρτήσεων. Η αυξανόμενη χρήση της ΤΝ μπορεί να μεγεθύνει περαιτέρω αυτούς τους κινδύνους, μεταξύ άλλων ανάλογα με τη συγκέντρωση των προμηθευτών και την τεχνολογική διείσδυση, καθώς είναι πιθανό να συμβάλει στην πραγματοποίηση πιο εξελιγμένων κυβερνοεπιθέσεων. Οι ανησυχίες αυτές επισημάνθηκαν στην τελευταία έκθεση της ΕΚΤ για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα και υπογραμμίζουν τη σημασία της ισχυρής εποπτείας μέσω του κανονισμού DORA.

Η ΕΚΤ αντιμετωπίζει επίσης αυτές τις εξαρτήσεις μέσω της εποπτείας των χρηματοπιστωτικών οντοτήτων. Το Ευρωσύστημα εποπτεύει διάφορα είδη υποδομών της χρηματοπιστωτικής αγοράς και άλλων οντοτήτων, καθώς και μέσα, σχήματα και μηχανισμούς ηλεκτρονικών πληρωμών, με σκοπό την προώθηση της ασφάλειας και της αποτελεσματικότητας των συστημάτων πληρωμών, εκκαθάρισης και διακανονισμού. Οι εν λόγω εποπτικές αρμοδιότητες περιλαμβάνουν επίσης τη διαχείριση των κινδύνων και τη διασφάλιση της ανθεκτικότητας όσον αφορά τις εν λόγω εξαρτήσεις. Επιπλέον, από την πλευρά της τραπεζικής εποπτείας, η ενίσχυση της επιχειρησιακής ανθεκτικότητας των τραπεζών αποτελεί μία από τις δύο βασικές εποπτικές προτεραιότητες για την περίοδο 2026-28, και η ΕΚΤ εκπονεί έκθεση σχετικά με

αυτές τις ειδικές εξαρτήσεις.

Γενικότερα, το οικοσύστημα πληρωμών της Ευρώπης εξακολουθεί να εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από παρόχους εκτός ΕΕ, ιδίως όσον αφορά τις πληρωμές λιανικής. Η έκθεση της ΕΚΤ του 2025 σχετικά με τα συστήματα και τους φορείς επεξεργασίας καρτών πληρωμής υπογραμμίζει τη μεγάλη εξάρτηση από τα διεθνή συστήματα καρτών, ενώ κανένας από τους φορείς επεξεργασίας καρτών με διασυνοριακή δραστηριότητα εντός της ΕΕ δεν ανήκει εξ ολοκλήρου σε ευρωπαϊκά συμφέροντα. Επιπλέον, δεν υπάρχει εγχώρια λύση ηλεκτρονικών πληρωμών που να καλύπτει ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η στρατηγική του Ευρωσυστήματος για τις πληρωμές λιανικής, η οποία επικαιροποιήθηκε τελευταία φορά τον Νοέμβριο του 2023, αποσκοπεί στην προώθηση της ανάπτυξης πανευρωπαϊκής λύσης για τις πληρωμές στο σημείο αλληλεπίδρασης, δηλαδή στο φυσικό σημείο πώλησης και στο ηλεκτρονικό εμπόριο, η οποία θα τελεί υπό τη διακυβέρνηση της ΕΕ. Η στρατηγική αυτή συμπληρώνει το σχέδιο για το ψηφιακό ευρώ, το οποίο θα βασίζεται σε ευρωπαϊκές υποδομές. Αυτό θα δώσει στην Ευρώπη τη δυνατότητα να ανακτήσει τον έλεγχο των υποδομών βάσει των οποίων λειτουργεί το σύστημα πληρωμών της και, ως εκ τούτου, να ενισχύσει την αυτονομία μας.

Κατά την άποψή μου, η ΕΚΤ θα πρέπει να συνεχίσει να ενισχύει τα εργαλεία ανάλυσης, εποπτείας και επίβλεψης που διαθέτει για την αντιμετώπιση των κινδύνων που συνδέονται με τις τεχνολογικές εξαρτήσεις, σε στενή συνεργασία με τους νομοθέτες της ΕΕ και τις εθνικές αρχές.

24. *Τι πιστεύετε για το θεματολόγιο απλούστευσης εν γένει και τις συστάσεις της ομάδας δράσης υψηλού επιπέδου της ΕΚΤ (HLTF) για την απλούστευση του ευρωπαϊκού πλαισίου προληπτικής εποπτείας, του ρυθμιστικού πλαισίου και του πλαισίου υποβολής αναφορών, με παράλληλη πλήρη διαφύλαξη της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και τήρηση των προτύπων προληπτικής εποπτείας; Πώς σκοπεύετε να δώσετε συνέχεια στις εν λόγω συστάσεις της HLTF;*

Η συζήτηση για την απλούστευση είναι εξίσου επίκαιρη και αναγκαία. Το ευρωπαϊκό πλαίσιο προληπτικής εποπτείας και εποπτείας έχει αναπτυχθεί με βάση σημαντικά διδάγματα από τη μεγάλη χρηματοπιστωτική κρίση και την ευρωπαϊκή κρίση χρέους. Υπήρξε αρκετά χρήσιμο και συνέβαλε στην ενίσχυση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας. Ταυτόχρονα, η πολυπλοκότητά του αυξάνεται συνεχώς κατά την τελευταία δεκαετία και περιέχει ορισμένες αλληλεπικαλύψεις και περιττές επιβαρύνσεις. Ως εκ τούτου, επικροτώ το έργο της ομάδας δράσης υψηλού επιπέδου της ΕΚΤ (HLTF) ως σημαντική συμβολή στον εντοπισμό των τομέων στους οποίους είναι δυνατή η απλούστευση χωρίς να αποδυναμώνονται τα πρότυπα προληπτικής εποπτείας ή χωρίς να κλονίζεται η ανθεκτικότητα του τραπεζικού συστήματος.

Προσυπογράφω τις συστάσεις και τις βασικές αρχές της HLTF, οι οποίες είναι οι εξής:
Η ανθεκτικότητα θα πρέπει να διατηρηθεί —αυτό είναι ζωτικής σημασίας, καθώς μόνο ένα ανθεκτικό χρηματοπιστωτικό σύστημα είναι σε θέση να εξυπηρετήσει τις ανάγκες της ευρωπαϊκής οικονομίας. Κατά συνέπεια, η απλούστευση δεν είναι απορρύθμιση. Είναι σημαντικό ότι οι τρέχουσες κεφαλαιακές απαιτήσεις μας δεν περιορίζουν την ιδιωτική χρηματοδότηση. Όσον αφορά την έρευνα τραπεζικών χορηγήσεων, οι περιορισμοί των λογιστικών καταστάσεων των τραπεζών διαδραμάτισαν αμελητέο ρόλο στον καθορισμό των αλλαγών των πιστοδοτικών κριτηρίων το 2024 και το 2025. Αντιθέτως, οι αντιλήψεις των τραπεζών για τον κίνδυνο και η ανοχή τους στον κίνδυνο αποτέλεσαν βασικούς παράγοντες

για τα πιστοδοτικά κριτήρια. Ένα σταθερό και εύρυθμο τραπεζικό σύστημα παρέχει ισχυρά θεμέλια για την οικονομική ανάπτυξη. Οι ανθεκτικές τράπεζες έχουν μεγαλύτερη ικανότητα δανειοδότησης και, κατ' επέκταση, στήριξης της πραγματικής οικονομίας. Οι τράπεζες που αποτελούν αντικείμενο ορθής ρύθμισης και κατάλληλης εποπτείας μπορούν να επιτελούν τον ρόλο τους χωρίς να αναλαμβάνουν αδικαιολόγητους κινδύνους ή να απειλούν τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, διασφαλίζοντας τη βιώσιμη παροχή χρηματοδότησης. Οι τράπεζες με επαρκή κεφαλαιοποίηση είναι σε θέση να απορροφούν καλύτερα τις ζημίες, ενώ συνεχίζουν να χορηγούν δάνεια στην πραγματική οικονομία σε περιόδους οικονομικής ύφεσης, μειώνοντας τον κίνδυνο συστημικής τραπεζικής κρίσης, η οποία θα είχε σοβαρές συνέπειες για την πραγματική οικονομία.

Πρέπει να διατηρηθεί η αποτελεσματικότητα όσον αφορά την επίτευξη των στόχων προληπτικής εποπτείας —οι αρχές μικροπροληπτικής και μακροπροληπτικής εποπτείας και οι αρχές εξυγίανσης πρέπει να είναι σε θέση να εκπληρώνουν αποτελεσματικά τις εντολές τους, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις σχετικές διαστάσεις του κινδύνου.

Θα πρέπει να προωθηθούν η ευρωπαϊκή εναρμόνιση και η χρηματοπιστωτική ολοκλήρωση — μια ευρωπαϊκή προοπτική και η εναρμόνιση μεταξύ των κρατών μελών θα μας βοηθήσουν στους τομείς όπου η έλλειψη εναρμόνισης αποτελεί πηγή πολυπλοκότητας ή ασυνέπειας. Η δυνατότητα αξιοποίησης των οφελών μιας πραγματικά ενιαίας αγοράς είναι καίριας σημασίας για την ανταγωνιστικότητα των τραπεζών.

Η διεθνής συνεργασία θα πρέπει να διαφυλαχθεί —συγκεκριμένα, η πιστή εφαρμογή των προτύπων της Βασιλείας αποτέλεσε δικαίως κόκκινη γραμμή για το διοικητικό συμβούλιο στην έκθεση της HLTF. Τα διεθνή πρότυπα και η πολυμερής συνεργασία είναι ζωτικής σημασίας για ένα σταθερό παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό σύστημα.

Η ομάδα δράσης υψηλού επιπέδου της ΕΚΤ υπέβαλε την έκθεσή της στην Επιτροπή τον Δεκέμβριο. Η Επιτροπή, με τη σειρά της, θα τη λάβει υπόψη για τη δική της έκθεση σχετικά με το τραπεζικό σύστημα στην ενιαία αγορά. Η ΕΚΤ επισήμανε ότι βρίσκεται στη διάθεση των συναδέλφων της Επιτροπής και των συννομοθετών προκειμένου να παράσχει περαιτέρω λεπτομέρειες. Θεωρώ σημαντικό να διατηρηθεί αυτή η διαθεσιμότητα και, σε περίπτωση διορισμού, θα συνεργαστώ προδραστικά με τους συννομοθέτες, συμπεριλαμβανομένης της παρούσας επιτροπής, όπως έπραξε και ο νυν Αντιπρόεδρος, κατά την επεξήγηση των συμπερασμάτων της έκθεσης της HLTF προς εσάς.

25. *Η έκθεση της HLTF της ΕΚΤ σχετικά με την απλούστευση συνιστά να αυξηθεί η χρήση των κανονισμών —οι οποίοι έχουν άμεση ισχύ— ως νομικής βάσης, προκειμένου να μειωθεί η ανομοιογένεια κατά τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο και να ενισχυθεί η εποπτική σύγκλιση σε ολόκληρη την Ένωση. Πώς θα συνεργαζόσασταν με τους νομοθέτες της ΕΕ και τις εθνικές αρμόδιες αρχές για να διασφαλίσετε ότι η αλλαγή αυτή δεν υπονομεύει την τοπική ευελιξία και την αρχή της αναλογικότητας, μεταξύ άλλων σε τομείς στους οποίους οι βασικές εποπτικές εξουσίες εξακολουθούν να διέπονται από το εθνικό δίκαιο; Ποιες εθνικές ιδιαιτερότητες θα πρέπει, κατά την άποψή σας, να διασφαλίζονται ρητά κατά τον σχεδιασμό των μελλοντικών κανονιστικών πλαισίων της ΕΕ;*

Η σύσταση της HLTF για τη αλλαγή της νομικής βάσης της ευρωπαϊκής νομοθεσίας περί προληπτικής εποπτείας από τις οδηγίες σε κανονισμούς, οι οποίοι ισχύουν άμεσα, είναι, κατά την άποψή μου, επαρκώς τεκμηριωμένη. Η υπερβολική εξάρτηση από οδηγίες μπορεί να

δημιουργήσει ετερογένεια στο εφαρμοστέο δίκαιο και αποκλίσεις στον τρόπο εποπτείας των ιδρυμάτων σε ολόκληρη την ΕΕ. Η ανάγκη μεταφοράς των οδηγιών στο εθνικό δίκαιο μπορεί να οδηγήσει σε ανομοιογένεια ως προς τον τρόπο συγκεκριμένης εφαρμογής της νομοθεσίας. Αυτό μπορεί να περιπλέξει τις διασυνοριακές τραπεζικές συναλλαγές. Αντιθέτως, οι κανονισμοί, οι οποίοι ισχύουν άμεσα, αποτρέπουν αυτήν την ανομοιογενή μεταφορά στο εθνικό δίκαιο και διευκολύνουν την ομοιόμορφη εποπτεία, διότι παρέχουν μια εναρμονισμένη νομική βάση για την εποπτική καθοδήγηση και τις εποπτικές προσδοκίες. Αυτό ωφελεί κυρίως τις τράπεζες που δραστηριοποιούνται σε διάφορες δικαιοδοσίες και τους επενδυτές τους, τις βοηθά να καρπωθούν τα οφέλη μιας πραγματικά ενιαίας αγοράς και διευκολύνει την ευρύτερη οικονομική ανάπτυξη, προς όφελος ολόκληρης της ΕΕ.

Η εν λόγω σύσταση συνάδει με την αρχή της HLTF για την προώθηση της ευρωπαϊκής εναρμόνισης και χρηματοπιστωτικής ολοκλήρωσης. Σε σύγκριση με άλλες δικαιοδοσίες, η ΕΕ αντιμετωπίζει ανταγωνιστικό μειονέκτημα λόγω της έλλειψης κλίμακας που προκύπτει από το γεγονός ότι η ενιαία αγορά στον τραπεζικό τομέα δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί πλήρως. Οι τράπεζες αντιμετωπίζουν εμπόδια όσον αφορά την ολοκλήρωση της αγοράς και τη διασυνοριακή ενοποίηση, ενώ το μερίδιο των ευρωπαϊκών τραπεζών που δραστηριοποιούνται σε ευρωπαϊκή κλίμακα παραμένει χαμηλό. Αυτό παρεμποδίζει επίσης την ανταγωνιστικότητα της ΕΕ σε έναν ψηφιοποιημένο κόσμο, καθώς έχει ως αποτέλεσμα να μην αξιοποιούνται οι δυνατότητες όσον αφορά τις οικονομίες κλίμακας και τις διασυνοριακές επιχειρηματικές δραστηριότητες. Η άρση των εθνικών φραγμών θα απλουστεύσει την οικονομική δραστηριότητα εντός της ΕΕ και θα προωθήσει την ανάπτυξη, προς όφελος των πολιτών της ΕΕ γενικότερα.

Ταυτόχρονα, η μεγαλύτερη εξάρτηση από τους κανονισμούς δεν πρέπει να αποβαίνει εις βάρος των εθνικών ιδιαιτεροτήτων, όταν εξακολουθούν να έχουν σημασία. Η στενή συνεργασία μεταξύ των νομοθετών της ΕΕ, της ΕΚΤ και των εθνικών αρμόδιων αρχών (ΕΑΑ) είναι απαραίτητη. Είναι σημαντικό να πραγματοποιούνται διεξοδικές και διαφανείς διαβουλεύσεις με τις εθνικές αρχές και τα ενδιαφερόμενα μέρη κατά την κατάρτιση νέων κανονισμών. Με τον τρόπο αυτόν θα διασφαλιστεί ότι οι εθνικές προκλήσεις όσον αφορά την πρακτική εφαρμογή εξετάζονται σε πρώιμο στάδιο. Προκειμένου να αντιμετωπίζονται τυχόν ανεπιθύμητες συνέπειες, απαιτείται τακτική αλληλεπίδραση μεταξύ της ΕΚΤ, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των ΕΑΑ, ώστε να παρακολουθείται και να αξιολογείται ο αντίκτυπος των άμεσα εφαρμοστέων κανονισμών. Αυτό θα μας βοηθήσει να μειώσουμε τους εθνικούς φραγμούς και να προωθήσουμε την ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα και ανάπτυξη, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις εθνικές ανάγκες.

Συνολικά, πιστεύω ότι η στροφή προς άμεσα εφαρμοστέους κανονισμούς —σε συνδυασμό με διαρθρωμένη συνεργασία και προσεκτικές διασφαλίσεις για την αναλογικότητα— αποτελεί μια δυναμική προσέγγιση για την ενίσχυση της εποπτικής σύγκλισης, τη μείωση του κατακερματισμού και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του ευρωπαϊκού τραπεζικού τομέα. Σε περίπτωση διορισμού μου, θα στηρίξω ενεργά τη διαδικασία αυτή και θα συνεργαστώ στενά με τους συννομοθέτες της ΕΕ και τις ΕΑΑ για να διασφαλίσω ότι η μετάβαση θα αποφέρει τα επιδιωκόμενα οφέλη.

26. *Ποιες είναι οι απόψεις σας σχετικά με την ισχύουσα ρύθμιση των μη τραπεζικών φορέων χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης (NBFI) και πώς θα πρέπει αυτή να μεταρρυθμιστεί;*

Το μέγεθος και η σημασία του τομέα της μη τραπεζικής χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης

στη ζώνη του ευρώ έχουν αυξηθεί σημαντικά την τελευταία δεκαετία. Τα συνολικά στοιχεία ενεργητικού των μη τραπεζικών φορέων χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης της ζώνης του ευρώ έχουν υπερδιπλασιαστεί από το 2009 και παρέχουν πλέον περίπου το 30 % της δανειακής χρηματοδότησης μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων. Αυτή η διαφοροποίηση των πηγών χρηματοδότησης αποφέρει οφέλη στην πραγματική οικονομία, αλλά η αυξανόμενη διασύνδεση μεταξύ των μη τραπεζικών φορέων χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης, των τραπεζών και των παγκόσμιων αγορών έχει επίσης δημιουργήσει νέες ευπάθειες που απαιτούν ισχυρότερο και συνεκτικότερο κανονιστικό πλαίσιο. Κατά την άποψή μου, η αντιμετώπιση αυτών των ευπαθειών, ιδίως μέσω μιας πιο ισχυρής μακροπροληπτικής προσέγγισης, πρέπει να αποτελέσει προτεραιότητα προκειμένου να διατηρηθεί η χρηματοπιστωτική σταθερότητα σε ένα χρηματοπιστωτικό σύστημα που βασίζεται όλο και περισσότερο στην αγορά.

Οι ευπάθειες ρευστότητας και μόχλευσης παραμένουν αυξημένες στον τομέα της μη τραπεζικής χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης, αυξάνοντας την πιθανότητα ενίσχυσης πιθανών διαταραχών. Οι μη τραπεζικοί φορείς χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης παραμένουν ευάλωτοι σε διορθώσεις των τιμών των περιουσιακών στοιχείων και οι πιέσεις στον τομέα αυτόν ενδέχεται να διαχυθούν στις τράπεζες μέσω χρηματοδοτικών διασυνδέσεων και ανοιγμάτων σε παράγωγα. Ο τομέας των επενδυτικών κεφαλαίων αντιμετωπίζει ευπάθειες από αναντιστοιχίες ρευστότητας και θύλακες σημαντικής μόχλευσης. Σε συνδυασμό με την ανεπαρκή ετοιμότητα, από άποψη ρευστότητας, έναντι απότομων αυξήσεων των αιτημάτων κάλυψης περιθωρίου, οι παράγοντες αυτοί μπορούν να προκαλέσουν φιλοκυκλική συμπεριφορά. Όσον αφορά τις αγορές ιδιωτικών πιστώσεων στη ζώνη του ευρώ, αυτές χαρακτηρίζονται από περιορισμένη διαφάνεια. Η ταχεία ανάπτυξη, οι πολύπλοκες και αδιαφανείς δομές τους και οι ισχυρές διασυνοριακές διασυνδέσεις τους αυξάνουν την πιθανότητα ύπαρξης αφανών ευπαθειών, υπογραμμίζοντας την ανάγκη για διεθνείς προσπάθειες ώστε να καλυφθούν τα κενά στα δεδομένα και να ενισχυθεί η παρακολούθηση των κινδύνων.

Ένα σημαντικό δίδαγμα από προηγούμενα επεισόδια πίεσης στην αγορά είναι η ανάγκη να ενισχυθεί το πλαίσιο πολιτικής για τα μη τραπεζικά ιδρύματα, ώστε να διασφαλιστεί η ανθεκτικότητά τους. Το υφιστάμενο πλαίσιο είναι κατά κύριο λόγο μικροπροληπτικό και επικεντρώνεται στην προστασία των επενδυτών, ενώ πρέπει να συμπληρωθεί από μια πιο ισχυρή μακροπροληπτική προσέγγιση.

Οι διεθνώς συμφωνηθείσες μεταρρυθμίσεις των NBFI θα πρέπει να εφαρμοστούν πλήρως και χωρίς καθυστέρηση στην ΕΕ. Αυτό περιλαμβάνει μέτρα που συμφωνήθηκαν από το Συμβούλιο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας για την αντιμετώπιση των αναντιστοιχιών ρευστότητας στη χρηματαγορά και στα αμοιβαία κεφάλαια ανοικτού τύπου, τη βελτίωση της ετοιμότητας ρευστότητας για αιτήματα κάλυψης περιθωρίων και παροχής εξασφαλίσεων, τον μετριασμό του συστημικού κινδύνου από τη μόχλευση NBFl και τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής Τραπεζικής Εποπτείας της Βασιλείας (BCBS) σχετικά με τη διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου αντισυμβαλλομένου.

Καθώς ο τομέας των NBFI αναπτύσσεται και η ΕΕ λαμβάνει μέτρα για την περαιτέρω ενοποίηση των κεφαλαιαγορών, χρειαζόμαστε πιο ολοκληρωμένη εποπτεία των οργανισμών επενδύσεων και των διαχειριστών στοιχείων ενεργητικού σε επίπεδο ΕΕ. Αυτό θα πρέπει να συνοδεύεται από επανεξέταση του μακροπροληπτικού πλαισίου της ΕΕ για τον τομέα των επενδυτικών κεφαλαίων, ώστε να καταστεί δυνατή η παρακολούθηση σε ολόκληρο τον τομέα, η διενέργεια εκτιμήσεων κινδύνου προσανατολισμένων στο μέλλον και, όπου απαιτείται, η ενεργοποίηση προληπτικών μέτρων. Για τον σκοπό αυτόν, θα είναι σημαντικό να ενισχυθεί ο

ρόλος της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών (ESMA), με την ανάθεση μακροπροληπτικών καθηκόντων σε αυτήν.

Δεδομένου ότι οι μεταρρυθμίσεις θα χρειαστούν χρόνο για να συμφωνηθούν και να εφαρμοστούν, οι εποπτικές αρχές θα πρέπει να ενισχύσουν προορατικά την ανθεκτικότητα των μη τραπεζικών φορέων χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης, αξιοποιώντας πλήρως τις υφιστάμενες εντολές τους και το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο.

Δ. Πληρωμές και ψηφιοποίηση

27. *Πώς εκτιμάτε τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ των συστημάτων πληρωμών και της νομισματικής πολιτικής;*

Οι αναδυόμενες τεχνολογίες, όπως η τεχνολογία τεχνολογίας κατανεμημένου καθολικού (DLT), η αναπαράσταση στοιχείων ενεργητικού με τη μορφή ψηφιακού παραστατικού αξίας (token) και οι νέες αρχιτεκτονικές διακανονισμού, αναδιαμορφώνουν την αλληλεπίδραση μεταξύ των συστημάτων πληρωμών και της νομισματικής πολιτικής, δημιουργώντας τόσο ευκαιρίες όσο και προκλήσεις για τις κεντρικές τράπεζες. Σε συνδυασμό με κανονιστικές εξελίξεις, όπως ο κανονισμός για τις αγορές κρυπτοστοιχείων (MiCA) και το πιλοτικό καθεστώς DLT της ΕΕ, μπορούν να προωθήσουν αποτελεσματικές και ολοκληρωμένες ψηφιακές κεφαλαιαγορές στην Ευρώπη. Ταυτόχρονα, μπορεί να επηρεάσουν τη μετάδοση της νομισματικής πολιτικής μεταβάλλοντας τον τρόπο κυκλοφορίας της ρευστότητας, την ταχύτητα με την οποία οι θέσεις καλύπτονται από περιθώρια ασφαλείας και διακανονίζονται, καθώς και το ποια στοιχεία ενεργητικού προς διακανονισμό κυριαρχούν σε βασικά τμήματα της αγοράς. Κατά την άποψή μου, η ΕΚΤ θα πρέπει να διευκολύνει ενεργά την καινοτομία στον τομέα των πληρωμών και του διακανονισμού, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι οι αλλαγές αυτές διατηρούν την πρωτοκαθεδρία του χρήματος κεντρικής τράπεζας ως σημείου αναφοράς του συστήματος χωρίς κίνδυνο.

Τα σταθερά κρυπτονομίσματα καθιστούν εμφανείς τόσο τις ευκαιρίες όσο και τους κινδύνους που ενυπάρχουν σε αυτόν τον μετασχηματισμό. Στόχος τους είναι να έχουν σταθερή αξία, η οποία ενδέχεται —ανάλογα με τον σχεδιασμό τους και την ευρωστία του εκδότη —να τα καθιστά μια βολική μορφή περιουσιακού στοιχείου προς διακανονισμό. Σήμερα, οι συναλλαγές κρυπτοστοιχείων αποτελούν μακράν τη σημαντικότερη περίπτωση χρήσης σταθερών κρυπτονομισμάτων, ενώ άλλες περιπτώσεις χρήσης διαδραματίζουν δευτερεύοντα ρόλο, γεγονός που συμβάλλει στον περιορισμό των βραχυπρόθεσμων κινδύνων. Ωστόσο, η ταχεία ανάπτυξή τους δικαιολογεί τη στενή παρακολούθηση. Η ευρύτερη χρήση σταθερών κρυπτονομισμάτων στο μέλλον, ιδίως εάν δεν είναι εκφρασμένα σε ευρώ, θα μπορούσε να αποδυναμώσει τον ρόλο του χρήματος κεντρικής τράπεζας ως σημείου αναφοράς του νομισματικού συστήματος, υπονομεύοντας ενδεχομένως την ικανότητά του να ελέγχει τη λογιστική μονάδα. Εάν αυξανόταν σημαντικά η ευρεία χρήση σταθερών κρυπτονομισμάτων, θα μπορούσαν να μειωθούν οι καταθέσεις λιανικής στις εμπορικές τράπεζες και να επηρεαστεί ο κίνδυνος ρευστότητας των τραπεζών και ο ρόλος τους στην πιστωτική διαμεσολάβηση. Οι τράπεζες διαδραματίζουν θεμελιώδη ρόλο στη χρηματοδότηση της οικονομίας της ζώνης του ευρώ.

Είναι ζωτικής σημασίας να διατηρηθεί το νομισματικό σύστημα δύο βαθμίδων χωρίς να διαταραχθεί η εφαρμογή ή η μετάδοση της νομισματικής πολιτικής. Αυτό θα διασφαλίσει ότι δεν θα καταργηθεί η διαμεσολάβηση των τραπεζών, διατηρώντας τον καίριο ρόλο τους στη

χρηματοδότηση της οικονομίας της ζώνης του ευρώ και διευκολύνοντας τη μετάδοση της νομισματικής πολιτικής. Οι καταθέσεις σε μορφή ψηφιακού διακριτικού (token) είναι ένας τρόπος να αξιοποιηθούν τα οφέλη της αναπαράστασης σε ψηφιακή μορφή, χωρίς να καταργηθεί η διαμεσολάβηση των τραπεζών και παραμένοντας εντός της αυστηρά ρυθμιζόμενης περιμέτρου του τραπεζικού συστήματος. Ωστόσο, οι καταθέσεις σε μορφή ψηφιακού διακριτικού πρέπει να είναι μεταβιβάσιμες μεταξύ τραπεζών.

Η παροχή χρήματος κεντρικής τράπεζας σε μορφή ψηφιακού διακριτικού μπορεί να συμβάλει στην επίτευξη αυτού του στόχου και θα είναι επίσης καθοριστικής σημασίας για τη στήριξη μιας ολοκληρωμένης ευρωπαϊκής αγοράς ψηφιακών στοιχείων ενεργητικού. Θα μας δώσει τη δυνατότητα να καρπωθούμε τα οφέλη της τεχνολογίας πίσω από την ψηφιακή αναπαράσταση, όπως το μειωμένο κόστος συμφωνίας, οι βραχύτερες αλυσίδες διακανονισμού, η ταυτόχρονη παράδοση έναντι πληρωμής και η σχεδόν συνεχής διαπραγμάτευση και ο διακανονισμός. Και θα αποτελέσει το αξιόπιστο σημείο αναφοράς του —εν μέρει ψηφιακού— νομισματικού μας συστήματος του μέλλοντος, λειτουργώντας ως κοινό στοιχείο ενεργητικού προς διακανονισμό χωρίς κίνδυνο και, ως εκ τούτου, ως η ραχοκοκαλιά της οικονομίας μας. Θα μας δώσει επίσης τη δυνατότητα να αξιοποιήσουμε τις ευρωπαϊκές υποδομές, τον διακανονισμό σε ευρώ και τους κανόνες σε επίπεδο ΕΕ. Η ταχεία εξέλιξη των τεχνολογιών απαιτεί από τις κεντρικές τράπεζες να προσαρμόσουν τα πλαίσια πολιτικής και τις κανονιστικές προσεγγίσεις τους. Οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής πρέπει να εξισορροπήσουν τη στήριξη της καινοτομίας στα συστήματα πληρωμών με διασφαλίσεις για τη νομισματική και χρηματοπιστωτική σταθερότητα.

28. *Θεωρείτε ότι υπάρχουν κίνδυνοι για τη νομισματική σταθερότητα που σχετίζονται με την ανάπτυξη ψηφιακών στοιχείων ενεργητικού και ποιος θα πρέπει να είναι ο ρόλος της ΕΚΤ στο πλαίσιο αυτό;*

Όπως παρατήρησα στην απάντηση στην προηγούμενη ερώτηση, η αγορά κρυπτοστοιχείων έχει επεκταθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια, αγγίζοντας αξία αρκετών τρισεκατομμυρίων ευρώ. Τα διάφορα κρυπτοστοιχεία ενεργητικού παρουσιάζουν διαφορετικά χαρακτηριστικά και κινδύνους, είτε πρόκειται για κρυπτοστοιχεία ενεργητικού χωρίς εγγύηση, όπως το Bitcoin, είτε για σταθερά κρυπτονομίσματα, όπως το Tether, που αποσκοπεί στην επίτευξη ισοτιμίας ένα προς ένα με το δολάριο ΗΠΑ. Οι κίνδυνοι από τα κρυπτοστοιχεία ενεργητικού φαίνονται περιορισμένοι προς το παρόν, αλλά η αυξανόμενη διασύνδεση με το παραδοσιακό χρηματοπιστωτικό σύστημα χρήζει προσοχής, καθώς μπορούν να οδηγήσουν σε κινδύνους μετάδοσης.

Μεταξύ των ψηφιακών στοιχείων ενεργητικού, η άνοδος των σταθερών κρυπτονομισμάτων είναι ιδιαίτερα προβεβλημένη. Η χρήση των σταθερών κρυπτονομισμάτων στη ζώνη του ευρώ παραμένει περιορισμένη και αφορά κυρίως δραστηριότητες που σχετίζονται με τη διαπραγμάτευση κρυπτοστοιχείων ενεργητικού, ωστόσο, αν αυξηθεί, μπορεί να οδηγήσει σε μείωση των καταθέσεων λιανικής των τραπεζών. Αυτό θα μεταβάλει το κόστος χρηματοδότησης των τραπεζών, τους κινδύνους ρευστότητας και τον διαμεσολαβητικό τους ρόλο και, κατά συνέπεια, θα επηρεάσει τη μετάδοση της νομισματικής πολιτικής. Κατά την άποψή μου, οι εξελίξεις αυτές υπογραμμίζουν την ανάγκη να συνεχίσει η ΕΚΤ να υιοθετεί προορατική στάση προσανατολισμένη στο μέλλον.

Η ΕΕ θέσπισε τον κανονισμό MiCA για να καταστεί δυνατή η ασφαλής ανάπτυξη αυτής της αγοράς, κατά τρόπο που να διαφυλάσσει τη νομισματική κυριαρχία, τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα και την ομαλή λειτουργία των πληρωμών. Ο κανονισμός MiCA ανέθεσε

ορισμένες αρμοδιότητες στην ΕΚΤ σε αυτούς τους τομείς, και θα είναι σημαντικό η ΕΚΤ να συνεχίσει να τις εκπληρώνει από κοινού με τις εθνικές αρμόδιες αρχές.

Ο ψηφιακός χρηματοοικονομικός τομέας παρουσιάζει ευκαιρίες και η Ευρώπη πρέπει να είναι ανοικτή και εποικοδομητική, ώστε να αποκομίσει τα σχετικά οφέλη. Υπάρχει τρόπος για να υλοποιηθεί κάτι τέτοιο και παράλληλα να διατηρηθεί ένα εύρυθμο νομισματικό σύστημα: να καινοτομήσει η κεντρική τράπεζα στον τρόπο με τον οποίο παρέχει το χρήμα κεντρικής τράπεζας στην οικονομία. Πέρα από το σχέδιο για το ψηφιακό ευρώ, το Ευρωσύστημα επέκτεινε την πρωτοβουλία του για τον διακανονισμό συναλλαγών σε χρήμα κεντρικής τράπεζας που βασίζονται σε τεχνολογία κατανεμημένου καθολικού (DLT) με ένα πρόγραμμα που αποτελείται από δύο συμπληρωματικά και αλληλοενισχυόμενα σκέλη: τα Pontes και Appia. Το Pontes θα παράσχει ενιαία λύση για το Ευρωσύστημα έως το τέλος του τρίτου τριμήνου του 2026 (με την έναρξη δοκιμαστικού σχεδίου) συνδέοντας τις πλατφόρμες DLT και τις υπηρεσίες TARGET και ενσωματώνοντας χαρακτηριστικά που χρησιμοποιήθηκαν στις διερευνητικές εργασίες του Ευρωσυστήματος για την τεχνολογία DLT το 2024. Το Appia συμπληρώνει την προσπάθεια αυτή έχοντας ως στόχο την προώθηση ενός καινοτόμου και ολοκληρωμένου οικοσυστήματος στην Ευρώπη μέσω της συνεργασίας τόσο με δημόσιους όσο και με ιδιωτικούς ενδιαφερόμενους φορείς. Συνδυαστικά, οι πρωτοβουλίες αυτές θα συμβάλουν στο να διασφαλιστεί ότι το χρήμα κεντρικής τράπεζας παραμένει το αξιόπιστο στοιχείο ενεργητικού προς διακανονισμό σε ένα ολοένα και πιο ψηφιακό χρηματοπιστωτικό σύστημα.

29. *Τα ψηφιακά στοιχεία ενεργητικού και τα ομόλογα σε μορφή ψηφιακού διακριτικού αποτελούν όλο και περισσότερο μέρος του χρηματοπιστωτικού τοπίου. Πώς θα πρέπει να βαθμονομηθεί η καταλληλότητα των στοιχείων ενεργητικού σε μορφή ψηφιακού διακριτικού στο πλαίσιο εξασφαλίσεων;*

Η ψηφιακή καινοτομία μετασχηματίζει τις υποδομές των χρηματοπιστωτικών αγορών για την έκδοση, τον διακανονισμό και την εξυπηρέτηση τίτλων. Η χρήση της αναπαράστασης χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού με τη μορφή ψηφιακού διακριτικού αυξάνεται και έχει τη δυνατότητα να καταστήσει τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες πιο αποτελεσματικές με την αυτοματοποίηση, την ενοποίηση και την απλούστευση των διαδικασιών, καθώς και με την ενίσχυση της διαφάνειας. Οι κεντρικές τράπεζες πρέπει να προσαρμοστούν σε αυτές τις τεχνολογικές εξελίξεις, μεταξύ άλλων με προσαρμογές του πλαισίου εξασφαλίσεών τους.

Πράγματι, το Ευρωσύστημα έχει κάνει ένα πρώτο βήμα και πρόκειται να καταστήσει δυνατή τη χρήση εμπορεύσιμων στοιχείων ενεργητικού που εκδίδονται σε κεντρικά αποθετήρια τίτλων με τη χρήση υπηρεσιών βάσει τεχνολογίας DLT ως αποδεκτών εξασφαλίσεων του Ευρωσυστήματος από την 30ή Μαρτίου 2026. Τα εν λόγω στοιχεία ενεργητικού θα πρέπει να είναι διαθέσιμα για διακανονισμό στο σύστημα TARGET2-Securities (T2S) και να πληρούν τους ίδιους κανόνες καταλληλότητας του Ευρωσυστήματος με οποιοδήποτε άλλο εμπορεύσιμο στοιχείο ενεργητικού που έχει γίνει μέχρι στιγμής αποδεκτό από το Ευρωσύστημα.

Συμπληρωματικά προς αυτό το πρώτο βήμα, η ΕΚΤ ανακοίνωσε επίσης ότι έχει δρομολογήσει ένα φιλόδοξο πρόγραμμα εργασίας για να διερευνήσει τον τρόπο και τα κριτήρια βάσει των οποίων τα στοιχεία ενεργητικού που εκδίδονται και διακανονίζονται εξ ολοκλήρου σε δίκτυα DLT θα μπορούσαν να καταστούν αποδεκτά και να κινητοποιηθούν ως εξασφαλίσεις του Ευρωσυστήματος στο μέλλον. Οι εργασίες αυτές θα πρέπει να καλύπτουν ευρύ φάσμα πολιτικών, νομικών και επιχειρησιακών ζητημάτων, συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων για

την έκδοση, του αμετάκλητου του διακανονισμού, της νομικής τεκμηρίωσης της κυριότητας και των επιχειρησιακών λεπτομερειών για την κινητοποίηση.

Πιστεύω ότι αυτή είναι μόνο η αρχή ενός σημαντικού πεδίου διερεύνησης. Προβλέπεται να εξεταστεί περαιτέρω ο τρόπος με τον οποίο οι νομικές παράμετροι και οι παράμετροι διαχείρισης κινδύνου μπορούν να εξισορροπηθούν προσεκτικά και παράλληλα να διατηρηθούν βασικές αρχές, όπως η επάρκεια των εξασφαλίσεων, η ασφάλεια, η αποτελεσματικότητα και η δικαιοσύνη στο σύστημα. Θεωρώ ότι πρόκειται για ουσιαστική και σημαντική προσπάθεια που αλληλεπιδρά στενά με τις προαναφερθείσες άλλες εργασίες για την περαιτέρω ανάπτυξη του ρόλου της ΕΚΤ στα συστήματα πληρωμών και διακανονισμού.

30. *Πώς αξιολογείτε τους κινδύνους και τις ευκαιρίες της χρήσης της τεχνητής νοημοσύνης, τόσο από μακροοικονομική άποψη όσο και στο καθημερινό έργο της ΕΚΤ;*

Οι μακροχρηματοπιστωτικές επιπτώσεις της ΤΝ παραμένουν εξαιρετικά αβέβαιες. Για παράδειγμα, οι τρέχουσες εκτιμήσεις του αντικτύπου της ΤΝ στην αύξηση της παραγωγικότητας κυμαίνονται από σχεδόν μηδενικές έως πάνω από 2 ποσοστιαίες μονάδες ετησίως. Σε ένα αισιόδοξο σενάριο, η ΤΝ έχει δημιουργεί σημαντικές ευκαιρίες για την αύξηση της παραγωγικότητας και το βιοτικό επίπεδο. Ταυτόχρονα, η ΤΝ ενέχει επίσης μακροχρηματοπιστωτικούς κινδύνους. Η διατάραξη της αγοράς εργασίας μπορεί να αυξήσει την ανισότητα, ανάλογα με την ισορροπία μεταξύ της δημιουργίας θέσεων εργασίας και της αντικατάστασης θέσεων εργασίας, καθώς και μεταξύ των μισθολογικά κερδισμένων και των μισθολογικά χαμένων. Η συγκέντρωση της αγοράς θα μπορούσε να αυξηθεί, καθώς τα πλεονεκτήματα κλίμακας στα δεδομένα και στην υπολογιστική ισχύ ευνοούν τις μεγάλες εταιρείες τεχνολογίας, περιορίζοντας δυνητικά τον ανταγωνισμό και επιβραδύνοντας τη διάδοση των ευκαιριών ανάπτυξης. Η ευρεία χρήση παρόμοιων αλγορίθμων στις χρηματοπιστωτικές εταιρείες θα μπορούσε να εντείνει τη συμπεριφορά αγέλης και την φιλοκυκλικότητα, ενώ η συγκέντρωση σε λίγους παρόχους τεχνολογίας δημιουργεί συστημικές εξαρτήσεις. Κατά την άποψή μου, αυτό το μείγμα κινδύνων επιβάλλει μια προσεκτική προσέγγιση με βάση τα δεδομένα, η οποία θα διαχωρίσει τα πραγματικά κέρδη παραγωγικότητας από την ευφορία, τις κυκλικές ή τις συγκυριακές επιδράσεις και θα παρακολουθεί ενεργά τις νέες συγκεντρώσεις κινδύνων.

Κάτι τέτοιο θα μπορούσε να έχει σημαντικές επιπτώσεις για τη νομισματική πολιτική. Μια ενδεχόμενη ουσιαστική αύξηση της παραγωγικότητας με την ΤΜ θα μπορούσε να αυξήσει το «όριο ταχύτητας» της οικονομίας και το πραγματικό επιτόκιο ισορροπίας. Ταυτόχρονα, η ευρεία υιοθέτηση της τεχνολογίας ΤΝ θα μπορούσε να επιταχύνει τις αντιδράσεις των τιμών των επιχειρήσεων έναντι διαταραχών. Σε μικροοικονομικό επίπεδο, οι αλγόριθμοι θα μπορούσαν να διαφοροποιούν πιο δραστικά τις τιμές μεταξύ των καταναλωτών, ενώ παραμένει ανοικτό το ζήτημα του βαθμού στον οποίο οι αλγόριθμοι διαφόρων επιχειρήσεων θα ανταγωνίζονται ή θα συμπράττουν. Τέλος, η μετάδοση της νομισματικής πολιτικής μπορεί να επηρεαστεί με πολλαπλούς τρόπους μέσω των επιπτώσεων της ΤΝ στις αγορές εργασίας, στη διανομή και τον χρηματοπιστωτικό τομέα.

Επίσης, από την άποψη της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, τα νέα εργαλεία παραγωγικής ΤΝ θα συνοδευτούν κατά πάσα πιθανότητα από οφέλη, αλλά και κινδύνους, ανάλογα με τον τρόπο χειρισμού των δεδομένων, της ανάπτυξης και της εφαρμογής μοντέλων. Η υψηλή τεχνολογική διείσδυση και η συγκέντρωση προμηθευτών είναι δυνατόν να μεγεθύνει τους υφιστάμενους κινδύνους, οδηγώντας ενδεχομένως σε συμπεριφορά αγέλης και συσχέτιση των

αγορών. Ταυτόχρονα, η ΤΝ μπορεί να αποφέρει οφέλη αυξάνοντας την ανθεκτικότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος μέσω της βελτιωμένης επεξεργασίας πληροφοριών, της υποστήριξης της λήψης αποφάσεων και της αύξησης της αποδοτικότητας με την αυτοματοποίηση των εργασιών. Για όλους αυτούς τους λόγους, η ΕΚΤ πρέπει να παρακολουθεί στενά αυτές τις εξελίξεις.

Από επιχειρησιακή άποψη, η ΕΚΤ ενσωματώνει σταδιακά την ΤΝ στους κόλπους της, διατηρώντας παράλληλα όλες τις αναγκαίες δικλείδες ασφαλείας. Κατά την άποψή μου, πρόκειται για μια θετική εξέλιξη που ενισχύει την ανάλυση σε πραγματικό χρόνο, βελτιώνει την αποτελεσματικότητα και στηρίζει τη λήψη καλύτερα τεκμηριωμένων αποφάσεων. Ωστόσο, σε κάθε στάδιο, η χρήση της ΤΝ πρέπει να παραμένει διαφανής, επεξηγήσιμη και ασφαλής και ο άνθρωπος να διατηρεί τον έλεγχο και την πλήρη ευθύνη για τις αποφάσεις σε επίπεδο πολιτικής.

31. *Θέτουν τα σταθερά κρυπτονομίσματα που είναι εκφρασμένα σε δολάρια απειλές για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα και τη νομισματική κυριαρχία και πώς θα μπορούσε να ενισχυθεί ο διεθνής ρόλος του ευρώ στο πλαίσιο αυτό;*

Όπως επισημάνθηκε σε προηγούμενες ερωτήσεις, τα σταθερά κρυπτονομίσματα αυξήθηκαν ραγδαία καθ' όλη τη διάρκεια του 2025, με την αγορά σταθερών κρυπτονομισμάτων να κυριαρχείται από σταθερά κρυπτονομίσματα εκφρασμένα σε δολάρια ΗΠΑ, και ιδίως από δύο μεγάλους παίκτες, το USDT (Tether) και το USDC (Circle). Τα σταθερά κρυπτονομίσματα σε ευρώ παραμένουν πολύ μικρά συγκριτικά, αν και έχουν αναπτυχθεί γρήγορα. Ο κανονισμός για τις αγορές κρυπτοστοιχείων (MiCAR) παρείχε κανονιστική σαφήνεια και, ως εκ τούτου, η ΕΕ βρίσκεται στην πρώτη γραμμή του μετριασμού των κινδύνων και της παροχής σαφών κανόνων για τους εκδότες σταθερών κρυπτονομισμάτων και όσους προσφέρουν σχετικές υπηρεσίες.

Τα σταθερά κρυπτονομίσματα ενδέχεται να εγκυμονούν κινδύνους για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, οι οποίοι προκύπτουν από ορισμένες εγγενείς διαρθρωτικές αδυναμίες και τη διασυνδεσιμότητά τους με το παραδοσιακό χρηματοπιστωτικό σύστημα. Ταυτόχρονα, οι κίνδυνοι για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα στην παρούσα συγκυρία περιορίζονται στη ζώνη του ευρώ, ιδίως επειδή τα σταθερά κρυπτονομίσματα δεν χρησιμοποιούνται ευρέως για συναλλαγές που αφορούν περιουσιακά στοιχεία σε πραγματικές συνθήκες και δεν προκάλεσαν σημαντικές εκροές καταθέσεων λιανικής. Είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρον να εξεταστούν οι τρέχουσες περιπτώσεις χρήσης σταθερών κρυπτονομισμάτων, προκειμένου να γίνει κατανοητό ποιος τα χρησιμοποιεί, για ποιον σκοπό και με τι κίνδυνο. Η επικρατέστερη περίπτωση χρήσης των σταθερών κρυπτονομισμάτων είναι μακράν οι συναλλαγές σε κρυπτοστοιχεία. Αυτό σημαίνει ότι τα σταθερά κρυπτονομίσματα χρησιμοποιούνται κυρίως εντός του οικοσυστήματος κρυπτοστοιχείων και ότι, ως εκ τούτου, είναι απαραίτητα πρωτίστως για το οικοσύστημα αυτό και εντός αυτού. Αυτό σημαίνει ιδίως ότι, στον «πραγματικού κόσμου», διαδραματίζουν μέχρι στιγμής μικρό μόνο ρόλο και δεν υπάρχουν συγκεκριμένα στοιχεία που αποδεικνύουν ότι τα σταθερά κρυπτονομίσματα χρησιμοποιούνται συστηματικά για εμβάσματα ή άλλες διασυνοριακές συναλλαγές.

Η αυξανόμενη υιοθέτηση σταθερών κρυπτονομισμάτων εκφρασμένων σε δολάρια ΗΠΑ, εάν αυτά άρχιζαν να χρησιμοποιούνται ευρέως για πληρωμές στη ζώνη του ευρώ, θα μπορούσε δυνητικά να υπονομεύσει τη νομισματική κυριαρχία και τη στρατηγική αυτονομία της ζώνης του ευρώ. Ως εκ τούτου, μια τόσο ευρεία χρήση θα μπορούσε να μειώσει τη ζήτηση για το

ευρώ, να μετατοπίσει τη δραστηριότητα πληρωμών εκτός των υποδομών της ΕΕ και να αυξήσει την εξάρτηση από εκδότες και διαμεσολαβητές εκτός ΕΕ. Κάτι τέτοιο θα μπορούσε με τη σειρά του να αποδυναμώσει τη μετάδοση της νομισματικής πολιτικής και την ικανότητα του Ευρωσυστήματος να κατευθύνει τη ρευστότητα και να διαφυλάσσει την ασφάλεια και την αποτελεσματικότητα των συστημάτων πληρωμών. Κατά τη γνώμη μου, η διαφύλαξη του ρόλου του ευρώ ως αξιόπιστου νομισματικού σημείου αναφοράς είναι απαραίτητη για την πρόληψη της πραγμάτωσης τέτοιων κινδύνων. Ο κανονισμός MiCA περιέχει δικλείδες ασφαλείας όσον αφορά τη χρήση σταθερών κρυπτονομισμάτων εκφρασμένων σε ξένο νόμισμα στην Ευρώπη, οι οποίες έχουν σχεδιαστεί για την αντιμετώπιση αυτών των κινδύνων. Κατά την άποψή μου, η πρόκληση συνίσταται στην επιβολή των κανόνων αυτών.

Η Ευρώπη επωφελείται ήδη από ασφαλή και αποτελεσματικά συστήματα πληρωμών. Και θα ήθελα να εξάρω τη σημασία του ευρώ, του χρήματος της κεντρικής μας τράπεζας, το οποίο αποτελεί την αξιόπιστη βάση του νομισματικού μας συστήματος. Είναι ζωτικής σημασίας να διατηρηθεί αυτός ο ρόλος του ευρώ και, ως εκ τούτου, είναι επιτακτική ανάγκη να φέρουμε το χρήμα της κεντρικής μας τράπεζας στην ψηφιακή εποχή. Το σχέδιο του ψηφιακού ευρώ και οι προσπάθειες ώστε να καταστεί δυνατός ο διακανονισμός συναλλαγών τεχνολογίας κατανεμημένου καθολικού (DLT) σε χρήμα κεντρικής τράπεζας μέσω προσέγγισης δύο κατευθύνσεων (Pontes και Appia) έχουν κομβική σημασία προς αυτήν την κατεύθυνση και θα διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στην διατήρηση της νομισματικής κυριαρχίας.

Όπως προανέφερα, η παροχή χρήματος κεντρικής τράπεζας σε μορφή ψηφιακού διακριτικού θα είναι καθοριστικής σημασίας για τη στήριξη μιας ολοκληρωμένης ευρωπαϊκής αγοράς ψηφιακών στοιχείων ενεργητικού. Η δημιουργία αγορών για τα ευρωπαϊκά ψηφιακά στοιχεία ενεργητικού, οι οποίες χαρακτηρίζονται από δυναμισμό, βάθος και ρευστότητα, θα προσελκύσει ξένους επενδυτές, ενισχύοντας έτσι τον διεθνή ρόλο του ευρώ.

32. *Ποια είναι τα κύρια διαρθρωτικά εμπόδια για την ενίσχυση του διεθνούς ρόλου του ευρώ και πώς μπορεί η ΕΚΤ να συμβάλει στην αντιμετώπισή τους;*

Το ευρώ έχει ένα παράθυρο ευκαιρίας για να ενισχύσει τον διεθνή του ρόλο. Οι ανησυχίες σχετικά με τη μακροπρόθεσμη σταθερότητα και αξιοπιστία των ΗΠΑ ως παγκόσμιου οικονομικού εταίρου οδήγησαν τους επενδυτές να επαναξιολογήσουν το καθεστώς του δολαρίου ως ασφαλούς καταφυγίου, ενώ πρόσφατα επεισόδια —όπως η αντίδραση της αγοράς στις δασμολογικές απειλές που συνδέονται με τις εντάσεις που αφορούν τη Γροιλανδία— έδειξαν ότι το ευρώ μπορεί να συμπεριφέρεται όλο και περισσότερο ως ασφαλές καταφύγιο. Ωστόσο, παρά τις εν λόγω ενδείξεις περί στροφής των αντιλήψεων, δεν έχει υπάρξει μέχρι στιγμής ευρεία ανακατανομή στο πλαίσιο απομάκρυνσης από στοιχεία ενεργητικού σε δολάρια. Αυτό υπογραμμίζει ότι, ενώ το ευρώ έχει σημαντικές δυνατότητες, τα διαρθρωτικά εμπόδια εξακολουθούν να περιορίζουν την ικανότητά του να μετατρέπει την περιστασιακή συμπεριφορά ασφαλούς καταφυγίου σε έναν πιο βιώσιμο και ευρύτερο διεθνή ρόλο.

Από διαρθρωτική άποψη, ξεχωρίζουν τρία βασικά σύνολα εμποδίων και στο σημείο αυτό συμφωνώ σε μεγάλο βαθμό με την ανάλυση που παρουσίασε στις 26 Μαΐου 2025 στο Βερολίνο η Πρόεδρος της ΕΚΤ στην ομιλία της με τίτλο «Earning influence: lessons from the history of international currencies» (Κερδίζοντας επιρροή: διδάγματα από την ιστορία των διεθνών νομισμάτων). Πρώτον, η γεωπολιτική βαρύτητα και η εμπορική ισχύς της Ευρώπης δεν έχουν ακόμη μετουσιωθεί πλήρως σε συνεκτική εξωτερική δράση. Μολονότι η ΕΕ είναι ο μεγαλύτερος έμπορος παγκοσμίως και το ευρώ χρησιμοποιείται για την τιμολόγηση περίπου

του 40 % των εμπορικών συναλλαγών της, ο κατακερματισμός της εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής ασφάλειας, καθώς και η δυσκολία των κρατών μελών να εκφραστούν με μία φωνή, περιορίζουν τη γεωπολιτική αξιοπιστία της Ευρώπης και, ως εκ τούτου, την προθυμία των εταίρων να διατηρούν στοιχεία ενεργητικού σε ευρώ. Δεύτερον, τα οικονομικά θεμέλια της ζώνης του ευρώ παραμένουν ασθενέστερα από εκείνα στα οποία στηρίζονται τα άλλα παγκόσμια νομίσματα. Η οικονομική ανάπτυξη παραμένει χαμηλότερη, οι κεφαλαιαγορές είναι κατακερματισμένες και η προσφορά ασφαλών στοιχείων ενεργητικού υψηλής ποιότητας σε ευρώ είναι περιορισμένη. Τρίτον, η θεσμική και νομική πολυπλοκότητα, συμπεριλαμβανομένης της επικράτησης βέτο σε βασικούς τομείς πολιτικής, δυσχεραίνει τη λήψη έγκαιρων συλλογικών αποφάσεων και δεν καθιστά ορατή στο εξωτερικό την ισχύ των δεσμεύσεων της ΕΕ, παρόλο που τα ισχυρά θεμέλια όσον αφορά το κράτος δικαίου και την ανεξαρτησία της ΕΚΤ αποτελούν σημαντικά συγκριτικά πλεονεκτήματα. Με την προώθηση της ολοκλήρωσης της ΕΕ και την επιδίωξη ενός φιλόδοξου προγράμματος μεταρρυθμίσεων, η ΕΕ θα αυξήσει την ελκυστικότητα του ευρώ και, ως εκ τούτου, θα υπερβεί τα εμπόδια αυτά.

Στο πλαίσιο της εντολής της ΕΚΤ, η ΕΚΤ και το Ευρωσύστημα μπορούν να συμβάλουν σε τρεις βασικούς τομείς. Πρώτον, να βελτιώσουν τα διασυνοριακά συστήματα πληρωμών που αφορούν το ευρώ μέσω της διασύνδεσης του συστήματος ταχείας πληρωμής με βασικούς εταίρους από το εξωτερικό. Δεύτερον, να στηρίξουν την ανάδυση ενός ευρωπαϊκού οικοσυστήματος ψηφιακών στοιχείων ενεργητικού για την αύξηση της αποδοτικότητας και της ελκυστικότητας των ευρωπαϊκών χρηματοπιστωτικών αγορών. Τρίτον, να ενισχύσουν την παγκόσμια χρήση του ευρώ με συμφωνίες παροχής ρευστότητας σε ευρώ σε κεντρικές τράπεζες εκτός της ζώνης του ευρώ.
Το δίκτυο των συμφωνιών ανταλλαγής νομισμάτων και επαναγοράς, στο οποίο συμμετέχουν επί του παρόντος μεγάλες κεντρικές τράπεζες προηγμένων οικονομιών και αρκετοί περιφερειακοί εταίροι, λειτουργεί ως μηχανισμός σταθεροποίησης έναντι ελλείψεων ρευστότητας σε ευρώ στο εξωτερικό, οι οποίες θα μπορούσαν να διαταράξουν την ομαλή μετάδοση της νομισματικής πολιτικής. Με την πάροδο του χρόνου, η μεγαλύτερη χρήση του ευρώ για την έκδοση εμπορικών τιμολογίων και τη σύναψη χρηματοπιστωτικών συμβάσεων αναμένεται να μειώσει τη μετακύλιση των διακυμάνσεων των συναλλαγματικών ισοτιμιών στις τιμές εισαγωγής στη ζώνη του ευρώ και, κατ' επέκταση, την ευαισθησία του πληθωρισμού της ζώνης του ευρώ σε εξωτερικές διαταραχές, σύμφωνα με την εντολή για τη σταθερότητα των τιμών.

33. *Ποιες είναι οι απόψεις σας σχετικά με το ψηφιακό ευρώ; Σε ποιον βαθμό θεωρείτε ότι θα μπορούσε να συμβάλει στην αντιμετώπιση των προκλήσεων που αναφέρονται ανωτέρω;*

Στις συνεντεύξεις που έχω δώσει ως διοικητής, έχω τονίσει τον ζωτικό ρόλο που διαδραματίζουν οι κεντρικές τράπεζες —στο πλαίσιο της εντολής τους— στη διασφάλιση της απρόσκοπτης πρόσβασης των πολιτών στο δημόσιο χρήμα και της εύκολης χρήσης του για τις καθημερινές τους συναλλαγές. Η αρχή αυτή δεν ισχύει μόνο στον φυσικό χώρο —με μετρητά—, αλλά θα πρέπει επίσης να επεκταθεί και στον ψηφιακό χώρο. Εις επίρρωσιν της αρχής αυτής, είναι σημαντικό να αναπτυχθεί μια ψηφιακή έκδοση των μετρητών: το ψηφιακό ευρώ. Το ψηφιακό ευρώ δεν προορίζεται να αντικαταστήσει τα μετρητά, αλλά να τα συμπληρώσει, διασφαλίζοντας τη σημασία και την προσβασιμότητα του δημόσιου χρήματος σε έναν ολοένα πιο ψηφιοποιημένο κόσμο. Θα είναι διαθέσιμο στους χρήστες ανά πάσα στιγμή και οπουδήποτε στη ζώνη του ευρώ, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να πραγματοποιούν πληρωμές χωρίς χρεώσεις —εντός ή εκτός διαδικτύου— σε δικτυακούς τόπους, καταστήματα

ή μεταξύ ιδιωτών.

Κατά την άποψή μου, το ψηφιακό ευρώ είναι επίσης απαραίτητο για την ενίσχυση της νομισματικής κυριαρχίας της Ευρώπης και την αντιμετώπιση βασικών προκλήσεων σε ένα εξελισσόμενο παγκόσμιο τοπίο. Θα συμβάλει στη μείωση της εξάρτησης από πλατφόρμες πληρωμών που ελέγχονται από μη ευρωπαϊκούς φορείς, παρέχοντας έτσι ένα ασφαλές και αυτόνομο σύστημα πληρωμών. Επιπλέον, το ψηφιακό ευρώ θα ενισχύσει την παγκόσμια ανταγωνιστικότητα του ευρώ, καθιερώνοντάς το ως αξιόπιστο και καινοτόμο νόμισμα για τις ψηφιακές πληρωμές. Συμπληρώνοντας την εν εξελίξει στρατηγική για την ανάπτυξη χρήματος κεντρικής τράπεζας που είναι συμβατό με την τεχνολογία DLT για χρήση χονδρικής, με τις πρωτοβουλίες Pontes και Appia, το ψηφιακό ευρώ θα γίνει κινητήριος μοχλός της χρηματοπιστωτικής καινοτομίας και θα προωθήσει την ολοκλήρωση της αγοράς σε ολόκληρη την Ευρώπη, διασφαλίζοντας παράλληλα τη νομισματική κυριαρχία. Η προσέγγιση αυτή θα διατηρήσει την ανεξαρτησία της Ευρώπης στον χρηματοπιστωτικό τομέα και θα ενισχύσει την ηγετική της θέση στην ψηφιακή οικονομία. Επιτρέψτε μου να επαναλάβω ότι η θωράκιση του νομισματικού συστήματος της Ευρώπης έναντι των μελλοντικών εξελίξεων έχει ιδιαιτέρως κρίσιμη σημασία δεδομένων των προκλήσεων που θέτουν τα σταθερά κρυπτονομίσματα, ιδίως εκείνα που δεν είναι εκφρασμένα σε EUR και κυριαρχούν επί του παρόντος στην αγορά. Η αυξανόμενη επικράτηση σταθερών κρυπτονομισμάτων εκφρασμένων σε δολάρια ΗΠΑ ενέχει τον κίνδυνο δημιουργίας νέων εξαρτήσεων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τη νομισματική αυτονομία της Ευρώπης και να μειώσουν τον ρόλο του ευρώ στον παγκόσμιο ψηφιακό χρηματοπιστωτικό τομέα.

Είναι σημαντικό ότι το ψηφιακό ευρώ δεν έχει σχεδιαστεί για να ανταγωνίζεται τις υφιστάμενες ευρωπαϊκές ιδιωτικές λύσεις πληρωμών. Αντιθέτως, έχει ως στόχο να χρησιμεύσει ως δημόσια, ασφαλής και ευρωπαϊκή εναλλακτική λύση, προσφέροντας στους πολίτες μια πρόσθετη συμπληρωματική επιλογή πληρωμής, ενισχύοντας παράλληλα τη νομισματική κυριαρχία και την ανθεκτικότητα της Ευρώπης. Επιπλέον, θα παράσχει μια άρτια, τεχνικά προηγμένη πλατφόρμα που θα επιτρέπει στους Ευρωπαίους ιδιώτες παρόχους υπηρεσιών πληρωμών να συνδέονται απρόσκοπτα με πελάτες σε ολόκληρη την περιοχή, προωθώντας τη μεγαλύτερη καινοτομία και προσβασιμότητα εντός του οικοσυστήματος πληρωμών.

Τέλος, το ψηφιακό ευρώ είναι ένα κοινό ευρωπαϊκό εγχείρημα. Η επιτυχία του θα εξαρτηθεί από την ισχυρή νομοθεσία και την ευρεία δημοκρατική νομιμότητα. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στη θέσπιση του νομικού πλαισίου. Δεσμεύομαι να συνεργαστώ εποικοδομητικά με το Κοινοβούλιο και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη για να διασφαλίσω ότι το ψηφιακό ευρώ ανταποκρίνεται στις προσδοκίες των πολιτών, ενισχύει τη στρατηγική αυτονομία της Ευρώπης και στηρίζει την εμπιστοσύνη στο νομισματικό μας σύστημα για τις επόμενες δεκαετίες.

Ε. Λειτουργία της ΕΚΤ και δημοκρατική λογοδοσία και διαφάνεια

34. *Η ανεξαρτησία των κεντρικών τραπεζών αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο του θεσμικού σχεδιασμού της ΕΚΤ. Ωστόσο, το πεδίο δράσης της ΕΚΤ έχει επεκταθεί τα τελευταία χρόνια, ενώ η ανεξαρτησία παραμένει αμετάβλητη σε τυπικούς όρους. Καθώς το πεδίο δράσης της ΕΚΤ εξελίσσεται, πώς θα πρέπει να διαφυλάσσεται και να ασκείται στην πράξη η ανεξαρτησία και παράλληλα να διατηρείται η θεσμική ισορροπία;*

Η ανεξαρτησία των κεντρικών τραπεζών παραμένει απαραίτητη για την επίτευξη του

πρωταρχικού στόχου της ΕΚΤ, ο οποίος συνίσταται στη σταθερότητα των τιμών. Η διαπίστωση αυτή εδράζεται σε εκτενείς θεωρητικές αναλύσεις και εμπειρικά στοιχεία. Η ανεξαρτησία επιτρέπει στην ΕΚΤ να λαμβάνει αποφάσεις προσανατολισμένες στο μέλλον, με μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα, απαλλαγμένες από βραχυπρόθεσμες πολιτικές πιέσεις και βασισμένες στα αναλυτικά στοιχεία που απαιτούνται για τη σταθεροποίηση των προσδοκιών για τον πληθωρισμό. Κατά τη γνώμη μου, αυτή ακριβώς η δομή επιτρέπει στη νομισματική πολιτική να παραμείνει αξιόπιστη και αποτελεσματική σε ένα περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από αυξημένη αβεβαιότητα και διαρθρωτικές αλλαγές.

Ο βέλτιστος τρόπος για να διαφυλαχθεί αυτή η κρίσιμη ανεξαρτησία είναι η αρχιτεκτονική λογοδοσίας μεταξύ της ΕΚΤ και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Τα τελευταία χρόνια, τα δύο θεσμικά όργανα έχουν εμβαθύνει σημαντικά τη συνεργασία τους —μέσω συχνότερων επαφών και καινοτομιών για να καταστήσουν τον διάλογό τους πιο διαδραστικό— χάρη στη δέσμευση και των δύο πλευρών. Αυτό έδωσε στην ΕΚΤ τη δυνατότητα να συνεχίσει να αντιδρά στις εξελισσόμενες προκλήσεις και απαιτήσεις ελέγχου, προβαίνοντας σε διαφανή επικοινωνία σχετικά με τα μέτρα που λαμβάνει στο πλαίσιο της εντολής της για τη νομισματική πολιτική. Επιπλέον, ο διάλογος για τη λογοδοσία επεκτάθηκε σημαντικά λόγω της θέσπισης του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού, ο οποίος διέπεται από το δικό του πλαίσιο λογοδοσίας, και των συνεχιζόμενων εργασιών για το ψηφιακό ευρώ, με αρκετές ειδικές ακροάσεις κάθε χρόνο. Η διατήρηση αυτού του στενού και δυναμικού διαλόγου θα εξακολουθήσει να είναι ουσιαστικής σημασίας, ιδίως καθώς η ΕΚΤ καλείται να διαχειριστεί την αβεβαιότητα και τις διαρθρωτικές αλλαγές στην οικονομία. Ο διάλογος αυτός πρέπει να συμπληρωθεί με συνεχή, σαφή και προσβάσιμη επικοινωνία με το ευρύ κοινό και με συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη σε ολόκληρη την κοινωνία.

Όσον αφορά το μέλλον, η ΕΚΤ πρέπει —κατά τη γνώμη μου— να συνεχίσει να ασκεί την ανεξαρτησία της με μεγάλη πειθαρχία, παραμένοντας σταθερά προσηλωμένη στην εντολή της, ενεργώντας με διαφάνεια όσον αφορά τις αποφάσεις και τους περιορισμούς της και με σεβασμό προς τη θεσμική ισορροπία που ορίζεται στις Συνθήκες.

35. *Ποια στοιχεία του ισχύοντος πλαισίου λογοδοσίας μεταξύ της ΕΚΤ και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου θα μπορούσαν να ενισχυθούν ώστε να καταστεί δυνατός ένας ουσιαστικότερος κοινοβουλευτικός έλεγχος;*

Η λογοδοσία αποτελεί κρίσιμο αντίβαρο στην ανεξαρτησία της κεντρικής τράπεζας. Είναι απαραίτητη για τη διατήρηση της αξιοπιστίας και της δημοκρατικής νομιμότητας μιας κεντρικής τράπεζας και, τελικά, στηρίζει την αποτελεσματικότητα των πολιτικών της κεντρικής τράπεζας και την εμπιστοσύνη των πολιτών στο θεσμικό όργανο. Ως εκ τούτου, ένα πλαίσιο λογοδοσίας που καθιστά εφικτό τον εμπεριστατωμένο και κριτικό έλεγχο από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είναι πολύ προς το συμφέρον της ίδιας της ΕΚΤ.

Η σχέση μεταξύ της ΕΚΤ και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου αναπτύχθηκε με την πάροδο του χρόνου και ανταποκρίθηκε στα αυξημένα αιτήματα για έλεγχο, προχωρώντας πολύ πέρα από τις απαιτήσεις της Συνθήκης. Ο τακτικός διάλογος, ιδίως στους κόλπους της επιτροπής ECON, έχει εμπλουτιστεί με καινοτομίες από αμφότερες τις πλευρές αυτής της σχέσης, όπως η παρουσίαση της εισαγωγικής δήλωσης της ΕΚΤ με διαγράμματα και η δυνατότητα των βουλευτών του ΕΚ να υποβάλουν διευκρινιστικές ερωτήσεις, οι οποίες ενίσχυσαν σαφώς τον διάλογο και κατέστησαν εφικτή μια δυναμική και αναλυτική συζήτηση σύνθετων και

εξελισσόμενων ζητημάτων πολιτικής. Η ανταλλαγή επιστολών μεταξύ της ΕΚΤ και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου αποτελεί πρόσθετη απόδειξη της ποιότητας και της αμοιβαίας δέσμευσης στη σχέση αυτή.

Ταυτόχρονα, για έναν ουσιαστικό κοινοβουλευτικό έλεγχο, το ευρύ κοινό πρέπει να κατανοεί την εντολή και τις αποφάσεις της ΕΚΤ, καθώς και τις συνέπειές τους. Επομένως, η άμεση επικοινωνία με τους πολίτες αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της κοινοβουλευτικής εποπτείας και μπορεί να ενισχύσει την αποτελεσματικότητά της. Η διασφάλιση ότι τα σύνθετα ζητήματα πολιτικής εξηγούνται με προσβάσιμο και διαφανή τρόπο, τόσο στις επαφές με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο όσο και στην επικοινωνία με το ευρύ κοινό, εξακολουθεί να αποτελεί προτεραιότητα.

Σε περίπτωση διορισμού μου, θα παραμείνω πλήρως προσηλωμένος στη διατήρηση της εξωστρέφειας, της διαθεσιμότητας και της εποικοδομητικής συνεργασίας με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η ανεξαρτησία μιας κεντρικής τράπεζας και η λογοδοσία της αποτελούν αλληλοενισχυόμενους πυλώνες και θεωρώ ότι μια ισχυρή, διαφανής σχέση με το Κοινοβούλιο είναι απαραίτητη για τη διατήρηση αμφότερων.

36. *Ποια συμπεράσματα συνάγετε από τη σύγκριση μεταξύ των πολιτικών διαφάνειας τις οποίες ακολουθούν η ΕΚΤ και άλλες κεντρικές τράπεζες σε διεθνές επίπεδο;*

Η σύγκριση με άλλες μεγάλες κεντρικές τράπεζες επιβεβαιώνει ότι ο υψηλός βαθμός διαφάνειας αποτελεί πλέον νευραλγικό στοιχείο των σύγχρονων κεντρικών τραπεζών. Η μέριμνα ώστε το κοινό να κατανοήσει τη νομισματική πολιτική της ΕΚΤ είναι ζωτικής σημασίας για την αξιοπιστία και την αποτελεσματικότητα. Η διαφάνεια συμπληρώνει επίσης τη λογοδοσία και καλλιεργεί την εμπιστοσύνη στο θεσμικό όργανο. Ταυτόχρονα, είναι εξίσου σημαντικό να υπάρχει διαφάνεια σχετικά με το τι δεν μπορούν να κάνουν οι κεντρικές τράπεζες, προκειμένου να αποφεύγονται μη ρεαλιστικές προσδοκίες που θα μπορούσαν, τελικά, να βλάψουν την εμπιστοσύνη.

Από τις διεθνείς συγκρίσεις καθίσταται επίσης εμφανές ότι η διαφάνεια αναπόφευκτα συνεπάγεται συμβιβασμούς. Η πλήρης κοινοποίηση πληροφορίων ανά πάσα στιγμή δεν είναι κατ' ανάγκη επιθυμητή. Οι κεντρικές τράπεζες πρέπει να προστατεύουν την αποτελεσματικότητα των πολιτικών τους, να αποφεύγουν να τροφοδοτούν την αστάθεια της αγοράς με υπερβολικά αναλυτικές πληροφορίες ή εικασίες και να διαφυλάσσουν την ακεραιότητα των εσωτερικών διαβουλεύσεων, ώστε οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής να μπορούν να συζητούν ελεύθερα. Η διαφάνεια θα πρέπει να μεγιστοποιεί τη σαφήνεια και την προβλεψιμότητα, διασφαλίζοντας παράλληλα τις προϋποθέσεις για τη λήψη ορθών αποφάσεων.

Υπό αυτό το πρίσμα, πιστεύω ότι οι πρακτικές της ΕΚΤ στέκονται επάξια σε διεθνές επίπεδο. Οι εξωτερικές αξιολογήσεις τοποθετούν συστηματικά την ΕΚΤ μεταξύ των πλέον διαφανών κεντρικών τραπεζών παγκοσμίως. Η εξέλιξη των πρακτικών διαφάνειας και επικοινωνίας της ΕΚΤ —όπως η δημοσίευση απολογισμών της νομισματικής πολιτικής, οι σαφέστερες και πιο δομημένες δηλώσεις στον Τύπο και η αυξημένη χρήση γραφικών και απλής γλώσσας— καταδεικνύει τη βούληση του θεσμικού οργάνου να προσαρμόζεται και να βελτιώνεται.

Όσον αφορά το μέλλον, θεωρώ ότι η διαφάνεια αποτελεί διαρκή ευθύνη και όχι καθήκον που έχει επιτελεστεί. Καθώς το περιβάλλον γίνεται ολοένα πιο σύνθετο —λόγω γεωπολιτικών

εντάσεων, τεχνολογικών αλλαγών και αυξημένης αβεβαιότητας— η ανάγκη για σαφή και προσβάσιμη επικοινωνία προσανατολισμένη στο μέλλον διαρκώς αυξάνεται. Σε περίπτωση διορισμού μου, δεσμεύομαι να συμβάλω σε αυτήν τη συνεχιζόμενη προσπάθεια. Κατά την άποψή μου, η σύγχρονη κεντρική τραπεζική απαιτεί συνεχή διάλογο με τους πολίτες και τους δημοκρατικά εκλεγμένους αντιπροσώπους τους.

37. *Πώς προτίθεστε προσωπικά να βελτιώσετε και να προωθήσετε την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στην ΕΚΤ;*

Είμαι πεπεισμένος ότι ένα ποικιλόμορφο και συμπεριληπτικό εργατικό δυναμικό είναι απαραίτητο για τη νομιμότητα και την αποτελεσματικότητα της ΕΚΤ ως δημόσιου οργανισμού που υπηρετεί το συμφέρον όλων των Ευρωπαίων. Όταν εκπροσωπούνται διαφορετικές οπτικές σε όλα τα επίπεδα, οι αποφάσεις γίνονται πιο στιβαρές, πληρέστερα τεκμηριωμένες και αντικατοπτρίζουν καλύτερα την κοινωνία που εξυπηρετούμε. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο υποστηρίζω πλήρως τη δέσμευση της ΕΚΤ να βελτιώσει την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων και θα συμβάλω ενεργά στην προώθησή της.

Πρόκειται για μια προσπάθεια με μακρύ χρονικό ορίζοντα και εμβέλεια που καλύπτει ολόκληρο το θεσμικό όργανο, η οποία συνίσταται στον εντοπισμό και στην άρση των εμποδίων σε κάθε στάδιο της σταδιοδρομίας, από τον τρόπο προκήρυξης των θέσεων και την επιλογή των υποψηφίων μέχρι την ουσιαστική ενδυνάμωση του προσωπικού ώστε να συνεισφέρει ενεργά μετά την ένταξή του. Η ΕΚΤ έχει ήδη θέσει σε εφαρμογή σειρά προγραμμάτων και μέτρων για την προώθηση βελτιώσεων στην ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων, καθώς και για τη γενικότερη στήριξη της πολυμορφίας και της συμπεριληπτικότητας. Πρωτοβουλίες όπως η υποτροφία της ΕΚΤ για γυναίκες στον τομέα των οικονομικών και σε συναφείς τομείς, τα προγράμματα μεντορίας και οι προσεκτικές πρακτικές επικοινωνίας και προσλήψεων για την αποφυγή αφανών μεροληψιών αποτελούν σημαντικά θεμέλια για τη δημιουργία μιας ισχυρής παρακαταθήκης μελλοντικών γυναικών στελεχών στην κεντρική τραπεζική.

Η βελτίωση της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων είναι επίσης συνώνυμη με τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος στο οποίο οι γυναίκες μπορούν να προοδεύουν καθ' όλη τη διάρκεια της σταδιοδρομίας τους, από το επίπεδο των ασκούμενων έως αυτό των ανώτατων διοικητικών στελεχών. Ως εκ τούτου, θα υποστηρίξω μέτρα που καθιστούν τους απαιτητικούς ρόλους συμβατούς με τις προσωπικές και οικογενειακές ευθύνες, όπως οι ευέλικτες ρυθμίσεις εργασίας και προσβάσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες παιδικής μέριμνας. Αυτό αποβαίνει προς όφελος τόσο των ανδρών όσο και των γυναικών και αποτελεί μέρος μιας σύγχρονης προσέγγισης για την ανάπτυξη του προσωπικού. Γενικότερα, είμαι πεπεισμένος ότι η πολυμορφία οδηγεί σε καλύτερα αποτελέσματα μόνο εάν συνοδεύεται από πραγματική συμπερίληψη: όλοι, ανεξάρτητως φύλου και προέλευσης, πρέπει να έχουν τον χώρο και την ενθάρρυνση να εκφράζουν την άποψή τους και να διαμορφώνουν πολιτικές με την τεχνογνωσία και την εμπειρία τους.

Επίσης, υποστηρίζω σθεναρά μέτρα που αποσκοπούν στην αναγνώριση των δυνατοτήτων του κάθε ατόμου —τόσο των νεότερων συναδέλφων που εισέρχονται τώρα στον κόσμο της κεντρικής τραπεζικής, όσο και των εμπειρότερων στελεχών. Επιπλέον, πιστεύω ότι για να εξασφαλιστεί το μέλλον κάθε θεσμικού οργάνου πρέπει να αναγνωρίζεται η αριστεία. Οι δύο αυτές αρχές, μολονότι δεν αποσκοπούν ειδικά στη βελτίωση της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων ή στην αύξηση της πολυμορφίας, θα πρέπει, κατά τη γνώμη μου, να αποτελούν τις υπερκείμενες αρχές ενός θεσμικού οργάνου και να οδηγούν σε απτά αποτελέσματα. Οι αρχές

αυτές αποτελούν βασικούς παράγοντες για τις αποφάσεις πρόσληψης και προαγωγής στην Εθνική Τράπεζα της Κροατίας. Ως εκ τούτου, το 50 % των διευθυντικών στελεχών και το 63 % των εργαζομένων στην Εθνική Τράπεζα της Κροατίας (από το 2024) είναι γυναίκες. Τα ποσοστά αυτά είναι υψηλότερα από ό,τι τα ποσοστά σε πολλές κεντρικές τράπεζες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων της ΕΚΤ.

38. *Ποια είναι η άποψή σας για το γεγονός ότι το Συμβούλιο κατά το παρελθόν αγνόησε μία φορά τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με τον διορισμό μέλους του διοικητικού συμβουλίου της ΕΚΤ;*

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ως άμεσος εκπρόσωπος των πολιτών της ΕΕ, διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στη διασφάλιση της δημοκρατικής νομιμότητας της ΕΚΤ, μεταξύ άλλων μέσω της συμμετοχής του στον διορισμό των μελών της εκτελεστικής επιτροπής. Όπως έχω ήδη αναφέρει, η λογοδοσία έναντι του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου είναι το αναγκαίο αντίβαρο στην ανεξαρτησία της ΕΚΤ και η γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με τους διορισμούς αποτελεί σημαντικό στοιχείο στο πλαίσιο αυτό.

Την ίδια στιγμή, οι διαδικασίες και οι αντίστοιχοι ρόλοι και οι αρμοδιότητες του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στη διαδικασία διορισμού ορίζονται στις Συνθήκες. Ως υποψήφιος, δεν είμαι αρμόδιος να λάβω θέση σχετικά με τον τρόπο χειρισμού αυτών των διοργανικών σχέσεων. Μπορώ μόνο να σεβαστώ το καθιερωμένο πλαίσιο και να ακολουθήσω τη διαδικασία διορισμού.

39. *Θα αποδεχθείτε τον διορισμό σας ως Αντιπροέδρου της ΕΚΤ, εάν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ψηφίσει εναντίον του;*

Όπως υπογράμμισα στην απάντησή μου στην προηγούμενη ερώτηση, η γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την αναγνωρισμένη επαγγελματική μου πείρα αποτελεί σημαντικό βήμα στη διαδικασία διορισμού. Θέτει επίσης τα θεμέλια για μια γόνιμη σχέση λογοδοσίας. Το παρόν ερωτηματολόγιο και η επικείμενη ακρόασή μου αποτελούν κομβικά στοιχεία της αξιολόγησης των ικανοτήτων και της πείρας μου. Αποτελεί ιδιαίτερη τιμή για εμένα η σύσταση του Συμβουλίου για τον διορισμό στη θέση αυτή και εκτιμώ την ευκαιρία που μου δίνεται να έρθω σε επαφή το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προκειμένου να παρουσιάσω την εμπειρία, τις ικανότητες και τις απόψεις μου. Ευελπιστώ, επομένως, ότι θα σχηματίσετε μια πλήρη εικόνα ώστε να αξιολογήσετε θετικά την καταλληλότητά μου για τη θέση αυτή και προσβλέπω σε έναν εποικοδομητικό διάλογο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΔΗΛΩΣΗ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ

Η εισηγήτρια δηλώνει, υπό την αποκλειστική της ευθύνη, ότι δεν έχει συμπεριλάβει στην έκθεσή της εισηγήσεις από εκπροσώπους συμφερόντων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της διοργανικής συμφωνίας για ένα υποχρεωτικό μητρώο διαφάνειας1 ή από εκπροσώπους δημόσιων αρχών τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των διπλωματικών αποστολών και πρεσβειών τους, οι οποίες πρέπει να περιληφθούν στο παρόν παράρτημα δυνάμει του άρθρου 8 του παραρτήματος Ι του Κανονισμού.

[1] Διοργανική συμφωνία, της 20ής Μαΐου 2021, μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για ένα υποχρεωτικό Μητρώο Διαφάνειας (ΕΕ L 207 της 11.6.2021, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).